

ΝΕΟΙ ΑΡΟΜΟΙ

ΑΘΗΝΑΙ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1940 ΑΡΙΘ. 26

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Πρόεδρος
ΕΠ. ΧΑΡΙΛΑΟΣ πρώην ύπουργός

Ἀντιπρόεδρος
Γ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ἀντιστράτηγος.

Ι Δ Ρ Υ Τ Α Ι

ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΕΩΡΓΑΤΟΣ—ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ—ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ν. ΔΑΜΛ-
ΣΚΗΝΟΣ—ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ—ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ—ΠΕΤΡΟΣ ΖΑ-
ΛΟΚΩΣΤΑΣ—ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΣ—ΑΡ. ΚΟΥΖΗΣ—Κ. ΜΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ
† ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ—ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ—ΜΙΧΑΗΛ ΡΙΝΟΠΟΥ-
ΛΟΣ—ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΤΑΘΑΤΟΣ—ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ.

ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑΙ. ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 78 — ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 32-633

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 78

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 5

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1940

ΕΤΟΣ 3ον

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 26

— ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: 32-633 —

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΡΧ. 60

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «Η ΤΕΧΝΗ»

Πλατεία Ἀγ. Θεοδώρου Σουλανίου

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ν. Π. Ἀποστολόπουλος — Ἀλ. Ἰατρίδης — Ν. Χαρίλαος.

(Τὰ περιοδικὰ δεσμεύεται ἀπέναντι τρίτων διὰ τῆς ἀφραγίδος αὐτοῦ
καὶ διὰ τῆς ἀπογραφῆς ἐνὸς τῶν μελῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς)

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Ὁ Πρίγκηψ Χριστόφορος. Ὁ φιλαγροτισμὸς τοῦ Ὀρφανίδη. Εἰσαγωγή εἰς
τὴν Βιομηχανικὴν Πολιτικὴν, ὑπὸ Ἀνδρέα Ν. Χατζηκυριάκου. Ὁ Δικὸς τοῦ
κόσμος, ὑπὸ Κ. Μ. Γερμνίου. Εἶναι ἐπιστήμη ἢ δημοσιογραφία; ὑπὸ Δ. Α. Πε-
τρακάκου. Θαλασσινὴ δροσιά, ὑπὸ Δ. Σούτζου. Ὁ Μινωϊκὸς πολιτισμὸς καὶ οἱ
ἑλληνικοὶ πολιτισμοί, ὑπὸ Γ. Ναναδάκη. Αἱ «Βάκχαι» τοῦ Εὐριπίδου, κατὰ
μετάφρασιν Παλμύρας Χονδροῦδου. Λιθάρια, ὑπὸ Νέμου Ἀνέμου. Ἡ ἀ-
γορὰ τῶν Ἀρχαίων Ἀθηνῶν. ΧΡΟΝΙΚΑ: Ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ γεγονότα
τοῦ λήξαντος μηνός. Γεώργιος Ἀναστασόπουλος. Κ. Μέρμηκα, ἢ Ἱστορία τῶν
ἐπιστημῶν, βιβλιογραφικὸν σημεῖωμα ὑπὸ Ἀλεξ. Θ. Φιλαδέλφεως. Τὸ Φιλικὸν
τῆς Νέας Ὑόρκης. Ἰωάννης Καρακατσάνης ὑπὸ Δ. Γρ. Καμπούρογλου. Καλλι-
ρρὴ Παρρέν. Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν. Ἡμερολόγιον τῶν Ἀρχαιολογικῶν
γεγονότων τοῦ λήξαντος ἔτους, συντασσόμενον ὑπὸ τῆν ἐποπτείαν, Ἀλεξ. Θ.
Φιλαδέλφεως. Κέβητος Πίναξ.

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΘΗΝΑΙ
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1940

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 78
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: 32-633

Ο ΠΡΙΓΚΗΨ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα ἡ Βασιλικὴ Οἰκογένεια ὑπέστη πληγμὰ
βαρὺ, ἐξ' ἀφορμῆς τοῦ προώρου θανάτου τοῦ Πρίγκηπος Χριστοφόρου,
ὕστεροτόκου τέκνου τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α.

Ὁ Ἀείμνηστος Πρίγκηψ, γεννηθεὶς ἐν Πετρούπολει τὸ 1888, καὶ ἀ-
νατραφεὶς εἰς τὰς Ἀθήνας, παιδιόθεν ἐδέχθη ὅλην τὴν προσεκτικὴν ἀ-
γωγὴν, μεθ' ἧς ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ἀνέπτυσεν τὰ παιδιὰ του, ἐμπιστευ-
όμενος τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτῶν εἰς ἐξέχοντα, εἰδικὰ πρόσωπα.

Ὅταν ἡ ζωὴ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου εὐρύτερον μελετηθῆ, τότε
μόνον θὰ ἀνακύψῃ ζωηρὰ ἢ εἰκὼν τῆς πειθαρχίας ἢ ὁποῖα ἐπεκράτη εἰς
τὰ Ἀνάκτορα, καὶ τότε θὰ ἐκτιμήσουσι οἱ ἱστορικοὶ αὐτὸ τὸ χάρισμα
τοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Δυναστείας.

Ὁ Πρίγκηψ Χριστόφορος, κατὰ πολὺ νεώτερος τῶν ἄλλων Ἀδελ-
φῶν του, καὶ σχεδὸν συνομήλικος μετὰ τὸν Ἀνεψιὸν του—Τὴν Αὐτοῦ
Μεγαλειότητα Τὸν νῦν Βασιλέα—ἐσπούδασεν εἰς τὴν Σχολὴν τῶν
Εὐελπίδων, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξήλθεν ὡς ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ Πεζικοῦ.

Κατὰ τὰ ἐπὶ κυβερνήσεως Θεοτόκη μεγάλα στρατιωτικὰ γυμνάσια,
ὁ Πρίγκηψ Χριστόφορος ἀπέσπασεν ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τοῦ ἀθηναῖ-
κοῦ τύπου, παρακολουθήσας τὰς κοπιώδεις ἐκεῖνας ἀσκήσεις ὡς ἀπλοῦς
τοῦ συντάγματός του ἀξιωματικὸς, μὴ δεχθεὶς οὐδεμίαν νὰ ἔχη διάκρι-
σιν, καὶ συμπεριφερόμενος ἀπέναντι ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν, μετὰ
ὅλην τὴν εὐγένειαν τοῦ ἥθους, ἢ ὁποῖα ἐπρόκειτο καθ' ὅλον του τὸν βίον
νὰ τὸν καθιστᾷ ἀγαπητὸν εἰς ὄσους τὸν συναναστρέφοντο.

Ὅλαι σχεδὸν αἱ ἀπὸ τοῦ 1912 πολεμικαὶ δράσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ
στρατοῦ εὗρον τὸν Πρίγκηπα εἰς τὰ πεδία τοῦ μετώπου, καὶ ἡ στρατιω-
τικὴ του σταδιοδρομία συνεπληρώθη μετὰ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀντιστρατήγου.

Παραλλήλως πρὸς τὰς στρατιωτικὰς του ἐνασχολήσεις ὁ Πρίγκηψ
Χριστόφορος, παρῆκοιτο μετὰ ἐξαιρετικὴν κλίσιν τὴν μουσικὴν καὶ τὴν
λογοτεχνίαν. Καὶ εἰς μὲν τὴν μουσικὴν ἐθαυμάζετο ὡς ἄριστος ἐκτελε-
στής. Εἰς δὲ τὴν λογοτεχνίαν δύναται τῆς εἰπεῖν ὅτι ὄχι μόνον παρῆκο-
ιτο τὴν διεθνή φιλολογικὴν κίνησιν, ἀλλὰ μετὰ λεπτότητα ἀντιλήψεως
ἐγνώριζεν νὰ διακρίνῃ ἀσφαλῶς τὰ προτερήματα ἐνὸς φιλολογικοῦ

έργου, και αι μακραι περι της φιλολογιαν ασχολιαι του, τοῦ ἐπέτρεψαν να διαμορφωση ὕφος ἰδικόν του, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποίησεν εἰς τὴν σύνταξιν τῶν Ἀπομνημονευμάτων του.

Τὰ Ἀπομνημονεύματα τοῦ Πρίγκηπος Χριστοφόρου, κυκλοφοροῦσαντα ἀρχικῶς εἰς τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν μετεφράσθησαν ἐν μέρει εἰς στήλας τῆς ἀθηναϊκῆς δημοσιογραφίας, ἀλλὰ αἱ μερικαὶ αὗται μεταφρασεὶς οὐδόλως ἱκανοποίησαν τὸν Πρίγκηπα, ὅστις ἐπεφυλάσσετο μόνος νὰ ἐπιμεληθῇ τῆς ἐλληνικῆς ἐκδόσεως τῶν ἀπομνημονευμάτων.

Δυστυχῶς ὁ πρόωρος θάνατός του ὄχι μόνον αὐτὴν τὴν πρόθεσιν ἐματαίωσεν, ἀλλὰ ἀνέκοψεν και τὸν εὐγενῆ ζήλον μεθ' οὗ ἠθέλησεν νὰ ἡγηθῇ τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἀντιφυματικοῦ ἀγῶνος.

Ὅταν ἡ πρόθεσις του αὐτὴ ἀνεκοινώθη ὅλοι ἐπίστευσαν ὅτι τὸ κῦρος και ἡ ἐργατικότης τοῦ Πρίγκηπος Χριστοφόρου, θὰ ἐδημιούργη ἀπόδοσιν εἰς τὸ κοινωφελές τοῦτο ἔργον, ἀλλὰ ἡ μοῖρα ἠθέλησεν νὰ χαθῇ ὁ Πρίγκηψ Χριστόφορος εἰς ἡλικίαν μόλις πενήντα δύο ἐτῶν, και νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν τάφον, ἀφίνων ἐπὶ τῆς γῆς, τὴν ἀνάμνησιν τῶν ἀρετῶν του, — ἰδίως τῆς καλωσύνης και τῆς εὐγενείας του — αἵτινες κατέστησαν τόσον πυκνὸν τὸ προσκύνημα τῆς σεπτῆς σοφοῦ του.

Ο ΦΙΛΑΓΡΟΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΟΡΦΑΝΙΔΗ

Ὁ ἀείμνηστος ποιητὴς και καθηγητὴς τῆς Βοτανικῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, Θεόδωρος Ὁρφανίδης κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1859 ἐξεδήλωσεν τὴν ἀγάπην του πρὸς τοὺς ἀγρότας μετὰ τὸ κάτωθι ποίημα φέρων τὸν τίτλον «Ὁ Γεωργός».

Ο Γ Ε Ω Ρ Γ Ο Σ

Εἰς τὰς πόλεις ὅπουτ' ἀργὸς
ὁ πολίτης και ἀφροντις μένει
Ὁ πτωχὸς τοῦ ἀγροῦ γεωργός
Μὲ ἰδρώτας τὰ χῶματα ραίνει.

Ἐχει βλέμμα βαρὺ και νωθρὸν
Τοῦ ἀρότρου κατόπιν βαδίζων
Ἐνθυμεῖται τὸν πρῶτον καιρὸν
Ὅταν ἔψαλλε στίχους θερίζων.

Ὡ ἰ βαθέως στενάζων φωναί,
Ποῖαν ἔχω γελῶσαν ἐλπίδα
Ἡ πατρίς δι' ἐμὲ δὲν πονεῖ
Ἐν ᾧ τρέφω ἐγὼ τὴν Πατρίδα.

Οἱ Ταμίαι γελοῦν ἂν ριγῶ
Φέρε κράζουσι τοῦ Κράτους τὰς χρεῖας
Ἐν ᾧ εἶμαι τοῦ Κράτους ἐγὼ
Ὁ μεγάλος και πρῶτος Ταμίαις,

Ὁ ἀχόρταγος Ἀδὴς αὐτὸς
Ἡ τρανὴ τῶν τρανῶν μας κοιλία
Ζωντανούς θὰ μᾶς φάγῃ ἐκτός
Ἄν μᾶς σώσῃ ἀντίληψις θεῖα.

Πάντα ἐριδας λόγους φωνᾶς
Μαθητὰς και σοφοὺς διδασκάλους
Και κανεὶς δὲν ρωτᾷ ἂν πεινᾶς
Τί τοὺς μέλλει αὐτοὺς διὰ ἄλλους.

Ἐπλημμύρισ' ὁ κόσμος Ἰατροῦς
Δικηγόρους, Ἰατροῦς, Δικηγόρους
θέλουν χρήματα οὗτοι σωροὺς
Και οὐ ἀθλίε πλήρωνε φόρους.

Κάθε ἀρρωστος ἔχει ἐπὶ
Πᾶς πελάτης ρητόρων δεκάδα
Πλὴν θαρρῶ ἄπ' αὐτὰ κι' ἄπ' αὐτὰ
Πῶς θὰ πνίξ' ὁ Θεὸς τὴν Ἑλλάδα.

Και κανεὶς τῶν δὲν εἶπε ποτὲ
"Ἄς ἰδῶμεν πῶς ζῶσι κι' οἱ σκάπται
Πάντες εἰν' ἡ ψυχροὶ θεαταὶ
Ἡ πατρίδος σκληροὶ νεκροθάπται.

Αὐτὰ λέγει ὁ τάλας πεινῶν
Ἐν ᾧ δάκρυ τὸ ὄμμα του βρέχει
Τὸν λυπεῖται τ' ἀθῶον πτηνὸν
Και τὸν κλαίει ὁ ρυαὶ ποῦ τρέχει.

Θ. Γ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΝ

Πρῶτον μάθημα τοῦ κ. ΑΝΔΡΕΑ Ν. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΥ
εἰς τὴν Σχολὴν Βιομηχανικῶν Σπουδῶν.

Τὸ καθήκον τὸ ὁποῖον μετ' ἐπιβλήθη ἵνα ὡς πρόεδρος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Συβιτανικῆς Σχολῆς προσηλωθῶ ὡς ἐκτελεστικὸς τῶν Βιομηχανικῶν εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς, τὸ αὐτὸ καθήκον ἡγάγεν πολυτίμους συναδέλφους και ἐμὲ εἰς τὴν ἴδρυσιν τῆς παρούσης Σχολῆς προωρισμὸν ἐχούσης τὴν μόρφωσιν τῶν ἀνωτέρων στελεχῶν τῆς Βιομηχανίας.

Ἡ δὲ πεποίθησις ὅτι εἶναι Ἐθνικὴ ἀνάγκη ὅπως αἱ βιομηχανίαι και βιοτεχνίαι τῆς Ἑλλάδος, στηριχθῶν ἐπὶ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον ἀνεπτυγμένων παραγόντων, μετ' ἡγάγεν εἰς τὴν ἔδραν ταύτην, διὰ νὰ ἀναπτύξω ἄπ' αὐτῆς τὰ πορίσματα μακρᾶς πείρας κτηθείσης τόσον ἐκ τῆς τεσσαρακονταετίας βιομηχανικῆς ἐργασίας μου, ὅσον και ἐκ τῆς ἐπὶ εἰκοσαετίαν μετὰ μικρὰ διαλείματα, προεδρίας μου εἰς τὸν Σύνδεσμον τῶν Ἑλλήνων Βιομηχανικῶν και Βιοτεχνικῶν.

Διὰ πρῶτην φορὰν εἰς τὸν βίον μου ἀναλαμβάνω καθήκοντα διδασκικὰ και δι' αὐτὸ ἐπικαλοῦμαι τὴν ἐπιείκειαν ὄλων σας, ὅσον ἀφορᾷ ἐνδεχομένης λεκτικᾶς ἐλείψεις και ἐλλείψεις περὶ τὴν διαρῦμιν τῆς ὕλης.

Και ἤδη εἰσέρχομαι εἰς τὴν εἰσαγωγὴν διὰ νὰ διατυπώσω τὴν παρατήρησιν ὅτι ἄφ' ἧς ὁ ἄνθρωπος εὐρέθη ἐπὶ τῆς γῆς, ὑπῆρξεν βιοτέχνης, δηλαδὴ βιομηχανος. Σημειωτέον δὲ ὅτι οἱ ὄροι βιοτεχνία και βιομηχανία δέον νὰ θεωροῦνται ταυτῆσται, καθ' ὅλας τοῦ ἀνθρωπίνου βίου τὰς περιόδους μέχρι τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ αἰτιοῦ ὅτι οἱ ὄροι ὑπέστησαν χωρισμὸν και ἐκλήθη βιομηχανία ἡ διὰ τελειοτέρων μηχανικῶν μέσων μετατροπῆ τῶν πρώτων ὑλῶν εἰς χρήσιμα προϊόντα και βιοτεχνία ἡ διὰ τῆς τέχνης τοῦ ἀνθρώπου ἐπιτελεῖς τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ. Ἡ ἀρχαία ἐλληνικὴ μυθολογία δι' εἰκόνων παραστατικῶν περιγράφει τὴν ἀρχικὴν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐξέλιξιν.

Και ἀναφέρει πρῶτον τὴν δυναστείαν τοῦ Οὐρανοῦ και τῆς Γῆς, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῶν μετὰξὺ οὐρανοῦ και γῆς, εἶχεν ὡς μόνον ἐφόδια τὴν σωματικὴν του ρώμην και τὰς χεῖρας του, αἵτινες ἀπέστειλον τὸ κυριότερον ἐργαλεῖον, διὰ τοῦ ὁποῦ μετέτρεπεν τοὺς λίθους εἰς ὅπλα ἀκαταίτητα διὰ τὴν ἀμυναν και τὴν ἐπίθεσιν.

Ἡ δευτέρα δυναστεία—ἡ τοῦ Κρόνου και τῆς Ρέας—ἀφορᾷ ἐξελιγμένην τοῦ ἀνθρωπίνου γένους περίοδον, διότι ὁ ἄνθρωπος διετρέφεται καλλίτερον, ἐνδύεται, στεγάζεται και προχωρεῖ πρὸς γενικωτέραν βελτίωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῆς ζωῆς του. Ἡ τρίτη δυναστεία—τοῦ Διὸς και τῆς Ἥρας—εἶναι ἡ τῆς πλήρους ἐξελίξεως κατάστασις. Ἀναπτύσσεται ἡ συνείδησις τῶν βασικῶν θεοτήτων (Διὸς μητρα—Ποσειδῶν—Ἀθηνᾶ).

Ἡ Διὸς προστατεύει τὴν γεωργίαν, ὁ Ποσειδῶν τὴν ναυτιλίαν, και ἡ Ἀθηνᾶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Μεταξὺ αὐτῶν ἀναφαίνεται

καὶ ὁ Ἡφαιστος, εἰδικὴν καὶ αὐτὸς ἔχων ἀρμοδιότητα ἐν τῷ καταμερισμῷ ὅστις ἐπεκράτησεν εἰς τὸ πᾶν θεόν.

Ὁ Ἡφαιστος ἐκπροσωπεῖ τὴν Βιομηχανίαν. Ἐπεξεργάζεται τὰ μέταλλα ἐξ ὧν παράγει προϊόντα καὶ ὄπλα ὧν ἔχει ἀνάγκη ὁ ἄνθρωπος διὰ τὴν ἀμυναν, καὶ τὴν ἐπίθεσιν διότι ἐν τῷ μεταξύ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἔχει χάσει τὴν σωματικὴν ρώμην ἣν εἶχεν κατὰ τὴν παλαιότεραν κατάστασιν—τὴν τοῦ φυσικοῦ βίου—καὶ συνεπῶς ἔχει ἀνάγκη πολεμικῶν ἐργαλείων ἱκανῶν νὰ ἀναπληρώσουν τὸ ἀπωλεσθὲν μέρος τῆς σωματικῆς δυνάμεως.

Ὁ Ἡφαιστος εἶναι ὁ πλουσιότερος τῶν ἄλλων θεῶν, διότι ἡ βιομηχανία δίδει τὸ περισσότερον χρῆμα, καὶ μόνον αὐτὸς κρίνεται κατάλληλος νὰ νυμφευθῇ τὴν Ἀφροδίτην, διότι μόνον αὐτὸς εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀντεπεξέρχεται εἰς τὰ ἔξοδα πολυδαπάνου γυναικός.

Ἀλλὰ τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ κείμενα δὲν ἀφίνουν ῥίκοτε ἀσυμπλήρωτον. Ἐνῶ ἴστανται φαινομενικῶς ἀκλόνητοι οἱ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου, ὁ Αἰσχῦλος εἰς τὸν Προμηθεῖα Δεσμώτην, λέγει ὅτι θὰ λυθοῦν τὰ δεσμὰ τοῦ Προμηθεῖος ὅταν θὰ πέσουν κάποτε οἱ τότε ἰσχυρότεροι θεοὶ, προβλέπων νέαν τῆς ἀνθρωπότητος ἐξέλιξιν τὴν κατάστασιν τὴν σημερινήν. Οὕτω ἡ βιομηχανία ἐξελιχθεῖσα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην—κατεργάζεται τὰς πρώτας ὑλας προσερχομένας ἐκ τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ ὑπεδάφους, ἐξυπηρετεῖ πληρότερον τὸν ἄνθρωπον εἰς τὰς τρεῖς αὐτοῦ κυριώτερας ἀνάγκας, τῆς διατροφῆς τῆς ἐπενδύσεως καὶ τῆς στεγασθεῖς αὐτοῦ.

Τὰ δὲ βιομηχανικὰ κράη τῆς σημερινῆς καταστάσεως ἔχουν πολλὰς ἀπὸ παραγωγικῆς ἀπόψεως δυοιότητος πρὸς τὴν Ἀρχαίαν Ἑλλάδα, ἥτις κατὰ τοὺς χρόνους τῆς προηγμένης ἀρχαιότητος, ἔχουσα ἐλαχίστην γεωργίαν—καὶ κομίζουσα τὸν σίτον αὐτῆς ἐκ Θράκης καὶ ἀπὸ ἄλλα βορειότερα μέρη, ἀνεπτύχθη βιομηχανικῶς διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ προσδεύσῃ καὶ νὰ ἀναπτύξῃ τὸν πολιτισμὸν τῆς.

Ἀλλὰ καὶ ἡ μεσαιωνικὴ Ἑλλάς, δηλαδὴ τὸ Βυζάντιον, μὲ τὴν συνείδησιν τῆς ἀνάγκης τῆς βιομηχανίας, ὠργάνωσεν τὰς συντεχνίας τῆς, καὶ μὲ τὸ σύστημα αὐτὸ τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας, δηλαδὴ τὸ σύστημα τῶν συντεχνιῶν, ἀνεπτύχθησαν βιομηχανικῶς αἱ κοινωνίαι τῆς κεντρικῆς καὶ δυτικῆς Εὐρώπης.

Ἡ ἐπίγνωσις δὲ ὅτι μόνον ἡ βιομηχανία ἱκανοποιεῖ τὰς ἀνάγκας ἐνὸς λαοῦ προηγμένου φθάνει εἰς τὸ κατακόρυφον ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ 14ου.

Τότε ὁ ὑπουργὸς Κολμπέρ δίδει πρὸς τὴν Γαλλίαν στερεὰς βάσεις οἰκονομικῆς προόδου, ἀναλόγους πρὸς ἐκείνας τὰς ὁποίας ἡ Ἀγγλία ἀπέκτησεν ἀπὸ τὸν Κρόμβελ.

Ὁ δὲ 19ος αἰὼν διὰ τοῦ ἀτμοῦ ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὴν νεωτέραν βεβελίξιν.

Ὁ ἀτμὸς ἐπιφέρει σημαντικὴν ἀλλαγὴν.

Ὡς τότε ἡ κινητήριος δύναμις ἦτο μικρά, ἐξαρτωμένη κυρίως ἐκ τῶν δούλων καὶ τῶν ζώων. Ἀλλὰ διὰ τῆς ἐλεύσεως τοῦ ἀτμοῦ πραγματοποιεῖται ἡ λύτρωσις ἣν ὁ Αἰσχῦλος προείδεν εἰς τὸν προμηθεῖα Δεσμώτην, καὶ ἡ ἀνθρωπότης εἰσέρχεται εἰς εὐρύτερον στάδιον δράσεως.

Ἡ μετὰ τὸ 1870 Γερμανία εἶναι αἰσθητὸν παράδειγμα κράτους ομμορφωθέντος πρὸς τὴν νέαν διάμορφωσιν τῆς ζωῆς. Ἐστρατημένη ἐπαρκoῦς γεωργικοῦ πλοῦτου, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νὰ καταστῇ χώρα μᾶλλον βιομηχανική.

Ἡ Γαλλία ἔχουσα ἐπαρκῆ γεωργικὸν πλοῦτον παρακολουθεῖ ἀναλόγως εἰς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν.

Ἡ Ἀγγλία λόγῳ ἐλαπίσεως γεωργικοῦ πλοῦτου, ἀναπτύσσεται βιομηχανικῶς καὶ συμπληροῦται ἡ παραγωγικὴ ἱστορία τοῦ 19ου αἰῶνος διὰ τῆς ἐντάσεως μετ'

ἧς ἀναπτύσσονται βιομηχανικῶς αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι τῆς Βορείου Ἀμερικῆς. Ἡ Ἑλλάς—ἔχουσα τὴν γεωργικὴν ἀνεπάρκειαν ἣν εἶχεν καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους της χρόνους—δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ζήσῃ ἄνευ βιομηχανίας. Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέον νὰ προσέξωμεν τὸ ἐν ἔτει 1938 ἐκδοθὲν βιβλίον τοῦ καθηγητοῦ. κ. Δ. Σ. Στεφανίδου φέρων τὴν ἐπιγραφὴν: «Ἡ θέσις τῆς Βιομηχανίας ἐν τῇ κοινωνικῇ μας οἰκονομίᾳ».

Ὁ κ. Στεφανίδης παριστᾷ τὴν βιομηχανίαν ὡς ἀνάγκην ἐπιτακτικὴν διότι ἄγει αὕτη τὴν κοινωνίαν πρὸς πλουτισμὸν, ἐνῶ «τὰ ἐκ τῆς γεωργικῆς ἀπασχολήσεως ὀφέλη δὲν ἐξικνουῦνται μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νὰ ὑπόσχονται καὶ τὴν οἰκονομικὴν εὐμάρειαν καὶ τὸν πλοῦτον μιᾶς κοινωνίας.»

Ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέον ἐπίσης νὰ καταλογισθῇ εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς βιομηχανίας, εἶναι ἡ ἱκανότης νὰ διαμορφώσῃ ὅλον ἐνέα στελέχη τὰ ὁποῖα νὰ χρησιμοποιῇ ἡ αὐξανομένη ἐπέκτασις τῆς. Δὲν λέγω ὅτι τὰ στελέχη αὐτὰ ἀναπτύσσονται μετὰ μεγάλης ταχύτητος. Ἴσως χρειάζεται ἡ πάροδος γενεῶν διὰ νὰ δύναται νὰ ἰσχυρίζεται ἡ βιομηχανία ἐνὸς τόπου ὅτι εἶναι ἐπαρκῆς εἰς στελέχη.

Ἐν ταῦτοις ἐν Ἑλλάδι παρατηροῦμεν ὅτι καὶ μὲ τὴν ὑφισταμένην ἀνεπάρκειαν στελεχῶν, κατώρθωσεν ἡ βιομηχανία μεγάλην πρόοδον ἀναπτύξασα ἐντὸς τεσσαρακονταετίας περίπου στελέχη. Τοῦτο ἀπετέλεσεν θαῦμα ταχύτητος οὐδαμῶ παρατηρηθέν, καὶ μόνον διὰ τῆς ἰσχυρᾶς εὐφυΐας καὶ ἐργατικότητος τοῦ Ἑλλήνου ἐπιτυχεθέν. Δυνάμεθα δὲ νὰ εἰπώμεν ὅτι εἰσέτι τὰ στελέχη εἶναι ἀνεπαρκῆ ἀλλ' οὐχὶ εὐκαταφρόνητα.

Εἰς τὸ «θαῦμα» αὐτὸ «ταχύτητος» ἀναμφιβόλως συνετέλεσεν ἡ εὐρυνσις τῆς χώρας καὶ ἡ συνεπεία ταύτης εὐρυνσις τῆς ἀγορᾶς. Πάντως ὁ Ἕλλην ἀνεδείχθη ἀφαντάστως ἱκανὸς εἰς τὸ νὰ ἀναπτύξῃ βιομηχανίας.

Ὡς ἀπαραίτητα στοιχεῖα ἰδρύσεως καὶ ἀναπτύξεως μιᾶς βιομηχανίας εἶναι: πρῶτον ἡ σύνθεσις τῆς φύσεως, δηλαδὴ τὸ κρᾶτος, ὁ τόπος, ἡ θέσις ποῦ θὰ ἰδρυσθῇ αὕτη, αἱ πρώται ὑλαί, δεύτερον τὸ προσωπικὸν τὰ πάσης φύσεως στελέχη αὐτῆς, καὶ τρίτον τὸ κεφάλαιον.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου θὰ ἐπανέλθωμεν κατ' ἀναλυτικώτερον τρόπον.

Ὡς ἀπαραίτητα δὲ ἀπόδοσις τῆς βιομηχανίας θέον νὰ θεωρῆται ἡ ἀνάπτυξις τοῦ κεφαλαίου, ἡ διαμόρφωσις ἐθνικῶν προϊόντων, ἡ τελειοποίησις τῶν ἀγροτικῶν ἐθνικῶν προϊόντων, ἡ μόρφωσις στελεχῶν καὶ ἡ ἐξυπηρέτησις τῆς ἀμύνης τῆς χώρας, οὐχὶ μόνον διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως μιᾶς σχετικῆς ἀυταρκείας εἰς αὐτήν, οὐχὶ μόνον διὰ τῆς παραγωγῆς πολεμικῶν εἰδῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ καταρτισμοῦ ἱκανῶν τεχνιτῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ δύναται νὰ ὑπολογίζῃ τὸ Κράτος, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ πολεμικὴ τέχνη κατέστη σχεδὸν ἐξ ολοκλήρου μηχανοκίνητος.

Ἐκ τῶν ρηθέντων σαφῶς προκύπτουν οἱ στενοὶ δεσμοὶ οἱ καθιστῶντες τὴν γεωργίαν ἐνὸς τόπου ἀλληλένδετον μὲ τὴν βιομηχανίαν του. Ἐν ἔτει 1938 ἐπὶ τῇ ἑκπτώσει τῆς δραχμῆς ὁ τότε Πρωθυπουργὸς ποθῶν νὰ εὐρύνῃ τοὺς γεωργικοὺς τῆς Ἑλλάδος πόρους ἐτόνισεν εἰς τινα συγκέντρωσιν τοῦ Ἐπιμηλητηρίου ὅτι εὐκταῖον θὰ ἦτο νὰ δημιουργήσωμεν ζαχαροκαταγωγὴν ἐγγώριον.

Ἐσπευσα νὰ τοῦ ἀπαντήσω: Πρὸς ἐπεξεργασίαν τῶν τεύτλων, θέλετε ζαχαροβιομηχανίαν, ἐπομένως χρειάζεσθε στελέχη ἀνώτερα καὶ κατώτερα τὰ ὁποῖα θὰ σᾶς δώσῃ ἡ ἀνεπτυγμένη ἤδη βιομηχανία.

Ἡ Γεωργία ἔχει πλεον γίνεαι μηχανοκίνητος, τῆς οἰκοπαραγωγῆς μὴ εὐρυσκομένης πλεον εἰς τὰς μεθόδους εἰς ἃς τὴν ἐγνώρισαν οἱ παλαιότεροι ὅτε εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Ρωσσίας, διὰ μεθόδων ἀρχεγόνων ἐκαλιεργεῖτο ὁ σίτος.

Ἡ βόρειος καὶ ἡ νότιος Ἀμερικὴ κατέστησαν μηχανικὴν τὴν καλλιέργειαν καὶ τὴν συγκομιδὴν τοῦ σίτου ὅστις σήμερον παράγεται εἰς μέγιστας ποσότητας καὶ εἰς πολὺ χαμηλὴν τιμὴν.

Ἡ μηχανικὴ καλλιέργεια τῆς γῆς ἐπέτρεψεν εἰς τὴν γεωργίαν νὰ χορήγη χειρῶν ὀλιγοτέρων διὰ τὴν καλλιέργειαν ἐν γένει γεωργικῶν προϊόντων. Συνεπῶς ἡ βιομηχανία ἀναπτύσσουσα διὰ τῆς τεχνικῆς αὐτῆς συγκροτήσεως τὴν βελτιωμένην καλλιέργειαν ἐξασφαλίζει γενικῶς, τὸν ὕλικόν ἐνὸς τόπου πολιτισμὸν ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζεται κατόπιν ὁ ἰδεαλιστικὸς πολιτισμὸς.

Ἡ Ἑλλάς δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτοὺς τοὺς γενικῶς πλεόν παραδεδεγμένους κανόνας, συντονίζουσα τὴν γεωργίαν τῆς μὲ τὴν βιομηχανίαν, καὶ φροντίζουσα διὰ τὴν πρόοδον ἀμφοτέρων.

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν ἀμυναν τῆς χώρας, ἥτις οὕσα μηχανοκίνητος δὲν εἶναι δυνατὸν σήμερον νὰ ἐξυπηρετηθῇ. Ἄνευ ἀναπτύξεως προηγμένης βιομηχανίας ἥτις καὶ τὰς ἀπαιτούμενας διὰ τὴν ἀμυναν μηχανὰς πρέπει νὰ παράγῃ ἀλλὰ καὶ καὶ ἐμπυχον ὕλικόν παρέχει διὰ τὴν ἀποτελεσματικωτέραν διενέργειαν αὐτῆς. Τὸ πνεῦμα τοῦτο ὤθησεν ἐμὲ ὡς πρόεδρον τῶν Ἑλλήνων βιομηχάνων καὶ βιοτεχνῶν νὰ τεθῶ ἐπικεφαλῆς τῆς Σιβιτανιδείου Σχολῆς τεχνῶν καὶ ἐπαγγελμάτων, ἵνα παραχθῶν συγχρονισμένοι τεχνίται διὰ τὰς ἀνάγκας κατὰ πρόωτον λόγον τῆς ἀμύνης τῆς χώρας καὶ κατόπιν διὰ τὴν συγκοινωνίαν καὶ βιομηχανίαν.

Τὸ δὲ λεγόμενον ὅτι ἡ Ἑλλάς ὑπῆρξεν χώρα ἐμπορικὴ, χρῆζει ἀναλύσεως διότι τὸ ἐμπορικὸν δαιμόνιον τοῦ Ἑλληνος ἐπὶ μακρὸν ἐσήμαινε, κυρίως τὴν μετανάστευσιν, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Ἕλληνας ἐμπορευόμενος ἐν τῇ ξένῃ ἐπλούτιζεν εἰς βάρος ἄλλων λαῶν. Τοῦτο τὸ ἐμπόριον ἐπέφερον θετικὰ κέρδη τὰ ὁποῖα ἠὔξανον τὴν ἐθνικὴν παρουσίαν, καθὼς καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον. Τὸ ἐν τῇ χώρᾳ διενεργούμενον εἶναι μεταπρατικὸν μεταβιβάζον πλοῦτον ἀπὸ ἐνὸς ἀτόμου εἰς ἕτερον. Οἱ ἐντὸς τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος ἐμποροὶ ἐξετέλουν μίαν ἀπλὴν ἐμπορικὴν ἐργασίαν, μεταβιβάζοντες ὅπως καὶ εἰς πᾶσαν χώραν συμβαίνει—προϊόντα τῆς γῆς εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ εἰσάγοντες ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, τὰ ἀναγκαῖα προϊόντα εἰς τοὺς λιμένας, καὶ τὰς πόλεις καὶ ἐκείθεν μετὰ τῶν ἐντοπίων ἀστικῶν προϊόντων εἰς τὴν ὑπαιθρον χώραν, καὶ τὴν λειτουργίαν αὐτὴν τοῦ ἐξαγωγικοῦ καὶ εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου ἐξετέλουν πλημελῶς οἱ ἐδῶ ἐμποροὶ μέχρι τῆς μικρασιατικῆς καταστροφῆς.

Ὁ ἐνταῦθα ἐλθὼν προσφυγικὸς κόσμος ἐκόμισεν εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἐμπόριον νέας μεθόδους ἐργασίας διαδίδων τὰ ἑλληνικὰ προϊόντα καὶ εἰσάγων προϊόντα ἐκ τῶν πρώτων πηγῶν, ἐνῶ μέχρι τότε οἱ ἐμποροὶ ἐπρομηθεύοντο ἐκ δευτερευουσῶν πηγῶν, αἵτινες ἦσαν αἱ ἀγοραὶ Μασσαλίας, Γενεύης καὶ Τεργέστης.

Τὸ ἐμπόριον ἀναμειβόλως εἶναι σπουδαία κοινωνικὴ λειτουργία, ἀλλὰ πᾶσα χώρα ἔχει τὸ εἰσαγωγικόν, τὸ ἐξαγωγικόν καὶ τὸ μεταπρατικόν τῆς ἐμπορίου. Σήμερον οἱ νέοι ὄροι τῆς διεθνoῦς ζωῆς ἀποκλείουν, τὴν μετανάστευσιν, τοῦ δὲ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου ὁ προσορισμὸς καὶ ἡ πρόοδος ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐντάσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς τῆς ὁποίας τὰ προϊόντα, πρέπει νὰ τὰ τοποθετήσῃ εἰς ὕσας ἀγορὰς δυνηθῇ τοῦτο νὰ τὰ καταστήσῃ ἐπιθυμητά. Συνεπῶς τὰ πάντα ἐκ τῆς καλύτερέσεως τῶν ἐθνικῶν μας προϊόντων ἐξαρτῶνται, καὶ τοῦτο δεόν νὰ ἀποτελέσῃ πλῆρην εἰς τοὺς ἀποτελοῦντας τὰ στελέχη τῆς γεωργικῆς καὶ τῆς ἀστικῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐμπορικῆς κινήσεως, ὡς εἶναι οἱ κ. κ. Σπουδασταὶ τῆς παρούσης Σχολῆς.

Ο ΔΙΚΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΣ

Ὁρθάνοικτα τὰ οὐράνια
Τις μελωδίες στέλνουν
Τὰ Χερουβείμ κατέβηκαν,
Χαιρετισμὸν μᾶς φέρνουν.
Πίνει ἡ καρδιά ἀπ' τὸ ξέχειλο
Τῆς μέθης τὸ ποτήρι,
Ψυχὴ ἀνταμώνει τὴν ψυχὴν
Στοῦ πόθου τὸ γεφύρι.
Οἱ τόνοι ἀλλάζουν γρήγοροι,
Τοὺς θόλους τοὺς γεμίζουν
Καρδιές καὶ πόδια στοῦ χοροῦ
Τὴν μέθην στροβιλίζουν.
Καὶ μόνον ἓνας στή γωνιά,
Στὸν τοῖχο ἀκουμβημένος,
Ἄπ' ἄλλον κόσμον φαίνεται
Σὰν νᾶητανε φερμένος.
Κι' αὐτοῦ στὰ μάτια του μπροστὰ
Ζευγάρια στροβιλίζουν,
Κι' αὐτοῦ τ' αὐτιά χαρμόсуна
Οἱ τόνοι τὰ γεμίζουν.
Περνοῦν μπροστὰ τοῦ ὄναιρευτὰ
Τὰ ξένοιαστα τὰ νειάτα
Τὸν βλέπουν μάτια ζηλευτὰ
—Μὲ φλόγα εἶναι γεμάτα—
Τὸ νόημά τους τὸ γροικᾶ,
Τὴν ξέρει τὴν μιλιὰ τους,
Τοῦ γνέφουν τώρα, τοῦ μιλοῦν,
Τοῦ θέλουνε κοντὰ τους...
Τινάχθηκε κι' εὐρέθηκε
Στὰ χρόνια τὰ δικά του
Ὁ πεθαμμένος κόσμος του
Χορεύει ἔδω μπροστὰ του.

K. M. ΓΕΡΗΝΙΟΣ

ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ Η ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ;

Μελέτη του κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α. ΠΕΤΡΑΚΑΚΟΥ

Ἐγράφησαν τελευταίως καὶ γράφονται πολλὰ περὶ τῆς δημοσιογραφίας. Ἐντεῦθεν καταφαίνεται τὸ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς προόδου τοῦ τύπου.

Γράψαντες ποτε καὶ ἡμεῖς πρῶτοι περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ τύπου — καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ἑλληνικοῦ τύπου — ἤχθημεν εἰς τὴν σκέψιν :

Ἐνέχει τύχα ἢ δημοσιογραφία ἐν ἑαυτῇ ἐπιστημονικῆς φύσεως ὕλην, ὥστε ἡ ἀκαδημαϊκὴ παιδείσις νὰ δύναται νὰ ἀποβαίη τελεσφόρος ;

Ἴδου πράγματι ἐν πρόβλημα. Πιερθένον ἀκόμη διὰ τὴν ἐποχὴν μας· ἀκριβῶς δὲ διὰ τοῦτο θὰ ἐπεθύμουν νὰ προεκάλουν γενικωτέραν ὄσφ καὶ ἐντεταμένην τὴν προσοχὴν πάντων τῶν ἐπαϊόντων.

I

Μεθοδικὴ τις ἐργασία περὶ τοῦ τύπου δὲν ὑπάρχει μέχρι σήμερον. Σημεῖά τινα, ὡς ἡ ἱστορία τῆς δημοσιογραφίας, οἱ περὶ τύπου νόμοι καὶ τὸ κεφάλαιον περὶ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ τύπου ἔχουσι ὀκωσθήποτε διαφωτισθῆ διὰ τινῶν ἐρευνῶν.

Ἄλλὰ τὸ ὅλον τῆς δημοσιογραφίας ἔχει μεγάλως παραμεληθῆ ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης.

Ὁ τύπος δὲν ἤξιώθη οἰασθήποτε γενικωτέρας ἐρεύνης καὶ ἐλαχίστους μόνον συγγραφεῖς ἠδυνήθη νὰ προσελκύσῃ.

Εἰς τὰ βαθύτερα τοῦ παρελθόντος σκότη, εἰς τὴν ἱστορίαν προϊστορικῶν λαῶν, πρὸς διαλευκάνειν λεπτομερειακῶν ἐπεισοδίων τῆς ζωῆς τῶν ἀρχαίων λαῶν, μυριάδες ἐρευνητῶν ἐνεφανίσθησαν ἄχρι τοῦδε, ἐπὶ τῆς νεκρᾶς ἱστορίας πολυτρόπως ἐργασθέντες.

Ἄλλ' ἐδῶ ; Παρέρχεται ἀπαρατήρητος ζωὴ καὶ δύναμις μεγαλειώδους αὐτόχρημα, δυναμένη νὰ παράσχῃ τὴν πλουσιωτέραν τροφήν εἰς τὴν σκέψιν.

Παραδοξότατον ἀληθῶς φαινόμενον.

Μία κολοσσιαία, πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ δύναμις, ἥτις ἀσκεῖ τὴν μεγαλειώτεραν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς τύχης τῶν λαῶν, τόσον ἐλαχίστην νὰ παρέσχεν ἀφορμὴν πρὸς ἐρευναν !

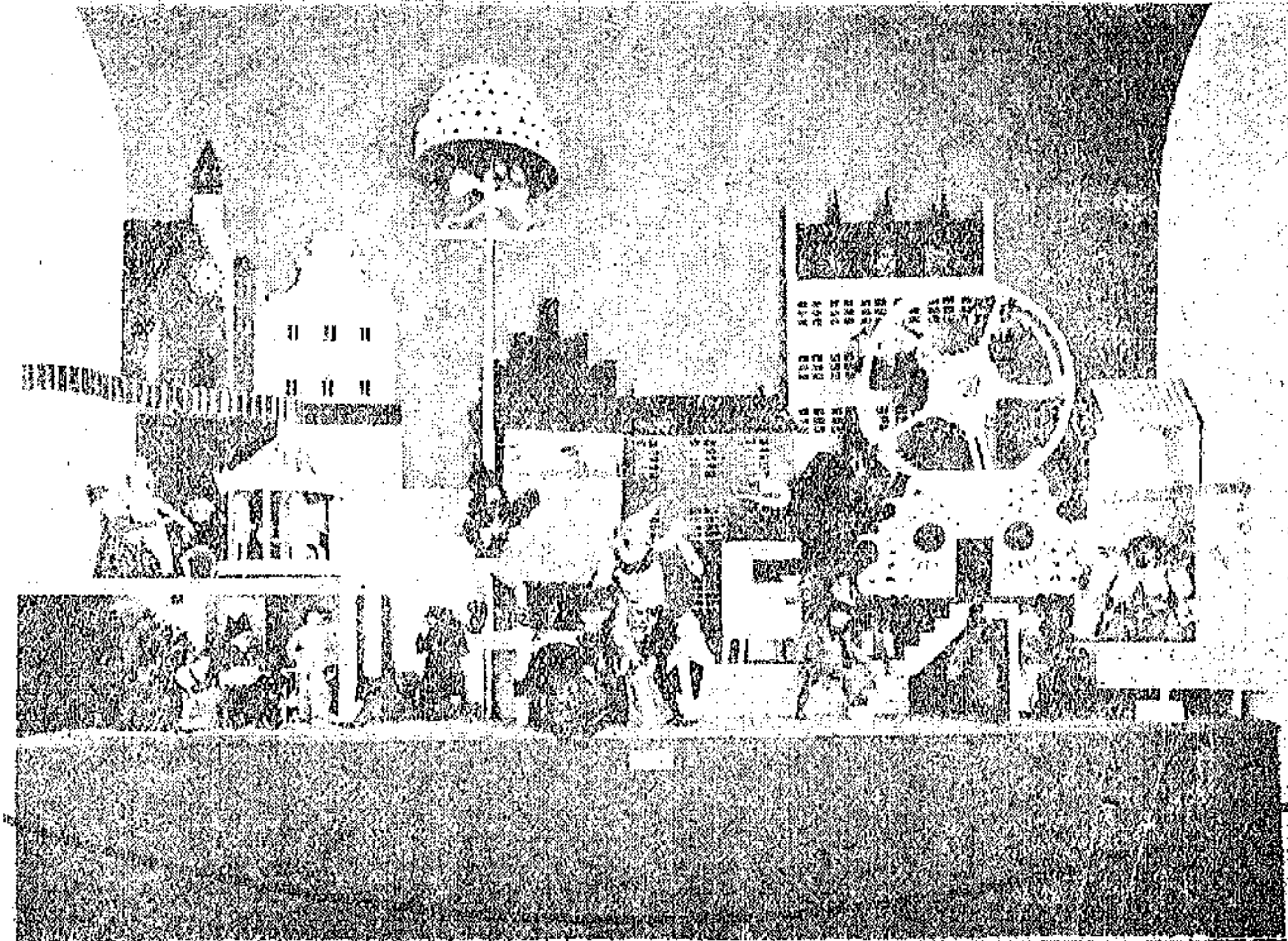
Ὁ τύπος, ὁ ἰσχυρότατος αὐτὸς διεθνὸς κινήσεως μηχανισμὸς, ἡ κινητήριος δύναμις ἀπαξιασῶν τῶν πνευματικῶν δυνάμεων, ὁ ἡγέτης ἀλλὰ καὶ ὁ παραπλανῶν τοὺς λαοὺς, ἡ εὐλογία ἀλλὰ καὶ ἡ μάστιξ τῆς ἐποχῆς μας, ὁ τομεὺς τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ψεύδους πολλάκις, ὁ πρόμαχος, ὁ παράγων τοῦ ἠθικοῦ μεγαλείου καὶ τὸ κέντρον ταπεινῶν ἔστιν ὅτε ἀντιλήψεων — ὁ τύπος, μὲ τὰς μυριάδας τῶν μηχανισμῶν του καὶ τῶν ἐπιρροῶν του, ἐλαχίστους μέχρις ἐσχάτων εὔρε τοὺς ἱστορικοὺς του. Ἀκόμη δὲ πολὺ ὀλιγωτέρους τοὺς ἀφιερῶσαντας ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἀρχουσαν δογματικὴν ἐρευναν.

Καὶ ὅτι δὲ μέχρι τοῦδε ἐκ τοῦ τύπου ἠρευνήθη, ἠρευνήθη πρὸς δύο κατευθύνσεις :

Ἡ γένεσις τοῦ ἐφημεριδοπώλου

Ἀπὸ τὴν διεθνῆ ἐμποροπανήγυριν τῆς Λειψίας

(Εἰς τὸ ἄκρον δεξιὸν ὁ πρωτόγονος ἐφημεριδοπώλης τοῦ 17 αἰῶνος διαλαλεῖ «τὰ μεγάλα θαύματα τῆς ἐφημερίδος του», τῆς ὁποίας ἔχει ἠπλωμένα φύλλα, καὶ ἀπαγγέλλει τοὺς κάτωθι στίχους :)

Gross Wunder sagt euch
meine Zeitung
Von der Armada baiden seiten
Aus Frankreich und aus
Engellandt
Geb' ich Bericht euch
allerhand

Μέγα θαῦμα ἢ ἐφημερίδα μου σ'
ἴλους σας διηγεῖται
καὶ γιὰ τοὺς στόλους καὶ τῶν δυῶ
μερῶν σαυτὴν θὰ δῆτε,
Καὶ γιὰ τοὺς Ἄγγλους ἀρχετὰ καὶ
Γάλλους ἀναφέρει
Ἐτσι σὰς δίδω μὰ πλατεῖα περι-
γραφή στὸ χέρι

1. Ἡ ἱστορική του εξέλιξις καὶ
2. Ἡ σχέσις τοῦ τύπου πρὸς τὴν πολιτείαν.

Οὕτως ὅμως μετεβλήθη ὁ τύπος εἰς παράρτημα δύο διαφόρων ἐπισημῶν : Τῆς ἱστορίας καὶ ἰδιαιτέρως τῆς ἱστορίας τῆς λογοτεχνίας ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου τῶν νομικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν.

Ἄλλ' ἡ ἐφημερίς καθ' ἑαυτὴν, ἐν τῇ πνευματικῇ καὶ τεχνικῇ αὐτῆς κινήσει, κρύπτει τόσα ἐξαιρετικῆς σημασίας ἐνδιαφέροντα σημεῖα· ἡ δὲ σχέσις τοῦ τύπου πρὸς τὴν κοινωνίαν καὶ τὸν σύγχρονον πολιτισμὸν ἀποτελεῖ χαρακτηριστικὸν γνώρισμα ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τῆς ἐποχῆς μας. Ἡ ἐφημερίς, ὡς πνευματικὴ ἐμφάνισις sui generis, παρουσιάζει τηλικαύτην ἰδιορρυθμίαν, κατέχει ἕνα τοσοῦτον αὐτοτελῆ μηχανικὸν ὄργανισμὸν, ὑπόκειται δὲ εἰς τόσον ἐξαιρετικοὺς δρους δράσεως, ἐπιρροῆς καὶ ἀποτελέσματος, ὥστε ἤξιζε πρὸ πολλοῦ πᾶσα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην ἔρευνα. Ἐτι πλείοτερον ἐλκύουσιν αἱ πάμπολλαι, ἐναλλασσόμεναι δὲ σχέσεις, μεταξὺ τῆς δημοσιογραφίας καὶ τῆς Κοινωνίας, σχέσεις τόσον διάφοροι ἀπὸ τὰς σχέσεις δημοσιογραφίας καὶ πολιτικῆς ἐξουσίας !

II

Γνωρίζομεν περίπου πῶς ἔγιναν τὰ πράγματα, ποίους ἠκολούθησαν δρόμους πῶς ὁ τύπος καλαίσας κατὰ μυρίων ἐμποδίων καὶ ἀντιπάλων ἠνδρώθη τὴν σήμερον. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ἐνδιαφερώμεθα μόνον πῶς ἔγιναν τὰ πράγματα, ἀλλὰ τί ἔγινε καὶ τί εἶναι ἐκεῖνο, καλὸν ἢ κακόν, τὸ ὁποῖον κατέχομεν ἐν τῷ τύπῳ.

Πῶς πρέπει νὰ ἐξηγηθῇ ἡ ἀδιαφορία, ἂν μὴ ἡ περιφρόνησις αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης ; Πῶς πρέπει νὰ ἐξηγηθῇ τὸ γεγονός ὅτι καὶ ἡ θεωρία καὶ ἡ πράξις τῆς δημοσιογραφίας δὲν ἠδυνήθησαν ἀκόμη νὰ ἀνοίξωσι διὰ πλάτα ὄλων ἐν γένει τῶν πανεπιστημίων τὰς Θύρας ;

Ἡ ἐφημερίς δέον νὰ ἐρευνηθῇ, ὡς ὁ ἀνατόμος ἐρευνᾷ τὸν ἄνθρωπον· ὄχι τοῦτον ἢ ἐκεῖνον, ὄχι τὸν πλούσιον ἢ τὸν πένητα, ὄχι τὸν σώφρονα ἢ τὸν μωρόν, ὄχι τὸν καλὸν ἢ τὸν κακόν, ἀλλὰ τὸν ἄνθρωπον καθ' ἑαυτὸν, μεθολογικῶς.

Οἱ ἄνθρωποι θνήσκουσιν· αἱ πολιτεῖαι ἀνατρέπονται, ἐξαφανίζονται· ἀλλ' ἡ ἐπιστήμη ;

Ἀκμάζει ὁλοῦν μεγαλυνομένη.

Διότι ἡ ἐπιστήμη διὰ τὸν πνευματικὸν βίον τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ὅτι ἡ γέννησις διὰ τὸν σαρκικόν. Ἡ ἐπιστήμη ἐγεννήθη ἀπὸ τὸν βαθὺν πόθον τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς πρὸς ἀποκάλυψιν τῆς ἀληθείας, πρὸς τὸ τέλειον, πρὸς τὴν θεότητα αὐτὴν· ἀπὸ τὸν πόθον τῆς ψυχῆς, ἥτις τείνει νὰ ἐνωθῇ πρὸς τὸ πνεῦμα. Ὅπως ἡ ἔλαφος σπεύδει πρὸς τὸ δροσερὸν ὕδωρ, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ μας σπεύδει πρὸς τὴν ἀποκάλυψιν.

Ὁ πόθος πρὸς τὸ ἐπιστητὸν εἶναι ἡ μήτηρ τῆς ἐπιστήμης.

Τὰ ἐπιστητὸν τοῦτο καλεῖται νὰ ἐρευνηθῇ ἡ ἐπιστήμη.

Ὅστις δὲ, ὑπέκων εἰς τὴν ἐσωτέραν πίεσιν δύναται, καὶ θέλει νὰ ἐρευνᾷ πρὸς τὴν ἀλήθειαν, εἶναι λόγιος.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 18ου αἰῶνος, ὁ τύπος ἐν τῇ ἠπειρωτικῇ Εὐρώπῃ εὕρισκετο ἐφ' οὐ σημείου καὶ κατὰ τὰς ἀπαρχὰς τῆς γενέσεως αὐτοῦ.

Ἐνῶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁ τύπος κατέληγεν εἰς ὀριστικὴν νίκην, εἰς τρόπον ὥστε ἡ δημοσιογραφία ἠνδρώθη μεγάλως, εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Γαλλίαν—εἰς τὰς ἄλλας χώρας παρετηρεῖτο πολὺ μεγαλυτέρα

ὀπισθοδρομικότης—παρετηρεῖτο μετρία τις πύκνωσις· νέα φύλλα ἐνεφανίζοντο, ἀλλὰ ἐνεφανίζοντο συχνότερον, ἀλλὰ ὁ ὄργανισμὸς τῆς δημοσιογραφίας παρέμενεν ἀμετάβλητος.

Αἱ πνευματικαὶ δυνάμεις, διὰ τῶν ὁποίων προπαρασκευάσθησαν αἱ μεγάλαι μεταρρυθμίσεις τοῦ 19ου αἰῶνος, συνεκεντροῦντο εἰς τὰ ἠθικὰ περιοδικά, ἐνῶ αἱ ἐφημερίδες παρέμενον τούναντίον ἀπλοῖ φαρεῖς εἰδήσεων, ἀχρωμάτιστοι καὶ ἀχαρακτήριστοι, πνευματικῶς ἔρημοι καὶ—ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων—συντιθέμεναι διὰ τῆς ψαλίδος.

Παρ' ὅλην τοῦ περιεχομένου τὴν πενιχρότητα καὶ τὴν ἀσήμαντον πολιτικῶς καὶ οἰκονομολογικῶς ἐμφάνισιν τῶν ἐφημερίδων, γερμανὸς πνευματώδης ἀνὴρ τοῦ 18ου αἰῶνος, ἠδυνήθη ἐν τῇ δευτερεῖα αὐτοῦ νὰ διακρίνη ποίων δυνάμεων σπóρος ἐκρύπτετο ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ καὶ πόσον θά ἀπέβαινεν ὠφέλιμον νὰ ἠσχολεῖτο τις ἐγγύτερον περὶ τοῦ τύπου.

(Εἰς τὸ προσεχὲς ἢ συνέχεια ὡς καὶ περίληψις τῶν προηγουμένων)

ΘΑΛΑΣΣΙΝΗ ΔΡΟΣΙΑ

Σὰν κόμα τοῦ Σαρωνικοῦ π' ὁ Μπάτης τὸ χαΐδευει
καὶ ποῦ ἀπλώνει γύρω του θαλασσίνη δροσιά
Ἐσκέτασες μίᾳ ψυχῇ π' ὁ πόνος τῆ δουλεύει
Μὲ μίαν ἀγνή σου κι' ἄβολη παρθενικὴ ματιά.

Εἶχες τὸ χρῶμα τῆς νυχτιάς Σὰν ἡ κορμωστασιά σου
Ἐπρόβαλλε στὸ πέλαγος μεσ' τὴν ἀστροφεγγιά,
Κι' ἡ αὔρα σὰν ἀνέμιζε παίζοντας τὰ μαλλιά σου,
ὡσὰν Γοργόνα τοῦ γιαλοῦ ἐσκόρπιζε δροσιά.

Κι' ἐνοιῶθα κείνη τῆ δροσιᾶ νὰ μοῦ σκορπᾷ στὰ στήθεια
Ἄπειρη ἀγαλλίαση στὴ σιγαλὴ νυχτιά,
Μ' ἀπ' τὴ γλυκιὰ τῆ νάρκη μου ξύπναγα στὴν ἀλήθεια
Γιατὶ ἔφευγες καὶ στὴ σκληρῇ μ' ἄφινες μοναξιά.

Μὰ ἡ δροσιά σου ἔμενε σὰν σ' ἔχασα στὴ νύχτα
Κι' ἡ θάλασσα σὰν σ' ἔπερνε καὶ πέταγες μακριὰ
Ἐμενε καὶ μοῦ ἄφινε μέσα σὲ καρδιοχτύπια
Γιὰ κάτι π' ἔπερνες μαζὺ μὲ ἀνάμνησι γλυκιὰ.

Μ' αὐτὸ τὸ κάτι π' ἔπερνες ἦταν κάτι δικό μου
Κάτι ἀπ' τὸ εἶναι, τὴν ψυχῇ τῆ σκέψη, τὴν καρδιά
Σὰν ἔμενα μονάχος μου, μέσα στὸ λογισμό μου,
Ἐνῶ ἡ νύχτ' ἀγγάλιαζε τὴ θάλασσα ἀργά.

Δ. ΣΟΥΤΖΟΣ

Ο ΜΙΝΩΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ

Ο Κρητικός ή Μινωϊκός πολιτισμός υπήρξεν ο πρώτος Έλληνικός πολιτισμός και ο πρώτος πολιτισμός της Εύρωπης, προσέτι δὲ ο γεννάρχος τοῦ σημερινοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ ὁ ὁποῖος ἔχει καταστήσει πλέον παγκόσμιος.

Τὰ θεμέλια τοῦ Κρητικοῦ πολιτισμοῦ ἐτέθησαν εἰς τὴν Κρήτην, κατὰ τὴν ἐπικρατεστέραν γνώμην τῶν Ἀρχαιολόγων, περὶ τὸ 3400 π. χ. ὑπὸ διαφόρων δμάδων ἀποίκων προερχομένων ἀπὸ πολλὰς περιφερείας τῆς Μ. Ἀσίας τὴν Λυδίαν, Μυσίαν, Φρυγίαν κ.λ.π.

Οἱ ἀποικοὶ οὗτοι ἦσαν φορεῖς ἀρχαῖου τινος πολιτισμοῦ καθὼς καὶ τῆς τότε θρησκείας τῆς πατρίδος αὐτῶν, τῆς μὴ ἐντελῶς εἰσέτι καθορισμένης, πιθανώτατα ὁμοῦς τῆς τοῦ Ραμᾶ.

Μὲ τὰ πρωταρχικὰ στοιχεῖα ταῦτα κατώρθωσαν οὗτοι νὰ δημιουργήσουν ἐν Κρήτῃ βαθμῆδόν καὶ κατ' ὀλίγον τὸν λαμπρότερον καὶ ὑπέρτερον ὄλων τῶν πολιτισμῶν τῆς ἀπωτάτης ἐκείνης ἀρχαιότητος.

Ο Κρητικός πολιτισμός κατὰ ταῦτα ὑπῆρξεν αὐτόχθων καὶ ἰδιότυπος χωρὶς νὰ ὑποστή τὴν ἐπίδρασιν ἄλλου τινος πολιτισμοῦ οὔτε τοῦ Αἰγυπτιακοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνεπτύσσετο παραλλήλως κατὰ τὴν αὐτὴν χρονικὴν περίοδον εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ὅστις ὑπῆρξε διάφορος τοῦ Κρητικοῦ εἰς πάσας σχεδὸν τὰς ἐκδηλώσεις αὐτοῦ, τὴν πνευματικὴν, θρησκευτικὴν, τεχνικὴν, καλλιτεχνικὴν, ἀρχιτεκτονικὴν κλπ.

Ο Κρητικός πολιτισμός ἐπεξετάθη βαθμῆδόν ὄχι μόνον εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου καὶ τὴν κυρίως Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ εἰς πάσας σχεδὸν τὰς παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου χώρας ἐπὶ τῶν περισσοτέρων τῶν ὁποίων εἶχεν ἐπεκταθῆ καὶ ἡ κυριαρχία τοῦ Μινωϊκοῦ Κράτους.

Ο Μίνως, ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ κράτους τούτου, ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος νομοθέτης καὶ ὁ πρῶτος θαλασσοκράτωρ τῆς Εὐρώπης.

Ἀπὸ τῶν μέσων περίπου τῆς δευτέρας π. χ. χιλιετηρίδος ἤρχισαν αἱ ἐπιδρομαὶ διαφόρων λαῶν κατὰ Κράτους τούτου, ἐκ τῶν ὁποίων τὴν μεγαλυτέραν ἐρήμωσιν ἔφερον οἱ Ἀχαιοί.

Ἐν τούτοις ὁ Μινωϊκός πολιτισμός δὲν ἐκάμφθη ὀλοτελῶς ἐκ τῆς μεέαλης δοκιμασίας ταύτης ἀλλ' ἀνεστύλωθη ταχύτατα καὶ ἐσυνεχίσθη καὶ πάλιν κατὰ διαφόρους διακυμάνσεις, ἐδημιουργήθησαν δὲ προσέτι ἐξ αὐτοῦ δύο ἀξιόλογοι παραφυάδες, τοῦ αὐτοῦ περιεχομένου καὶ τῆς αὐτῆς οὐσίας καὶ ἐμφανίσεως, ἡ παραφυάς τοῦ Μηκοναϊκοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἡ παραφυάς τοῦ Παλαιστινιακοῦ ἢ φοινικοῦ πολιτισμοῦ μετὰ τὰς κατὰ τὴν Γραφὴν 48 πόλεις του, ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ἐπίσης καθαρῶς Μινωϊκός.

Εἰς τὸν Κρητικὸν πολιτισμὸν ἔδωκεν οὐσιαστικῶς τέρμα ἡ κατάκτησις ὑπὸ τῶν Δωριαίων τῶν περισσοτέρων χωρῶν τοῦ Μινωϊκοῦ Κράτους ἰδίως δὲ τῆς Κρήτης, περὶ τὴν 6 π. χ. ἑκατονταετηρίδα.

Οἱ Δωριεῖς λαὸς πρωτόγονος καὶ ἀπολίτιστος ἐπέφερον τὴν φθο-

ραν καὶ ἐρήμωσιν ὥστε ὁ Κρητ. πολιτισμός δὲν ἠδυνήθη νὰ ὀρθοποδήσῃ πλέον. Οἱ μινωϊκοὶ λαοὶ κατέλιπον τὴν θέσιν αὐτὴν ὀριστικῶς εἰς τοὺς Δωριεῖς. Κατὰ τοὺς κρασιολόγους δὲ μόνον εἰς τὸν Νομὸν Λασηθίου τῆς Κρήτης διατηρεῖται μέχρι τῆς ἐποχῆς ἡμῶν ὁ Μινωϊκὸς τύπος σχεδὸν ἀμύγῃς ὅπως καὶ εἰς τὴν Σικελίαν καὶ τὴν Σαρδηνίαν.

Ἐν τούτοις ὁμοῦς καὶ μετὰ τὴν κατάρρευσιν τοῦ Μινωϊκοῦ πολιτισμοῦ ἐξέλιπον μὲν οἱ δημιουργοὶ τῆς τέχνης καὶ τῆς καλλιτεχνίας, διτηρήθη ὁμοῦς ὁ πνευματικὸς πολιτισμός, ἡ παράδοσις καὶ σημαντικὸν μέρος ἐκ τῶν μνημείων τοῦ Κρητικοῦ πολιτισμοῦ. Τὰ τρία ταῦτα στοιχεῖα ἀπετέλεσαν τὸν πυρῆνα ἐκ τοῦ ὁποῖου ἀνεβλάστησεν σὺν τῷ χρόνῳ ὁ Κλασικὸς Ἑλληνικὸς πολιτισμός.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον λοιπὸν ὅτι ἡ Κρήτη ὑπῆρξε κέντρον πνευματικῆς ἀκτινοβολίας ὄχι μόνον πρὸ τῆς Δωρικῆς κατακτήσεως ἀλλὰ καὶ μετ' αὐτὴν ἀκόμη. Διὰ τοῦτο βλέπομεν ὄλους τοὺς σοφοὺς καὶ πολιτικούς τῆς Ἑλλάδος νὰ ἐπισκέπτονται τὴν Κρήτην καὶ νὰ μαθητεύουν ἐπὶ πολὺ ἐν αὐτῇ.

Ἐκτὸς τούτου δὲ καὶ Κρητες σοφοὶ μετεκλήθησαν ἐκ Κρήτης εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅπως συντελέσουν εἰς τὴν θεμελίωσιν τοῦ ἀναγενομένου πολιτισμοῦ. Μεταξὺ αὐτῶν ἀναφέρομεν τὸν Ἐπιμενίδην ὁ ὁποῖος κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς συνειργάσθη μετὰ τοῦ Σόλωνος εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἀποκατάστασιν τῆς πρώτης Ἀθηναϊκῆς πολιτείας καὶ νομοθεσίας καὶ τὸν Θαλήτην ὁ ὁποῖος φέρεται ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν ὡς ὁ πρῶτος νομοθέτης καὶ ὁ πρῶτος ὀργανωτὴς τῆς Πολιτείας τῶν Σπαρτιατῶν.

Καὶ οἱ ἱδρυταὶ προσέτι τῶν περιφήμων θρησκευτικῶν μέτρων, τῶν Δελφῶν καὶ τῆς Ἐλευσίνας βεβαιούται ἱστορικῶς ὅτι προήρχοντο ἐκ Κρήτης.

Κατὰ ταῦτα ὁ Κρητικός πολιτισμός ὑπέκυψε μὲν, μετὰ πάροδον τριῶν σχεδὸν χιλιάδων ἐτῶν, εἰς τὸν μοιραῖον καὶ ἀναπόφευκτον νόμον τῆς φθορᾶς δὲν ἐξηφανίσθη ὁμοῦς διὰ παντὸς ἀλλ' ἀνεγεννήθη διὰ τοῦ Κλασικοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ὁ ὁποῖος καὶ ὑπῆρξε γνήσιον τέκνον αὐτοῦ.

Ο ΒΟΣ Ἑλληνικὸς Πολιτισμῶς.

Ο Κλασικὸς Ἑλληνικὸς πολιτισμός δὲν ἐγεννήθη ἐκ τοῦ μηδενὸς οὔτε καὶ ἤρχισεν ἡ σταδιοδρομία τούτου ἀπὸ τῶ ἀλφά ἀλλ' ὡς εἵπομεν ἀνωτέρω, ὑπῆρξε γέννημα καὶ θρέμμα τοῦ Κρητικοῦ πολιτισμοῦ καὶ συνεχιστῆς τούτου κατόπιν τῆς συνδρομῆς ὄλων τῶν παραγόντων τοὺς ὁποῖους ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω. Ο πολιτισμός οὗτος κατέχει διακεκριμένην καὶ κυρίαρχον θέσιν μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλ. πολιτισμῶν ὄχι μόνον χάρις εἰς τὰ ὑπέροχα πνευματικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ δημιουργήματά του ἀλλὰ καὶ διότι μέγα μέρος ἐξ αὐτῶν διατηρήθησαν μέχρι ἡμῶν καὶ ἐξακολουθοῦν πάντοτε νὰ ἀποτελοῦν φωτεινὰ μετέωρα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ο κλασικὸς πολιτισμός παρουσίασε προῖμότητα καὶ ταχύτατην ἀνάπτυξιν καὶ διὰ τοῦτο φαίνεται ὑπῆρξε βραχείας σχετικῶς διάρκειας, ἐντοπισμένος πάντοτε κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον ἐπὶ περιωρισμένης ἐδαφικῆς ἐκτάσεως. Ο πολιτισμός οὗτος πρέπει νὰ θεωρηθῆ τερματισθεὶς διὰ τῆς τελειωτικῆς κατακτήσεως τῶν Ἑλληνικῶν Χωρῶν ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ἐν τούτοις δὲν ἀπεβίωσεν καὶ ὁ πολιτισμός οὗτος ἄτεκνος ἀλλ' ἀφήκε διάδοχον τὸν Ἀλεξανδρινὸν πολιτισμὸν.

⊙ Γ'. Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς

Ὁ Ἀλεξανδρινὸς πολιτισμὸς ὑπῆρξεν ἐν πολλοῖς αὐτοτελῆς καὶ ἰδιότυπος καὶ πρέπει νὰ ἐρευνηθῆ περαιτέρω ὡς τοιοῦτος χωρὶς νὰ ταυτίζεται πρὸς τὸν Κλασικὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν ὄχι μόνον ἐνεκα τῆς ὡς ἄνω Ἀλεξανδρινῆς καταστάσεως καὶ τῆς κατ' αὐτὴν ἐκδήλου πλέον καταπτώσεως τούτου ἀλλὰ καὶ διότι ὁ Ἀλ. πολιτισμὸς προσέλαβε νέον πνευματικὸν καὶ οὐσιαστικὸν περιεχόμενον καὶ ἐνεφανίσθη ὡς φαινόμενον πνευματικῆς ἀκτινοβολίας οὐχὶ ἐπὶ στενῆς καὶ περιορισμένης ἐκτάσεως ἀλλ' ἐπὶ εὐρυτάτης τοιαύτης, καθότι ἐπεξετάθη οὗτος καὶ ἐπὶ ἄλλων ἠπείρων, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας μὲ νέα κέντρα ἀκτινοβολίας τὴν Ἀλεξάνδρειαν κυρίως καὶ τὴν Ἀντιόχειαν. Εἰς τὸν Ἀλεξανδρινὸν πολιτισμὸν ἀνετέθη ὑπὸ τῆς Θείας Προνοίας ὁ προορισμὸς νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὄργανον τῆς ἐξαπλώσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ κατόπιν τῆς τόσο εὐρείας ἐπεκτάσεως, ὑπ' αὐτοῦ τῆς Ἑλληνικῆς διανοήσεως καὶ γλώσσης συνεπεῖα τῶν ὁποίων καὶ οἱ Εὐαγγελισταὶ ἀκόμη ἔγραψαν τὰ 4 εὐαγγέλια ὄχι εἰς τὴν ἑβραϊκὴν αὐτῶν γλῶσσαν ἀλλ' εἰς τὴν Ἑλληνικὴν.

Τὸν Ἀλεξανδρινὸν πολιτισμὸν ἐτερμάτισεν ἡ κατάκτησις τῶν χωρῶν εἰς τὰς ὁποίας ἐπεκράτει οὗτος, ὑπὸ τῶν Ρωμαίων.

⊙ Δ'. Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς.

Ὁ Βυζαντινὸς πολιτισμὸς ὑπῆρξε τέκνον τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ Ρώμη κατέκτησε διὰ τῶν δπλῶν τὸ μέγιστον μέρος τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου κατέπνιξε δὲ καὶ τὸν Ἀλεξανδρινὸν πολιτισμὸν. Ἐν τούτοις τόσο ἡ τεραστία ἢ τὸ ζωτικὸν καὶ ἡ δυναμικότης τοῦ πολιτισμοῦ τούτου ὥστε ἐντὸς ὀλίγου χρόνου ἀπὸ τῆς διαίρέσεως τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους εἰς Ἀνατολικὸν καὶ Ὑπτικὸν κατωρθώθη, ὡς ἐκ θαύματος, ἡ ἀφομοίωσις τοῦ Ἀνατολικοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους καὶ ἡ μεταμόρφωσις τούτου ἐξ ὀλοκλήρου εἰς Ἑλληνικὸν μὲ κέντρον ἀκτινοβολίας τὸ Βυζάντιον. Ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία ἐδημιούργησε νέον Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν ὁ ὁποῖος ἀπετέλει μὲν συνέχειαν τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ προσέλαβε ὅμως βαθμηδὸν νέον πνευματικὸν, θρησκευτικὸν καὶ καλλιτεχνικὸν περιεχόμενον. Τὸ Βυζάντιον ὑπῆρξεν ὁ φωτεινὸς προβολεὺς, ἐπὶ χρονικὸν διάστημα πλέον τῆς χιλιετηρίδος, διὰ τοῦ ὁποίου ἐξεπέμποντο τὰ φῶτα τοῦ Βυζαντινοῦ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλληνικῶν πολιτισμῶν πρὸς τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς Εὐρώπης, οἱ ὁποῖοι καὶ ἐχρησιμοποιοῦν βαθμηδὸν καὶ μετὰ τὴν κατάρρευσιν τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους ἀκόμη, τοὺς πολιτισμοὺς τούτους ὡς βάρθρα διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ συγχρόνου εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

⊙ Ε'. Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς.

Ὁ Βυζαντινὸς πολιτισμὸς κατέρρευσε κατόπιν τῆς Τουρκικῆς κατακτήσεως τὴν ὁποίαν διεδέχθη ἐπὶ μακρὸν τὸ σκότος τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐπικρατήσῃ καὶ μετὰ τὴν Δωρικὴν καὶ τὴν Ρωμαϊκὴν κατάκτησιν. Ἡ ἀναγέννησις ὅμως καὶ πάλιν ἐπῆλθε διὰ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ τὰ θεμέλια τοῦ συγχρόνου 5ου Πολιτισμοῦ ἐτέθησαν ἤδη. Ποῖα θὰ εἶναι ἡ ἔκτασις καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦτο δὲν γνωρίζομεν βεβαίως εἰσέτι, Πάντως

ὅμως βαίνει οὗτος ἤδη πρὸς τὴν ἐνηλικίωσιν του καὶ καμμία δύναμις δὲν μπορεῖ νὰ ἀναστείλῃ τὸ θέλημα τῆς Θείας προνοίας ὅπως ἀνδρωθῇ οὗτος καὶ ἐκπληρώσῃ καὶ πάλιν τὸ προορισμὸν του. Δὲν εἶνε δυνατόν κανεὶς νὰ ἀμφιβάλλῃ πλέον περὶ τούτου ὅταν λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν μέχρι τοῦδε θαυμαστὴν ἐξέλιξιν ὄχι μόνον τῶν πρώτων 700 χιλιάδων κατοίκων τοῦ νέου Κράτους ποὺ ἀπετέλουν τὰ λείψανα ποὺ εἶχον παραμείνει ἐπὶ τῶν ἐρείπιων τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, ἀλλὰ καὶ τὴν παράλληλον συνοχὴν καὶ ἐξέλιξιν τῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς διεσπαρμένων Ἑλλήνων καθὼς καὶ τὴν ὑπὸ τῆς Θείας προνοίας κατὰ τὰς ἐκάστοτε κρισίμους στιγμὰς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου τῆς καταστροφῆς, ὅπως συνέβη καὶ κατὰ τὴν 4ην Αὐγούστου 1936 μὲ τὴν ἀποτροπὴν τοῦ ἐκ τοῦ Κομμουνισμοῦ, κομμουνισμοῦ καὶ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ κινδύνου καὶ τὸν ἔκτοτε παρατηρούμενον ὄργανισμὸν πρὸς πᾶσαν πρόοδον.

Κανεὶς λαὸς τῆς Εὐρώπης δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ τόσο μακροχρόνιον ἔθνικὴν καὶ ἐκπολιτιστικὴν δράσιν πλέον τῶν 5 χιλιάδων ἐτῶν.

Κανεὶς ἄλλος λαὸς εἰς τὸν κόσμον δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ τόσο ὑπερόχους πολιτισμοὺς καὶ κανεὶς ἄλλος λαὸς δὲν συνετέλεσε τόσο εἰς τὴν πρόοδον καὶ ἐξύψωσιν τῆς ἀνθρωπότητος ὅσον ὁ Ἑλληνικὸς διὰ τῶν ἀνωτέρω 4 πολιτισμῶν του, τῶν ὁποίων ἀπόγονος εἶναι ὁ σημερινὸς Εὐρωπαϊκὸς καὶ Παγκόσμιος Πολιτισμὸς.

Ἄνευ τῶν 4 πολιτισμῶν τούτων τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ἡ ἀνθρωπότης θὰ εὕρισκετο εἰς ἐπίπεδον ἀσυγκρίτως χαμηλότερον τοῦ σημερινοῦ.

Ὅλοι οἱ ἄλλοι πολιτισμοὶ τοῦ κόσμου ὑπῆρξαν τοπικὰ φαινόμενα ἀκμῆς καὶ παρακμῆς χωρὶς νὰ παρουσιάσουν οὔτε τὸ φαινόμενον τῶν ἀλλεπαλλήλων ἀναγεννήσεων τῶν Ἑλληνικῶν πολιτισμῶν, οὔτε καὶ τὸ φαινόμενον τῆς ἐπεκτάσεως μεταξύ τῶν ἄλλων λαῶν τῆς γῆς.

Μόνον εἰς τὸ Ἑλληνικὸν γένος, τὸ ἐκλεκτὸν γένος τῆς Θείας προνοίας, ἐδόθη νὰ ἀναγεννᾶται μετὰ τῶν πολιτισμῶν του, ὅπως ὁ φοῖνιξ ἐκ τῆς τέφρας του, ὅστερα ἀπὸ κάθε μοιραίαν κατάκτησιν ἢ πτώσιν αὐτοῦ διὰ νὰ χρησιμεύῃ ἐκάστοτε φωτοδότης τοῦ κόσμου.

Κατόπιν τῶν ἐκτεθέντων φρονοῦμεν ὅτι ἡ ἀναγέννησις τοῦ αἰῶνος μας, ὁ σύγχρονος τούτέστι πολιτισμὸς μας ἐπιβάλλεται ὅπως ὀνομασθῇ πέμπτος Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς καὶ ὄχι δεῦτερος τοιοῦτος, καθότι ὁ δὲν ἀνταποκρίνεται καθ' ἡμᾶς οὔτε πρὸς τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν οὔτε πρὸς τὴν ἔθνικὴν σκοπιμότητα ἢ τοιαύτη συγχώνευσις εἰς δύο μόνον (Κλασικὸν καὶ Βυζαντινὸν) τῶν ἀνωτέρω 4 πολιτισμῶν μας ἕκαστος τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ἐμφανίζεται αὐτοτελῆς καὶ μὲ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα συνδέεται ὅμως γεννεολογικῶς μετὰ τῶν προηγουμένων αὐτοῦ, ἐκ τῶν ὁποίων προέρχεται, τόσο στενῶς καὶ ἀρρήκτως ὅσον καὶ οἱ κρῖκοι μὲς ἀλύσεως μεταξύ των.

Ι. ΝΑΝΑΔΑΚΗΣ

ΑΙ "ΒΑΚΧΑΙ,, ΤΟΥ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ.

Κατὰ μετάφρασιν δος ΠΑΛΜΥΡΑΣ ΧΟΝΔΡΟΔΗΜΟΥ.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.—Φθάνει εἰς τὰς Θήβας ὁ Διόνυσος, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέλης, ἐπιθυμῶν νὰ ἀποδείξῃ τὴν θεῖαν καταγωγὴν του. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασίν του ἄκασαι αἱ γυναῖκες τῶν Θηβῶν καὶ αἱ θυγατέρες τοῦ Κάδμου, μεθοῦν καὶ γυρίζουν στὰ ἔλατα. Ὁ Βασιλεὺς Πενθεὺς διατάσσει τὴν σύλληψίν των, ἀλλὰ ὁ πρῶτον βασιλεὺς Κάδμος καὶ ὁ μάντις Τειρεσίας σέβονται τὸν Διόνυσον. Ὁ Διόνυσος δένεταί κατ' ἐντολήν τοῦ Βασιλέως. Αἱ συλληφθεῖσαι Βάκχαι δραπετεύουν ἀπὸ τὰς φυλακάς. Ὁ Διόνυσος ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν σύλληψίν του καὶ πιστεύει ὅτι θὰ τον ἀπελευθερώσῃ ὁ θεὸς μὲ τὴν δύναμιν τοῦ ὁποῖου ὁ Διόνυσος καταστρέφει τὸ παλάτι τοῦ Πενθεὺς καὶ ἀπελευθεροῦται. Κατόπιν συναντᾶται μὲ τὸν Πενθεῖα καὶ συνομιλοῦν. Ὁ Διόνυσος ἐπιμένει εἰς τὴν θεῖαν δύναμίν του. Αἰφνίς δὲ εἰς ἀγγελιοφόρος πληροφορεῖ τὸν Πενθεῖα ὅτι μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Διόνυσου, αἱ Βακχίδες κατέστησαν ἄτρωτοι καὶ ἔτρεψαν εἰς φυγὴν τοὺς χωρικούς. Ὁ Πενθεὺς θεωρεῖ τοῦτο προσβολὴν μεγάλην διὰ τοὺς Ἕλληνας, νὰ τοὺς τρέπουν αἱ γυναῖκες εἰς φυγὴν. [Τότε ὁ Διόνυσος τοῦ λέγει τὰ κατωτέρω.]

Διόνυσος.— Ξέρω πῶς τὰ λόγια μου δὲν μποροῦν νὰ σε πείσουν, Πενθεῖα. Μ' ἂν καὶ τόσα ὑποφέρω ἀπὸ σένα, σὲ συμβουλεύω ὅμως νὰ μὴ σηκίωσῃς ἔπλα ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἡσυχάσῃς. Ὁ Διόνυσος δὲν θ' ἀνεχθῇ ποτὲ νὰ διώξῃς τῆς Βακχίδες ἀπὸ τὸ βουνὸ ποὺ χαροῦμεναι τὸν γιορτάζουν.

Πενθεὺς.— Μὴ με κάνεις ἔξω φρενῶν ἀφοῦ ἔσπασες τὰ δεσμιὰ σου, φύγε ἂν θέλῃς νὰ σωθῆς, διαφορετικὰ θὰ σε συλλάβω πάλι.

Διόνυσος.— Ἐγὼ θὰ προτιμοῦσα νὰ του προσφέρω θυσίαι παρὰ ἀπὸ τὸ θυμὸ μου νὰ κτυπιέμαι ἀνώφελα καὶ νὰ θέλω, ἄνθρωπος ἐγὼ, μὲ τὸ Θεὸ νὰ πολεμήσω.

Πενθεὺς.— Ναι! θὰ του προσφέρω θυσία ὅλες τῆς γυναῖκες ποὺ θὰ σκοτώσω στῆς κοιλάδες τοῦ Κυθαιρῶνος.

Διόνυσος.— Θὰ σας ἀναγκάσουν νὰ τραπῆτε σὲ φυγὴ, καὶ εἰς ντροπὴν! Οἱ θύρσοι τῶν Βακχίδων νὰ διώξουν τῆς χάλκινες ἀσπίδες.

Πενθεὺς.— Περίεργος ἄνθρωπος εἶναι αὐτὸς ὁ ξένος. Οὔτε μὲ τὸ καλὸ, οὔτε μὲ τὸ κακὸ μπορεῖ κανεὶς νὰ τον ἀναγκάσῃ νὰ σωπῆται.

Διόνυσος.— Μποροῦν ἀκόμη νὰ διορθωθοῦν τὰ πράγματα.

Πενθεὺς.— Μὲ τὴν τρόπο; νὰ ὑποδουλωθῶ στῆς δούλες μου;

Διόνυσος.— Ἐγὼ μπορῶ νὰ σου φέρω ἐδῶ τῆς γυναῖκες χωρὶς νὰ καταφύγῃς στὰ ἔπλα.

Πενθεὺς.— Ἀλλοίμονον, ἄλλο πάλι δόλο μηχανεύεσαι;

Διόνυσος.— Ναι, νὰ σε σώσω θέλω μὲ τὴν τέχνη μου.

Πενθεὺς.— Ἔχεις μαζῆ μ' αὐτὲς συμφωνήσῃ πάντα τὸ Βάκχο μὲ χοροὺς καὶ ὄργια νὰ δοξάζετε;

Διόνυσος.— Βέβαια ἔχω συμφωνήσῃ, ἀλλὰ ὄχι μ' αὐτὲς, μὲ τὸ Θεὸ.

Πενθεὺς.— Ἦ ἀπλά νὰ μου φέρετε. Καὶ σὺ παῦσε ἀμέσως νὰ μιλάς.

Διόνυσος.— Ἄ! Θέλεις νὰ ἰδῆς τῆς Βάκχαις ἐπάνω στὸ βουνό, τί κάνουν;

Πενθεὺς.— Ναι! γιὰ νὰ τῆς ἰδῶ θὰ πλήρωνα πολὺ χρυσάφι.

Διόνυσος.— Καὶ θὰ βλεπες μὲ εὐχαρίστησι, πρῶγμα ποὺ εἶναι τόσο πικρὸ γιὰ σέ.

Πενθεὺς.— Ναι πολὺ. Θὰ τὰ βλεπα χωρὶς νὰ βγάλω λέξι, καθισμένος κατὰ τὸ ἔλατο.

Διόνυσος.— Ὅσο κι' ἂν πᾶς κρυφά, αὐτὲς θὰ σ' ἀνακαλύψουν.

Πενθεὺς.— Καλὰ μοῦ λές. Λοιπὸν θὰ πάω φανερά.

Διόνυσος.— Θέλεις λοιπὸν νὰ σ' ὀδηγήσω; εἶσαι ἕτοιμος;

Πενθεὺς.— Τὸ γρηγορώτερο.

Διόνυσος.— Σκέπασε λοιπὸν τὸ σῶμά σου μὲ ἄσπρο πέπλο.

Πενθεὺς.— Ἦ τὴν ὥρην θὰ εἶμαι γυναῖκα κι' ὄχι ἄνδρας πειά;

Διόνυσος.— Γιὰ νὰ μὴ σε σκοτώσουν, ἂν παρουσιασθῆς ἄνδρας ὅπως εἶσαι.

Πενθεὺς.— Πολὺ καλὰ τὸ σκέφθηκες, πάντα σοφὸς ἐσὺ εἶσαι.

Διόνυσος.— Ὁ Διόνυσος μοῦ τα ἔμαθε ὅλ' αὐτά.

Πενθεὺς.— Καὶ πῶς αὐτὰ ποῦ λές θὰ καταφέρουμε!

Διόνυσος.— Μαζῆ σου θὰ ἔλθω στὸ παλάτι κι' ἐγὼ θὰ σε στολίσω.

Πενθεὺς.— Ἦ! θὰ φορέσω γυναικεῖα; ντρέπομαι.

Διόνυσος.— Μὰ τί; δὲν θέλεις πειά νὰ ἰδῆς τῆς Μαινάδες.

Πενθεὺς.— Καὶ πῶς θὰ με στολίσῃς εἶπες;

Διόνυσος.— Πρῶτα θὰ λύσω τὰ μαλλιά σου καὶ θὰ τα ξαπλώσω στοὺς ὄμους σου.

Πενθεὺς.— Τὸ δεύτερο στολίδι μου ποῖο θάνατι;

Διόνυσος.— Πέπλα μακρὰ ὡς στὰ πόδια, κι' ἐπάνω στὸ κεφάλι μίτρα.

Πενθεὺς.— Ἦ ἄλλο ἀκόμη θὰ μου βάλῃς;

Διόνυσος.— Στὸ χέρι θύρσο καὶ παρδαλὸ δέρμα ἐλαφιοῦ στὴ πλάτη.

Πενθεὺς.— Ὅχι, μὲ γυναικεῖα φορεσιὰ δὲν θέλω νὰ ντυθῶ.

Διόνυσος.— Μ' ἂν μὲ τῆς Βάκχες πολεμήσῃς θὰ χυθῇ αἷμα πολὺ.

Πενθεὺς.— Σωστά. Πρῶτα πρέπει νὰ τῆς κατασκαπέψω.

Διόνυσος.— Σαφέτερο εἶναι αὐτὸ, παρὰ τοὺς κακοὺς μὲ κακία νὰ πολεμᾶς.

Πενθεὺς.— Καὶ πῶς θὰ περάσω τὴ πόλι χωρὶς νὰ με ἰδοῦν οἱ θηβαῖοι;

Διόνυσος.— Ὅθι περάσουμε ἀπὸ δρόμους ἀπόκεντρος, ἐγὼ θὰ σ' ὀδηγήσω.

Πενθεὺς.— Ὅτι κι' ἂν κάνω θάνατι πειὸ καλὸ παρὰ ν' ἀφήσω τῆς Βάκχες νὰ με κοροϊδεύουν μὲ τὴν νίκη τους. Ἄς πᾶμε μέσα καὶ σκεπτόμαστε καλύτερα.

Διόνυσος.— Πηγαινὲ ἐγὼ γιὰ ὅλα εἶμαι ἕτοιμος.

Πενθεὺς.— Πηγαινὼ κι' ἢ μὲ τὰ ἔπλα στὸ βουνὸ θ' ἀποφασίσω ν' ἀνεβῶ ἢ τῆς συμβουλὲς ποῦ μαῦδωσες θ' ἀκολουθήσω.

Διόνυσος.— Γυναῖκες, αὐτὸς ὁ ἄνδρας ἔπεσε στὰ δίχτυα μου. Ὅθι πάῃ τῆς Βάκχιδες κι' ἐκεῖ θὰ πεθάνῃ ὅπως τοῦ ἄξιζι.

Τώρα ὅλα πειά εἶναι ἕτοιμα. Ἐκδικήσου λοιπὸν ἐσὺ Διόνυσε! Πρῶτα τὸ λογικὸ του σκότισε καὶ πέρασε μίαν ταραχὴ ἐλαφριά στὰ νεῦρά του, γιατί ὅταν τὸ μυαλὸ ἔχει φρόνημα πατὲ δὲν θὰ παραδεχθῇ νὰ βάλῃ γυναικεῖα φορεσιὰ, ἐν ὧ μὲ ταραγμένον λογικὸ εὐκολα ὅπως θέλω θὰ ντυθῇ. Πρέπει νὰ τον παρουσιάσω γελοῖο στοὺς Θηβαίους, περνώντας τον μὲ γυναικεῖα μέσ' ἀπὸ τὴν πόλι, ἔπειτα ἀπὸ τῆς ἀπειλῆς ποῦ μας ἔκανε.

Ἄς πάω λοιπὸν νὰ τον στολίσω μὲ τὴν φορεσιὰ ποῦ θὰ κατέβῃ στὸν Ἄδη σφαγμένος ἀπὸ τῆς ἴδιας τῆς μητέρας του τὰ χέρια. Κι' ἔτσι θὰ μάθῃ πῶς ὁ Διόνυσος, ὁ γυῖος τοῦ Διὸς, δὲν εἶναι μόνο ὁ πειὸ καλὸς νέος γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ κι' ὁ πειὸ σκληρὸς.

Χ. ο ρ ό ς

Τάχα θά σύρω τό λευκό μου πόδι σέ όλονόχτιους χορούς γιά νά τιμήσω τό Διόνυσο; Τάχα θά τινάξω ψηλά τό κε άλι μου στόν δροσερό άέρα, σάν τό ζαρκάδι πού έπάνω στή πράσινη χλόη παιγνιδίζει, όταν ξεφύγει από τό τρομερό κυνήγημα τών σκυλλιών και δέν πέζει μέσα στά τεντωμένα δίχτυα πού του έχουν στήσει; Μά νά! ό κυνηγός με τής φωνές έρεθίζει τούς σκύλλους και τό ζαρκάδι, βάζοντας βλη του τή δύναμι, τρέχει γρήγορο σάν τόν άέρα και πηδά στή ποτισμένη από τό ποταμό πεδιάδα, εύτυχιζόμενο σάν εύρη τή μοναξιά κάτω άπ' τής πυκνές φυλλωσιές του δάσους. Μά έχει άλλο δώρο πειό σοφό και πειό καλό δώζει ό Θεός στους άνθρώπους άπ' αυτό: νά σταματά τό χέρι του νικητού και νά το κρατά νά μή πέση, έπάνω στόν νικημένο.

"Ότι είναι πραγματικά καλό αυτό πάντα. άρέσει.

Α ν τ ι ο τ ρ ο φ ή

Άργει ό Θεός νά φανερώση τή δύναμή του, αλλά ποτέ δέν λησμονεί και τιμωρεί όσους τιμούν τήν άχαριστιαν και τυφλωμένοι από τρέλλα δέν δοξάζουν τούς Θεούς. Παραμονεύει στο άργό πέραςμα του χρόνου και εξαφνα με χίλιους τρόπους κτυπά τόν άσεβή.

Δέν πρέπει ποτέ κανείς νά μελετά και νά έρευνά, νομίζοντας πως θ' άννακαλύψη πράγματα καλύτερα από τούς θελους νόμους. Μάταιο είναι νά νομίζης πως αξίζει νά εξετάξης τούς νόμους πού μάς έχει διδάξει ό χρόνος στο πέραςμά του, και μάς έχει επιβάλει ή φύσις.

Μά έχει άλλο δώρο σοφώτερο και ωραιότερο δώσει ό Θεός στους άνθρώπους άπ' αυτό; νά σταματά τό χέρι του νικητού και νά το κρατά νά μή πέση έπάνω στο νικημένο; "Ότι είναι πραγματικά καλό, αυτό πάντα άρέσει.

Ε π ω δ ό ς

Εύτυχιζόμενος όποιος κατώρθωσε νά ξεφύγη στή θάλασσα από τή τρικυμία και νά φθάση σέ λιμάνι.

Εύτυχιζόμενος άκόμη όποιος μπόρεσε νά θγή νικητής από τής δοκιμασίες τής ζωής.

Καθ' ένας με τό δικό του τρόπο, άλλος με πλούτη κι' άλλος με τή δύναμη νικα.

Κι' όλοι έχουμε χίλιες έλπίδες γιά χίλια πράγματα.

Κι' άλλες άπ' αυτές άληθεύουν και μάς φέρνουν τήν εύτυχία, κι' άλλες σβύνουν και χάνονται.

Εγώ μακαρίζω εκείνον πού μπορεί νά πη πως έπέρασε τήν ήμέρα του εύτυχιζόμεν.

Διό ν υ σ ο ς.— Έσένα πού θέλεις νά ίδής εκείνα πού δέν πρέπει, έσένα πού βιάζεσαι νά έρευνήσης τ' άνεξερεύνητα, έσένα, Πενθέα, προσκαλώ νά κατέβης από τό παλάτι σου γιά νά σε ίδουμε ντυμένο με τή γυναικεία φορεσιά τής μαιναμένης Βακχίδος! Ω! τής μητέρας σου έσύ και τών Μαννάδων κατάσκοπε, πως μοιάζεις τώρα στο πρόσωπο με μιá από τής κόρες του Κάδμου!

Πενθεύς.— Α! νά. Μου φαίνεται πως δύο ήλιους και δύο Θήβας βλέπω, κι' άκόμη τήν έπιτάστομη πύλη διπλή τήν βλέπω. Και σ' πού μ' όδηγείς μου φαίνεσαι σάν ταύρος πού στο κεφάλι κέρατα σου έχουν φυτρώσει...

Μή ποτέ ήσουν τάχα ζωο;

Γιατί έχεις τώρα γίνει λοιπόν ταύρος;

Διό ν υ σ ο ς.— Ό Θεός πού πριν δέν ήτο με τό μέρος μας, τώρα είν

μαζή μας και μάς όδηγεί. "Όπως θέλει κι' όπως πρέπει έτσι σε κάνει νά βλέπης τά πράγματα.

Πενθεύς.— Πως φαίνομαι; Μοιάζω στήν Ίνώ; ή στήν Άγαύη, τή μητέρα μου;

Διό ν υ σ ο ς.— Αútés μου φαίνεται πως βλέπω όταν σε κυτάζω. Άλλά αυτή ή μπλοσυκλα ξεφυγε άπ' τή θέσι της, δέν είναι όπως σου την έβαλα εγώ κάτω άπ' τό κάλυμμα.

Πενθεύς.— Εγώ μέσα στο παλάτι, στους Βακχικούς μου χορούς, έτίναξα τό κεφάλι μου κι' έχάλασα τό κτένισμα τών μαλλιών μου.

Διό ν υ σ ο ς.— Μά εγώ πού φροντίζω γιά σένα páλι θά σου τα διορθώσω. Σήκωσε τό κεφάλι σου.

Πενθεύς.— Έλα τακτοποιήσε με. Σέ σένα αφήνομαι.

Διό ν υ σ ο ς.— Η ζώνη σου είναι χαλαρή και ή πτυχές του πέπλου σου δέν πέφτουν κανονικά εις τά σφυρά σου.

Πενθεύς.— Ναι, θέλει λίγο διορθωμα τό δεξιό μέρος, τό άλλο όμως φόρεμα πέφτει όπως πρέπει ως τή φτέρνα.

Διό ν υ σ ο ς.— Δέν θά μ' αναγνωρίσης γιά τόν καλύτερο φίλο σου, όταν ίδής αντίθετα άπ' ότι πιστεύεις, πως ή Βάκχες είναι φρόνιμες;

Πενθεύς.— Με ποιά χέρι πρέπει νά κρατώ τόν θύρσο γιά νά μοιάζω με Βακχίδα.

Διό ν υ σ ο ς.— Με τό δεξί, και στήριξέ τον άκόμη και στο δεξί σου πόδι. Τώρα πού άλλαξες γνώμη, σε συχαίρω.

Πενθεύς.— Μά θά μπορούσα τάχα νά σηκώσω στους ώμους μου όλόκληρον τόν Κιθαιρώνα με τής Βάκχες;

Διό ν υ σ ο ς.— Άρκεί νά θέλγης. Πρώτα δέν έδλεπες σωστά τά πράγματα, ένώ τώρα έχεις τά μυαλά σου έτσι όπως αξίζει στήν περίστασι.

Πενθεύς.— Θα πάρουμε λαστούς; ή με τά χέρια μου θά ξερριζώσω τό βουνό; και θά το πάρω στους ώμους ή στα μπράτσα μου;

Διό ν υ σ ο ς.— Νά προσέγης μή χαλάσης τών Νυμφών τής κατοικίες και τής σπουγής πού καταφεύγει ό Πάν και σφυρίζει.

Πενθεύς.— Καλά λές. Δέν ταιριάζει νά επιτεθώ σέ γυναίκες αδύνατες. Θα κρυφθώ στα έλατα.

Διό ν υ σ ο ς.— Θα κρυφθής εκεί πού πρέπει, γιά νά μποήης νά κατασκαφείς καλά τής Μαινάδες.

Πενθεύς.— Άλλά νά, μου φαίνεται πως τής βλέπω κάτω εκεί στής λόχμες νά πέφτουν σάν πουλιά στα δίχτυα μου.

Διό ν υ σ ο ς.— Μήπως γι' αυτό δε θά πξς έχει; ήρισμένως θά της συλλάβης άν δέν σε συλλάβουν αυτές πρώτες.

Πενθεύς.— Όδηγήσε με μέσα από τή πόλι τών Θηβών. Είμαι ό μόνος άνδρας πού έχω τή τόλμη νά κάνω ένα τέτοιο πράγμα.

Διό ν υ σ ο ς.— Μόνος έσύ γι' αυτή τή πόλι άγωνίζεσαι. Και στους άγώνες πού σε περιμένουν και σου πρέπει θά είσαι έλομόναχος. Άκολούθησε με, θά γείνω εγώ ό σωτήριος όδηγός σου. Μόλις φθάσουμε όμως εκεί έπάνω, κάποιος άλλος θά σε παραλάβη.

Πενθεύς.— Η μητέρα.

Διό ν υ σ ο ς.— Ναι! έπισήμως, έμπρός σ' όλων τά μάτια.

Πενθεύς.— Μά γι' αυτό άκριθώς πηγαίνω.

Διό ν υ σ ο ς.— Στα χέρια θά σε φέρουν.

Πενθέυς.— Για τόσο λεπτομαθημένο με νομίζεις;
 Διόνυσος.— 'Η ίδια ή μητέρα σου στα γέρια θά σε φέρη.
 Πενθέυς.— Μά θά με κακοσυνηθήσης.
 Διόνυσος.— Έτοιμες περικυθήσεις....

(Ένώ ο Διόνυσος οδηγεί τον Πενθέα εις τον Κιθαιρώνα, έπακολουθεί ο διάλογος τόν όποιον θά δημοσιεύσωμεν εις τό προσεχές όμοϋ με περίληψιν τών προηγουμένων)

Λ Ι Θ Α Ρ Ι Α

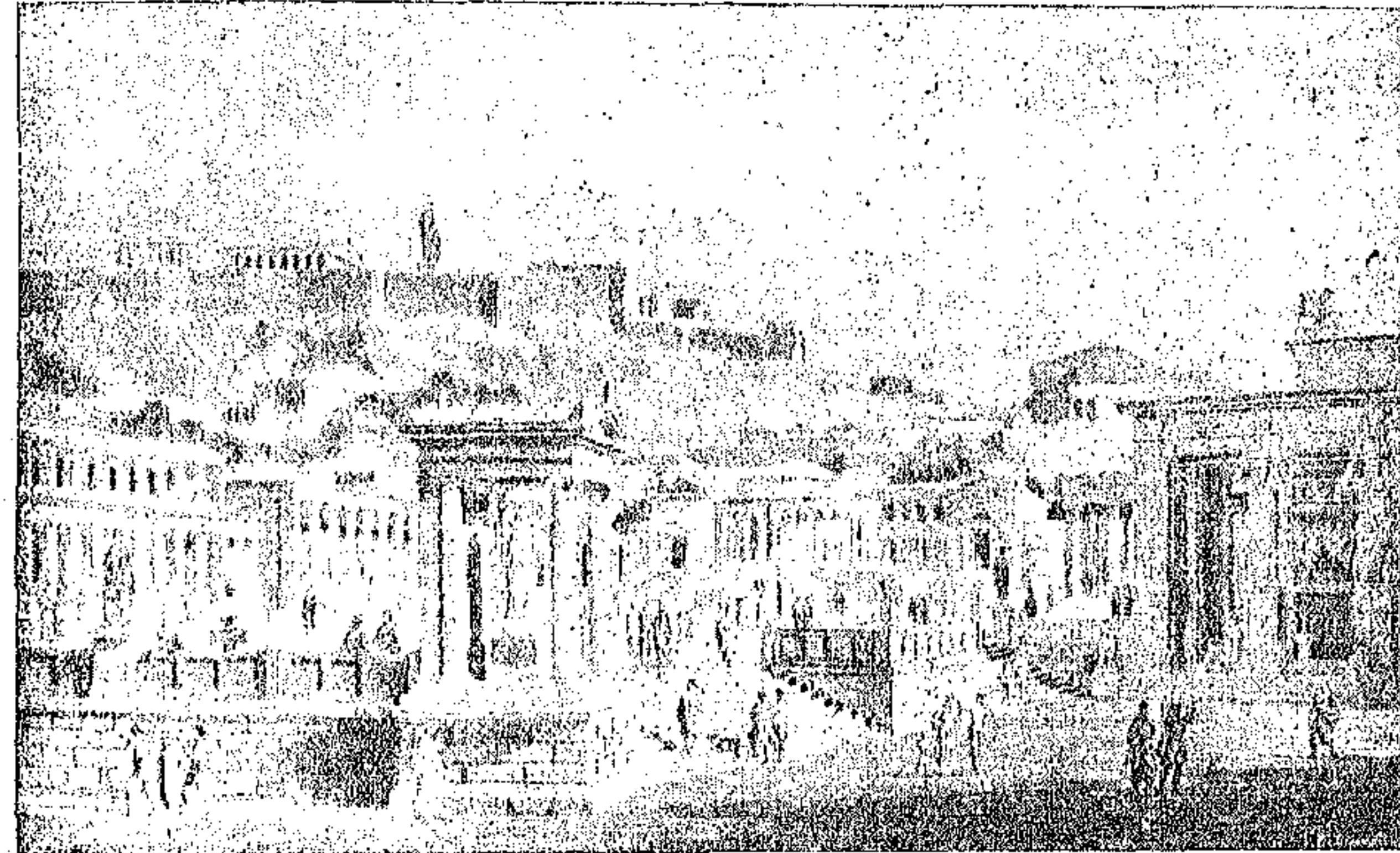
1	3
Λιθάρια	Μαρμάρων ραϊσοματα
Γκωνάρια	Με τάξι βαλμένα
Σωροί σκορπισμένα	Στή λήθη διωγμένα
Στή στάχτη χωμένα	θεών τά δονίσματα
Άρχαία κνοή.	4
2	
Άρχαία μου φτιάγματα	Ρημάδια
Ρυθμοί άρμονίες	Σκοτάδια
Ψαλμοί μελωδίες	Άρχαία γκρεμίσματα
Προγόνων προπλάσματα.	Μοϋ δίνετε χτίσματα
	Προγόνων ζωή.

NEMOS ANEMIS

Η ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Μιά τών σπουδαιοτάτων άνασκαφών τών τελευταίων έτών έν Έλλάδι εινε και ή της Άγορας τών κλασικών χρόνων τών Άθηνών, εκεί δηλ. όπου συνεβραίζοντο οί άρχαίοι Άθηναίοι και συνεζήτουν τά ύψιστα θέματα της ήμέρας και έντός της όποίας ήσαν όκοδομημένα τά περιφανέστατα δημόσια κτίρια, ως τό Βουλευτήριον, ή Θόλος, ή Βασιλείας Στοά, ή Στοά τών Έπωνύμων, ή «Ποικίλη» και ή Στοά του Διός. Έπίσης και «ό Βωμός τών Δώδεκα Θεών», ή «Έννεάκροννος Κρήνη», τό Θησαύριον και πλείστα άλλα σπουδαία κτίρια. Αί άνασκαφαί άρχίσασαι άπό του έτους 1931 και έξακολουθοϋσαι μετά μεγάλης έπιτυχίας μέχρι σήμερον έφερον εις φώς δυστυχώς μόνον τά θεμέλια τών άνωτέρω περιφήμων κτιρίων, άλλ' έντός τών χωμάτων άνευρέθησαν πλείστα άγάλματα, χιλιάδες έπιγραφαί, άγγελια, νομίσματα και άλλα πολύτιμα άντικείμενα, άτινα θά στε-

Κατά την άναπαράστασιν του Καθ. Βύηλιου. Η Άκρόπολις, ή Θόλος, ή Άγείας Πάρος, ή Στοά του Άττάλου, ή Ποικίλη Στοά, τό Βουλευτήριον, τό Μαρτύριον, ή Βίβλη, ή κτιρία τών Έπωνύμων και άλλα κτίρια

γασθώσιν εις τό Νέον Μοναστήριον, όπερ θάνεγείρη επί της Πλατείας του Θησαύριου κατά τό προσεχές έτος ή ένεργοϋσα τάς άνασκαφάς της άρχαίας Άγορας Άμερικανική Σχολή Άθηνών, δαπανώσα εκατοντάδας εκατομμυρίων δραχμών πρός έκτέλεσιν του κοσμοϊστορικού τούτου έργου. Τήν πρωτοβουλίαν τών άνασκαφών τούτων έσχεν ο κ. Άλέξ. Φιλαδελφεύς, κατά τό έτος 1921, ότε, ως διευθυντής της Άκροπόλεως και έφορος Άττικής, άπευθύνας Βικελιδιν πρός τήν τότε Γ. Έθνοσυνέλευσιν, πρότεινεν, όπως ή Έλλην. Κυβέρνησις αναλάβη τήν άποκάλυψιν του ένδόξου και ιεροθ τούτου χώρου. άν έκάλυπτον τέσσεραϊς συνοικίαι τών Άθηνών εις τοδς πρόποδας της βορεινης κλιτύος της Άκροπόλεως. Η έπελθοϋσα όμως κατά τό 1922 Μικρασιατική καταστροφή έματαίωσε τήν ληφθείσαν τότε παμπηφεί άπόφασιν ταύτην, οϋτω δέ ή Έλλην. Κυβέρνησις έχορήγησε τήν άδειαν της άνασκαφής εις τήν έν Άθήναις έδρεύουσαν Άμερικανικήν Σχολήν.

Η δημοσιευμένη άνωθεν Άναπαράστασις της άγορας τών Άρχαίων Άθηνών έγένητο πρό πενήτηνκοιταετίας προίπου υπό του γερμανου άρχιτέκτονος Βύηλιου, άλλά μετά τάς τελευταίας άνασκαφάς ή άναπαράστασις αύτη δείται ριζική άνασκευή.

(Έπί του θέματος τούτου κίαν έκτεταμένη περιγραφή ύπάγει εις τό πολύτιμον περι τών Μνημείων τών Άθηνών βιβλίον του κ. Άλέξ Φιλαδελφεύς).

ΣΧΟΛΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ίδρυθείσα υπό των έν 'Αθήναις Συνδέσμων των 'Ελλήνων Βιομηχάνων και Βιοτεχνών και του Συνδέσμου των έν 'Ελλάδι 'Ανωνύμων 'Εταιρειών.

Σκοπός της Σχολής είναι ή διά τακτικών μαθημάτων και διαλέξεων ειδική μετεκπαίδευσις των στελεχών της Βιομηχανίας, Βιοτεχνίας και των πρός αυτάς συγγενών παραγωγικών κλάδων, διά της παροχής γενικωτέρας οικονομικής, νομικής και τεχνικής μορφώσεως, πρός έξύψωσιν της έν γένει επαγγελματικής Ικανότητος αυτών.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ. 'Επαμεινώνδας Χαρίλαος Πρόεδρος, 'Ανδρέας Ν. Χατζηκυριάκος 'Αντιπρόεδρος. Μέλη: 'Αγγελος Γεωργιάτος, Εὐάγγελος Πατρίδης, Θ. Λεκατζής, 'Αριστοτέλης Μακρής, Κοσμάς Πανουτίσας, Μιχαήλ Ρινόπουλος, Λουκάς Κανακάρης Ροῦφος, 'Ιωάννης Τερζάκης, 'Αντώνιος Φίλ.

'Η φοίτησις πρός απόκτησιν πιστοποιητικοῦ σπουδῶν είναι δωρεάν.

Μ Α Θ Η Μ Α Τ Α

'Εγκυκλοπαίδεια Δικαίου. Καθηγητής Στέφανος Γ. Στρέϊτ, δικηγόρος.
Πολιτική Οικονομία. Καθηγητής Κ. Μαλαματιανός Μέλος του 'Ανωτάτου Οικονομικοῦ Συμβουλίου.

Λογιστική. Καθηγητής 'Ανδρέας Νέζος, καθηγητής της 'Ανωτάτης Σχολής των Οικονομικών και 'Εμπορικών 'Επιστημῶν.

Οικονομική των 'Επιχειρήσεων. Καθηγητής Νικόλαος Φωτιάς, καθηγητής της 'Ανωτάτης Σχολής των Οικονομικών και 'Εμπορικών 'Επιστημῶν.

Κοινωνική Πολιτική. Καθηγητής Δ. Ν. Δαμασκηνός δικηγόρος, πρώην Εισαγγελεὺς των 'Εφετών.

Βιομηχανική Πολιτική. Τὴν διδασχὴν τοῦ μαθήματος τούτου ἀναλαμβάνει ὁ κ. 'Ανδρέας Ν. Χατζηκυριάκος πρώην ὑπουργός, ἐπίτιμος πρόεδρος των Βιομηχάνων και Βιοτεχνῶν. Εἰς δὲ τὴν τάξιν των δευτεροετῶν ἡ διδασχὴ της Βιομηχανικῆς Πολιτικῆς γίνεται παρά τοῦ κ. 'Επαμεινώνδα Χαριλάου.

Βιομηχανική και 'Εργατική νομοθεσία. Καθηγητής Γεώργιος Τρίμης τμηματάρχης 'Υφυπουργείου 'Εργασίας.

'Εμπορευματολογία. Καθηγητής Παναγιώτης Παρασκευόπουλος, διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βερολίνου.

Βιοτεχνική και Βιομηχανική 'Ιστορία. Καθηγητής Ν. Π. 'Αποστολόπουλος τέως μέλος τοῦ 'Ανωτάτου Οικονομικοῦ Συμβουλίου Καθηγητής των Τεχνικῶν Σχολῶν Σιβιτανιδείου και 'Ηφαιστου.

'Οργάνωσις Γραφείων. Καθηγητής Εὐγένιος 'Αποστολόπουλος διπλωματοῦχος τοῦ Πολυτεχνείου Στουγάρδης διευθυντής των Μηχανουργείων της Σιβιτανιδείου Σχολῆς.

'Οργάνωσις Παραγωγῆς. Καθηγητής 'Ιωάννης Ματζουράνης, Μηχανολόγος 'Οργανωτῆς διδάκτωρ τοῦ Πολυτεχνείου τοῦ Βερολίνου μέλος της Gesellschaft für Organisation.

'Εν ἀρχῇ ἐκάστου ἔτους τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον της Σχολῆς θέλει καθορίζει και σειρὰν διαλέξεων ἐκ μέρους διακεκριμένων παραγόντων της οικονομικῆς ζωῆς τοῦ τόπου.

Ὡραὶ διδασκαλίας: Μεταξὺ 7-9 τοῦ ἀπογεύματος.

'Ενιαύσιοι ἐξετάσεις εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους.

Διὰ τὴν ἐγγραφὴν ἐν τῇ Σχολῇ δεόν νὰ ὑποβληθῶσιν:

α) Πιστοποιητικὸν ἐμφαίνον τοῦλάχιστον ἐπταετῆς ἐγκυκλίους σπουδᾶς.

β) Πιστοποιητικὸν ἐμφαίνον προὔπηρεσίαν εἰς Βιομηχανικὴν ἢ Βιοτεχνικὴν ἐπιχείρησιν.

Οἱ σπουδασταὶ της Σχολῆς εἰς ἐκάστην ἐνιαυσίαν ἐγγραφὴν ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλουν δραχ. 100 ὡς δικαίωμα ἐγγραφῆς, και δραχ. 500 ὡς διδάκτρα δυνάμενα νὰ καταβληθῶσιν εἰς δύο δόσεις.

'Η Σχολὴ ἐγκατεστάθη ἐπὶ της ὁδοῦ 'Ακαδημίας 78.

Τὰ γραφεῖα της Σχολῆς λειτουργοῦν καθ' ὅλα τὰ ἀπονεύματα (5-8) παρέχοντα πᾶσαν πληροφορίαν και ἐνεργοῦντα ἐγγραφὰς σπουδαστῶν.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ

7. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Πανελληνίος ἑορτασμός ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

11. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. 'Εκκλησις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ πρός τὸν λαὸν ζητεῖ τὴν συνδρομὴν των 'Ελλήνων ὑπὲρ των σεισμοπλήκτων της Τουρκίας.

13. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. 'Ανακοινούται ὅτι ὁ ἐν 'Αθήναις Σύλλογος 'Ωφελίμων Βιβλίων συνεπλήρωσεν 40 ἔτη.

21. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Θάνατος τοῦ Πρίγκηπος Χριστοφόρου.

22. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. 'Εγκαινιάζεται ἡ πρώτη χειρουργικὴ κλινικὴ τοῦ ιδρύματος των Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων.

23. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Τελετὴ θεμελιώσεως τοῦ Κεντρικοῦ 'Αποχετευτικοῦ 'Αγωγοῦ, παρά τὸ τέρμα της ὁδοῦ 'Αχαρνῶν.

25. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Κηδεῖα και ταφὴ τοῦ Πρίγκηπος Χριστοφόρου. Τῆς ταφῆς τοῦ Πρίγκηπος ἐπηκολούθησεν ὁ ἐνταφιασμός της σοροῦ της Πριγκηπισσῆς 'Αλεξάνδρας. 'Η πριγκηπισσα 'Αλεξάνδρα ἀπέθανεν ἐν Ρωσίᾳ τῷ 1891, ἀλλὰ πρός ὀλίγων μηνῶν μόλις ἐπετεύχθη ἡ μετακομιδὴ της σοροῦ της ἐντὸς θαλάσσης. 'Απὸ της ἡμέρας της μεταφορᾶς εἰς τὴν 'Ελλάδα τὸ λείψανον της Πριγκηπισσῆς, ἐφυλάσσετο εἰς τὸν ναῖσκον τοῦ Προφήτου 'Ηλίου, ἐκ τοῦ ὁποῖου και διεκομίσθη μετὰ τὸν ἐνταφιασμόν τοῦ Πρίγκηπος Χριστοφόρου εἰς τὸν ἀνοιγένητα κλησιὸν τύμβου της.

'Εν Θεσσαλίᾳ πλημμῦραι. 'Εξετροχιάσθη ὁ Θεσσαλικὸς σιδηρόδρομος.

27. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Πανηγυρισμός της 25ης ἐπετείου ἀπὸ της συστάσεως των νεωργικῶν συνεταιρισμῶν.

29. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. 'Η ἐν Λονδίνω ὑπογραφείσα συμφωνία ἐξασφαλίζει τὴν διάθεσιν καπνοῦ και ἄλλων ἑλληνικῶν προϊόντων εἰς τὴν ἀγγλικὴν ἀγορὰν. Τὸ ποσοστὸν των ὁμολογιούχων γίνεται 43 οἰο.

30. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. 'Αναχώρησις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ διὰ τὴν Βαλκανικὴν Διάσκεψιν Βελιγραδίου.

31. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. 'Υπογράφεται ἡ γαλλοελληνικὴ ἐμπορικὴ σύμβασις ἀποβλέπουσα τὴν ἀύξησιν των γαλλοελληνικῶν συναλλαγῶν.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ

2. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Οἱ Φινλανδοὶ ἀποκρούουν ρωσικὰς ἐπιθέσεις και καταστρέφουν ρωσικὰς ἀποθήκας πολεμικοῦ ὕλικου.

'Ο Στάλιν ζητεῖ ἀπὸ τὸ Ράιχ 200.000 εἰδικῶν διὰ νὰ ὀργανώσῃ τὴν οικονομικὴν ζωὴν της Ρωσσίας. Οἱ Γερμανοὶ ζητοῦν ἔλεγχον ἐπὶ της Γκεπεοῦ.

3. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Δηλώσεις τοῦ κ. Ροῦσβελτ τονίζοντος ὅτι θὰ προσπαθῆσῃ ἀπὸ κοινῶν μετ' ἄλλα ἔθνη νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν ἐπικράτησιν της εἰρήνης.

4. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. 'Ο προὔπολογισμός των 'Ηνωμένων Πολιτειῶν κανονίζει δισεκατομμῦρια δολλαρίων διὰ τοὺς ἐξοπλισμούς. Οἱ Γερμανοὶ ὁμιλοῦν περὶ κινδύνων της Σουηδίας ἐὰν ἐνισχύσῃ τὴν Φινλανδίαν.

5. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. 'Εν 'Αγγλίᾳ παραιτεῖται ὁ κ. Μπελίσσα ὑπουργός των Στρατιωτικῶν.

6. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. 'Ο Βασιλεὺς της Ρουμανίας ἐδήλωσεν ὅτι ποτὲ ξένος εἰσβολεὸς δὲν θὰ πατήσῃ τὰ σύνορα της Βεσσαραβίας.

8. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Πλήρης συνεργασία 'Ιταλίας και Οὐγγαρίας. 'Η 'Ιταλία ἀποφασισμένη νὰ προβάλλῃ σταθερὰν ἀντίστασιν εἰς πᾶσαν μπολσεβικικὴν ἀποπειρὰν ἐν Νοτιοανατολικῇ Εὐρώπῃ.

9. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Γερμανοὶ ἀξιωματικοὶ μεταβαίνουν ἐν Ρωσίᾳ πρός ἀναδιοργάνωσιν τοῦ ρωσικοῦ στρατοῦ.

'Ο κ. Τσάμπερλαιν τονίζει ὅτι ὁ κατὰ της Γερμανίας πόλεμος θὰ συνεχισθῆστω και ἂν ἀπαιτηθῶν σκληρόταται θυσίαι.

Ο κ. Ροϋσβελτ έλπίζει εις γεγονότα τείνοντα πρὸς επίτευξιν ειρήνης μέχρι άνοιξεως.

Έν Φινλανδία ὁ χειμὼν ἐμποδίζει σοβαρὰς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις. Οἱ Φινλανδοὶ ἠρέμως ἀναμένουν νέαν ρωσικὴν ἐπίθεσιν ἣν οἱ Ρῶσοι προτίθενται νὰ ἐπιχειρήσουν διὰ τεσσάρων ἀρτίως ἐξοπλισμένων μεραρχιῶν.

13. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Συγκεντρώσεις γερμανικοῦ στρατοῦ εις τὰ ὀλλανδικὰ σύνορα.

15. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Έν Ὀλλανδία καὶ Βελγίῳ ἐντείνουν τὰ στρατιωτικὰ μέτρα ἐπὶ προόψει γερμανικῆς ἐπιθέσεως.

16. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Γάλλοι βουλευταὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὴν Βουλὴν νὰ ἀπομακρυνθῆ ἡ ρωσικὴ πρεσβεΐα ἐκ Παρισίων ὡς κέντρον κατασκοπείας.

18. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Νέοι σεισμοὶ εις τὴν Ἀνατολίαν, φονεύουν καὶ τραυματίζουν ἀνθρώπους. Αἱ Δυτικαὶ Δυνάμεις μέσω Σουηδίας ἀποστέλουν πολεμικὸν ὄπλικὸν εις τοὺς Φινλανδοὺς.

19. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Οἱ Φινλανδοὶ ἀγγέλλουν ὅτι ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολέμου κατερρίφθησαν 250 ρωσικὰ ἀεροπλάνα καὶ κατεστράφησαν 434 τάνκς.

20. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ἀναγράφεται ὅτι αἱ μέχρι τοῦδε ἀπώλειαι τῶν ἐμπολέμων καὶ οὐδετέρων κατὰ θάλασσαν ἀνέρχονται εις 86 σκάφη τόννων «γκρὸς» 257.777. Ἐκ τούτων αἱ ἀπώλειαι τῆς Ἑλλάδος εἶναι 9 σκάφη τόννων 42.686.

Ἀνακοινούται ὁ θάνατος τοῦ Φράνσις Ἑλλιοτ παλαιοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἀγγλίας ἐν Ἑλλάδι.

Δηλώσεις τοῦ κ. Τοῦρτσιλ λέγοντος ὅτι ἀπαιτεῖται κοινὴ δρᾶσις ὄλων πρὸς ταχὺν τερματισμὸν τοῦ πολέμου καὶ ὅτι ἡ Βαρσοβία, ἡ Πράγα καὶ ἡ Βιέννη δέον νὰ θεωροῦν βεβαίαν τὴν ἀπελευθέρωσιν των.

22. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Έν Βουκουρεστίῳ ἐτάχθη εις τοὺς ἰδιοκτῆτας προθεσμίᾳ κατασκευῆς καταφυγίων.

23. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Τὸ πρακτορεῖον Στέφανι παρατηρεῖ ὅτι τὰ Βαλκάνια καὶ ἄλλαι χῶραι δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ ἐμπλακοῦν εις τὴν πολεμικὴν καταγίγδα.

Ὁ κ. Χίτλερ ἐγγυᾶται εις τὴν Ἰταλίαν ὅτι ἡ Ρωσσία δὲν θὰ ἀπειλήσῃ τὰ συμφέροντά της.

Ἡ Ἀγγλία ἀποφασισμένη νὰ ἐνεργήσῃ ὄλα τὰ διαβήματα ἵνα ἡ Ρουμανία ἐξακολουθήσῃ ἐκπληροῦσα τὰ συμβόλαια πρὸς προμήθειαν πετρελαίων εις τὴν Μ. Βρετανίαν καὶ διὰ νὰ μὴ ἀποσταλοῦν εις Γερμανίαν ὑπερβολικαὶ ποσότητες.

29. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. Ὁ στρατηγὸς Βεϋγκάν ἐπιθεωρεῖ τὰ ἀνατολικά σύνορα τῆς Τουρκίας.

Οἱ Φινλανδοὶ ἀποκρούουν νέας ρωσικὰς ἐπιθέσεις.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Τὴν 17ην Ἰανουαρίου ἐκηδεύθη ὁ Γεώργιος Ἀναστασόπουλος δικηγόρος καὶ παλαιὸς πολιτευτὴς Μεγαρίδας.

Ὁ μεταστάς ἦτο μίᾳ φυσιογνωμίᾳ τῶν παλαιῶν Βουλῶν, τῶν ποινικῶν δικαστηρίων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν δημοσιογραφικῶν καὶ φιλολογικῶν κύκλων τῶν Ἀθηνῶν, μὲ τοὺς ὁποίους συνεδέετο διότι νομφευθεὶς τὴν προγονὴν τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου—ζῶντος εἰσέτι τοῦ ποιητοῦ—ἐγνώρισεν ἐκ τοῦ συνέγγυος ὄλους τοὺς λογίους τῶν χρόνων ἐκείνων. Διατελέσας ἐπὶ Τυκοῦπη διευθυντὴς τῶν Γραφείων τῆς Βουλῆς, καὶ ἐπὶ Μερκούρη Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Δήμου, ὁ Γεώργιος Ἀναστασόπουλος, ἀφῆκε καὶ εις αὐτὰς τὰς ὑπηρεσίας ἀγαθὰς ἀναμνήσεις, καὶ ὄλοι ὄσοι τὸν ἐγνώρισαν θλίβονται διότι ὁ Ἀναστασόπουλος—ἴσως ἀπὸ ὑπερβολικὴν πρὸς τὴν δρᾶσιν ἀγάπην—ποιεῖ δὲν ἠθέλησεν νὰ γράψῃ τὰ ὄσα διηγείτο. Αἱ ἀναμνήσεις του θὰ ἠδύναντο κάλλιστα νὰ ἀποτελέσουν ἕνα—δύο τόμους πλήρεις ἀγνώσιων γεγονότων καὶ ἀνεκδότων ἀφορόντων τὴν πολιτικὴν ἀλλὰ καὶ τὴν πνευματικὴν Ἑλλάδα τοῦ Βασιλέως Γεωργίου καὶ τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου. Κριμα πὺ δὲν ἔγραψεν ὁ Ἀναστασόπουλος. Μὲ αὐτὴν τὴν πρόσθετον ἐπὶ τῷ θανάτῳ του λύπην, οἱ «Νεοὶ Δρόμοι» ἀποκαλύπτονται πρὸ τοῦ νεοσκαφοῦς τάφου του, καὶ ἀποδίδουν πᾶσαν τιμὴν, πρὸς τὸν κατ' ἐξοχὴν τίμιον ρήτορα τῶν δικαστηρίων καὶ τῆς Βουλῆς, πρὸς τὸν καλὸν καὶ χρηστὸν πολίτην, τοῦ ὁποίου ἡ τελευταία δημοσίᾳ ἐμφάνισις συνέπεσεν νὰ εἶναι ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ παρόντος περιοδικοῦ, ἐνθα—ὡς ἐνθυμοῦνται οἱ ἀναγνώσται μας, ὁ Ἀναστασόπουλος ὄλιγους πρὸ τοῦ θανάτου του μήνας, ἔγραψεν συντόμους ἀναμνήσεις τοῦ περὶ τοῦ στρατηγοῦ Ράλλη,

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κ. ΜΕΡΜΗΓΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

(Θεωρητικῶν καὶ θετικῶν) ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς.

Ἀθῆναι 1940.

Ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον ἐξεδόθη ἐσχάτως ὀγκώδης τόμος ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς Καθηγητοῦ τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου καὶ ἱατροῦ χειρουργοῦ κ. Κωνστ. Μέρμηγκα, περιλαμβάνων τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπίνης διανοήσεως ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς σήμερον. Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι μίᾳ ὄντως γιγαντιαία ἐπιχειρήσις, τὴν ὁποίαν μόνον εις ἐπιστήμων τῆς εὐρυμαθείας καὶ πολυγλωσσίας τοῦ ἡμετέρου σοφοῦ Καθηγητοῦ τῆς χειρουργικῆς ἠδύνατο νὰ συντελέσῃ. Διὰ νὰ καταδειχθῆ δὲ ἡ σπουδαιότης τοῦ παρόντος συγγράματος ἀρκεῖ νὰναφέρω ὅτι καὶ εις τὰς ξένας γλώσσας τῶν μᾶλλον πεπολιτισμένων ἐθνῶν δὲν ὑπάρχει ὄμοιον ἔργον, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανοῦ G. Sarton δημοσιευθέντων κατὰ τὰ ἔτη 1927 καὶ 1931 δύο τόμων, χορηγία τοῦ Ἰνστιτούτου Κάρνετζη, ἂν καὶ τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἔμεινεν ἀτελές. Μὴ ἀπορήσῃ δὲ κανεὶς πῶς εις Ἑλλην ἐπιστήμων ἐπελήφθη τοιοῦτον κυκλωπελοῦ ἔργον καὶ μαλιστα δι' ἰδίων πόρων καὶ ἀνευ τῆς ἀρωγῆς ἑταιρείας τινὸς ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἑλλήνου Δημοσίου.

Ἄλλ' ὅταν ρίψωμεν τὸ βλέμμα εις τὰς τελευταίας σελίδας τοῦ εἰρημένου κινήματος, ὅπου ὁ συγγραφεὺς ἐπισυνῆψε Κατάλογον τῶν καθ' ὄλον τὸν ἐπιστημονικὸν του βίον ἐργασιῶν καὶ δημοσιευμάτων, τότε κατανοοῦμεν ὅτι ὁ κ. Μέρμηγκας ἀπεδύομενος εις τοιοῦτον ἀγώνισμα, κατεῖχεν ὄλα τὰ ἐφόδια ὅπως μετὰ πεποιθήσεως καὶ ἐπιτυχίας ἀγάγῃ τοῦτο εις πέρας, διότι ἀπὸ τὰ πολυαριθμότερα ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντα συγγράμματα καὶ τὰς λοιπὰς φιλολογικὰς καὶ λογοτεχνικὰς του δημοσιεύσεις ἀναδεικνύεται ὄλη ἡ κολοσιᾳ καὶ πολυσχιδῆς πολυμαθεία καὶ ἡ ἀκατοπόνητος αὐτοῦ φιλεργία. Ὁ κ. Μέρμηγκας ἀκολουθῶν τὴν ἀπὸ τοῦ ἀθανάτου Ἱπποκράτους, τοῦ Ἰβρυτοῦ τῆς Ἱατρικῆς Ἐπιστήμης, παράδοσιν, δὲν ἠσχολήθη ἀποκλειστικῶς εις τὴν ἱατρικὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ συγχρόνως ἐνεβάθυνε καὶ εις τὰς συγγενικὰς ἐπιστήμας καὶ κατέληξε μετὰ μακρὰς μελέτας νὰ καταστῆ ἀληθῆς ἱατρός καὶ φιλόσοφος, ὡς ὑπῆρξαν ὄλοι οἱ μεγάλοι ἱατροὶ τῆς ἀρχαιότητος καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ὀνομαστότεροι τῆς δούλης καὶ τῆς νεωτέρας ἔτι Ἑλλάδος. Ἄλλ' ὁ κ. Μέρμηγκας κατέχει ἐκτὸς τῆς Φιλοσοφίας καὶ τὴν Ποίησιν, ὡστε ἀποτελεῖ μίαν φύσιν ὄλων ἐξαιρετικὴν καὶ σπανίαν. Οὐχὶ δὲ τὴν συνήθη Ποίησιν, τὴν στιχουργίαν δηλ., ἣτις εἶναι ἐν ἄθυσμα διὰ πολλοὺς λογίους καὶ ἐπιστήμονας, ἀλλὰ τὴν ὕψηλὴν Ποίησιν μὲ τὴν ἀέτιον πτῆσιν της, τὴν ποίησιν, ἣτις πολλάκις εἶναι μίᾳ ἔμμετος φιλοσοφία, ὡς εἶναι ἡ «Θεῖα Κωμῳδία» τοῦ Δάντε, πολλὰ ἔργα τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ καὶ τοῦ δαιμόνιου Γκαίτε, Ἰδίως εις τὴν Ποίησιν, τὴν τε δραματικὴν εἰς τὴν λυρικὴν, τοῦ μεγάλου βάρδου τῆς Γερμανίας ἐνετρώθησε καὶ ἐνεβάθυνεν ὁ ἡμέτερος συγγραφεὺς, προῖόν δὲ τῆς μακροτάτης καὶ ἐμβριθοῦς ταύτης μελέτης ὑπῆρξαν αἱ ἀριστοτεχνικαὶ μεταφράσεις τοῦ «Φάουστ» (τὸ 1935) καὶ τῶν «Λυρικῶν» (1937) τοῦ Γκαίτε, ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ πολλὰ σχετικὰ διατριβαί, ὡς Ἄλογος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Γκαίτε ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ, εἶτα ὁ Γκαίτε ὡς Ἐπιστήμων» (1932), «Ἡ διάνοια τοῦ Γκαίτε» (1933), «Ἡ Ἐπιστήμη ὡς ἐν ἰσχυρισ πρὸς τὴν Ποίησιν καὶ τὴν Κάλυπτιενχίαν» (1935), «Ὁ ἀρπιστῆς καὶ ἡ Μίγνον» τοῦ Γκαίτε» (1935) κλπ.

Τὸ δὲ τεράστιον περὶ τῆς ἱστορίας τῶν ἐπιστημῶν ἔργον του ὁ κ. Μέρμηγκας διέταξεν οὐχὶ κατ' εἶδος, ἐξιστορῶν ἐκάστην ἐπιστήμην χωριστά, ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεώς της μέχρι τῆς σημερινῆς, ἀλλὰ κατὰ αἰῶνας καὶ χρονικὰς περιόδους, τοῦτο δὲ ἐποίησε σοφώτατα ὁ βαθύνους ἐπιστήμων, διότι ἕκαστος αἰῶν ἔχει καὶ ἰδίαν φυσιογνωμίαν, ἴδιον χαρακτήρα, καὶ, οὕτως εἰπεῖν, ἴδιον πνεῦμα. Ἀπόδειξις δὲ, ὅτι καθημερινῶς λέγομεν: ὁ πέμτος αἰὼν διὰ τὸν αἰῶνα τοῦ Περικλέους, ὁ τέταρτος, διὰ τὸν αἰῶνα τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Πραξιτέλους, τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Διὰ δὲ τὴν Ἀναγέννησιν εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ Ἴταλοὶ λέγουσι πάντοτε ὁ 13ος, ὁ 14ος, ὁ 15ος καὶ

ὁ ἴσος, πάντες δὲ ὀμιλοῦμεν σήμερον περὶ τοῦ 19ου καὶ τοῦ 20ου, ὃν διανύομεν. Πράγματι δὲ μελετώντες τὸ πνεῦμα καὶ τὰ ρεύματα ἐκάστου τῶν αἰώνων τούτων νομίζομεν ὅτι ἐχύθησαν εἰς τὴν αὐτὴν μήτραν καὶ ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καθ' ἑκάστην αἰῶνα ἀνετράφησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν ἐντὸς μιᾶς κοινῆς Σχολῆς !.. Ὅποια κολοσσιαία δὲ διαφορά χωρίζει πολλάκις τὸν ἕνα αἰῶνα ἀπὸ τὸν ἄλλον ! Τί κοινὸν π. χ. ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ 19ου καὶ τοῦ 20ου αἰῶνος ; Ἐμπορεῖ κανεὶς μάλιστα νὰ ἰσχυρισθῆ μετὰ τὴν ἀκλόνητα ἐπιχειρήματα ὅτι ὁ 20ος αἰὼν, ὃν διατρέχομεν, καταβάλλει πᾶν θεμελιῶν καὶ ἀθέμητον μέσον δια νὰ καταλύσῃ καὶ ἐξαφανίσῃ πᾶν ὅ,τι μετὰ τοσοῦτου μόχθου καὶ θυσιῶν συνετέλεσεν ὁ προηγούμενος 19ος αἰὼν !..

Κατὰ ταῦτα ὁ συγγραφεὺς τῆς Ἱστορίας τῶν Ἐπιστημῶν, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς «Προελληνικῆς Περιόδου», φθάνει ἀμέσως εἰς τὴν ὑπέρλαμπρον ἑλληνικὴν ἀκμὴν, ἣτις καταυγάζει πάντας τὰ ἀπὸ Ὀμήρου μέχρι τῶν χρόνων τῶν Διαδόχων αἰῶνας. Μετὰ τὴν περίοδον ταύτην ἔχομεν τὴν ἀπὸ τοῦ 4ου αἰῶνος μ. Χ. μέχρι τῆς «Ἀναγεννήσεως». Ἰδίως οἱ τρεῖς π. χ. καὶ οἱ τέσσαρες μ. Χ. αἰῶνες περιλαμβάνουσι τὴν καλουμένην Ἑλληνιστικὴν ἢ Ἀλεξανδρινὴν περίοδον. Ταύτην ὁ κ. Μέρμηγκας περιγράφει μετὰ μεγάλης ἀκριβείας, εἶνε δὲ ὄντως ἀποκαλυπτικὴ, διότι κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἀνεπτύχθησαν πᾶσαι αἱ φυσικαὶ καὶ ἐφηρμοσμένοι ἐπιστήμαι, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν δόξαν τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ ! Τὰ Κεφάλαια ταῦτα θὰ συνεβούλευον τοὺς συγχρόνους Ἕλληνας φυσικομαθηματικούς, τοὺς χημικούς, μηχανικούς καὶ ἀστρονόμους ὄχι ἀπλῶς νὰ τ'αναγνώσων, ἀλλ' εἰ δυνατόν καὶ νὰ τ'ἀποστηθίσουν, διότι ὁσάκις προσκαλοῦνται εἰς διεθνή Συνέδρια καὶ συσκέψεις ἢ συμπόσια, νὰ δύνανται ἐκ τοῦ προχείρου ὀμιλοῦντες ν'ἀποδεικνύωσι, μετὰ ἀπτά παραδείγματα καὶ μετὰ ὀνόματα καὶ χρονολογίας, τί ὀφείλει ἡ σύγχρονος Ἐπιστήμη τῶν εἰς τοὺς ἀθανάτους προγόνους μας. Καὶ μόνον δι' αὐτὴν τὴν περίοδον τῆς Ἱστορίας τῶν Ἐπιστημῶν τὸ σύγγραμμα τοῦ σοφοῦ ἱατροῦ καὶ συγγραφέως εἶναι ἀνεκτίμητον καὶ ἄξιον ἔθνικῆς εὐγνωμοσύνης !

ΑΛΕΞ. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ

ΤΟ ΦΙΛΙΚΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Ἐλήφθη ἐκ Νέας Ὑόρκης ὁ ἀπολογισμὸς τῆς πρώτης ἐξαετίας τοῦ «Φιλικοῦ» τὸ ὅποιον εἶναι πνευματικὸν κέντρον τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων, καὶ κρίκος συνδετικὸς τῶν Ἀμερικανῶν διανοουμένων μετὰ τῶν Ἑλλήνων. Ὁ ἀπολογισμὸς ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὴν λήξαν πρῶτην ἐξαετίαν πέντε χιλιάδες Ἕλληνες καὶ Ἀμερικανοὶ παρήλασαν ἀπὸ τὰς 180 διαλέξεις καὶ τὰς 50 μουσικοφιλολογικὰς συγκεντρώσεις τοῦ «Φιλικοῦ». Ὁ Ἀθηναϊκὸς καὶ ἐν γένει ὁ ἑλληνικὸς τύπος κατ' ἐπανάληψιν ἐπήνεσεν τὰς λαμπρὰς τῆς ὀργανώσεως ταύτης προσπάθειας, εἰς τὰς ὅποιας συγκαταλέγονται καὶ φιλολογικὸι διαγωνισμοὶ σκοπὸν ἔχοντες νὰ κινήσων τὸ ἐνδιαφέρον τῆς νέας γενεᾶς τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων, διὰ τὴν γλῶσσαν τὴν ἑλληνικὴν.

Περὶ τοῦ «Φιλικοῦ» κατ' ἐπανάληψιν μᾶς ἔγραψαν ἐπιστολάς ἐναγνῶσται μας ἐξ Ἀμερικῆς, ἐνθουσιωδῶς τονίζοντες τὰς ὑπηρεσίας ποὺ παρέχει, ἀλλὰ καὶ τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ ὕλικὸς ἀκμαῖος Ἑλληνισμὸς τῆς Νέας Ὑόρκης, θὰ ἐδύνη τὸ πρὸς τὸ κέντρον τοῦτο ἐνδιαφέρον του, διὰ νὰ δυνηθῆ καὶ ἡ δράσις τοῦ κέντρου νὰ εὐρυνθῆ ἐπ' ἀγαθῇ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗΣ

Οἱ ἐπιστημονικοὶ καὶ φιλολογικοὶ κύκλοι ἀπώλεσαν ἕνα δυνατόν καὶ ἀκαταπρόβητον δημιουργόν, χάριν αὐτῶν ἐργασθέντα καθ' ἅπασαν τὴν μακρὰν ζωὴν του. Ἀπέθανε καὶ τὸν ἠγνόησαν. Τὸ πρᾶγμα εἶναι φυσικόν, ἀφοῦ τὴν ἐργασίαν του ἐξακολουθοῦν νὰ τὴν γνωρίζουν, τὸ δὲ προσιδιάζον σύστημά της, τὸ ὅποιον ἐπενόησε καὶ ἐφήρμοσεν εἰς τὴν ἐργασίαν του αὐτὴν, δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων τὰ ὅποια ἀποθνήσκουν.

Καὶ ἡ μὲν πρακτικὴ φιλολογία τοῦ ὀφείλει τὸ ὀρθογραφικὸν τοῦ συστήματος τοῦ ὁποίου πρωτοφανῆς, κυριολεκτικῶς μοναδική, ὑπῆρξεν ἡ κυκλοφορία, ἡ δὲ πρακτικὴ Νομικὴ, σειράν ὄλην νομικῶν κωδίκων καὶ ἐγκολπίων τῶν νόμων, χάριν τῶν ἀσκούντων ἢ τῶν σπουδαζόντων τὴν Ἐπιστήμην ταύτην.

Καὶ ἂν ἡ προσήλωσις του εἰς τὴν φιλολογίαν ὀφείλεται εἰς τὴν μακρὰν ἐν Λυκείois ἐκπαιδευτικὴν ἀφοσίωσιν του καὶ εἰς σχετικὴν κατόπιν εὐεργετικὴν ὑπὲρ τῶν σπουδαζόντων ἀπόρων δρᾶσιν του, ἡ ἐν τῇ πράξει εὐδοκήμησις, καὶ ἡ ἀκμὴ τοῦ δικηγορικοῦ του Γραφείου μετὰ σχετικῆς διδασκαλίας ὀφείλεται εἰς τὴν σπανίαν ἰδιοφυίαν του χάριν εἰς τὴν ὅποian ἀνεφάνησαν διαπρεπεῖς ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ἄνδρες.

Κάτοχος καὶ διδάκτωρ δύο ἐπιστημῶν, φιλολογίας καὶ Νομικῆς, ἐκλήθη εἰς ἀνωτέρας σχετικὰς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους, ἐνῶ κατὰ τὰς ὥρας καθ' ἃς συνήθως ἀναπαύονται οἱ διὰ τὴν ἐργασίαν καὶ διὰ τῆς ἐργασίας ἀποζῶντες, αὐτὸς μετέφραζεν εἰς γλῶσσαν εὐπρεπῆ τὰς ἀρχαίας δραματικὰς κορυφὰς. Ἄλλ' ἡ εὐρεῖα του ἀντίληψις ὠδήγησεν αὐτὸν καὶ εἰς τὴν μελέτην τοῦ βυζαντινισμοῦ, τοῦ διασώσαντος καὶ τὸν Ἑλληνισμὸν καὶ τὸν πολιτισμὸν ἐν γένει, ἀπὸ τὰς ἀλλεπαλλήλους καὶ ποικιλωνόμους ἐπιδρομὰς καὶ ἐπιβουλάς τῶν βαρβάρων, οἱ τελευταῖοι τῶν ὁποίων καὶ κατέρριψαν τὸ Βυζάντιον, πρὸς ἀκράτητον ἐνθουσιασμὸν τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἀνατολικοῦ χριστιανισμοῦ.

Εἰς πολὺ μικρὰν ἡλικίαν ὁ Καρακαστάνης ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκ Γαυρίου τῆς Ἄνδρου, τόπου τῆς καταγωγῆς του, χάριν πληρεστέρων σπουδῶν, ἐνεργάφη δὲ εἰς τὸ περίφημον Β'. Γυμνάσιον τῆς Πλάκας, καθ' ὃν χρόνον ἀπέφοιτων, ἐκεῖ καὶ ἐγὼ μαθητεύσας.

Ἐγγραφεὶς κατόπιν εἰς τὴν φιλολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου ὁ Καρακαστάνης, ἠναγκάσθη νὰ διακόψῃ τὰς σπουδὰς του καὶ νὰ ἐργασθῆ ὡς δημοδιδάσκαλος. Ἄλλ' ἡ δίψα τῶν περαιτέρω σπουδῶν, ἐπανέφερεν αὐτὸν εἰς τὰς Ἀθήνας ὅπου ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν ἐπιμελητοῦ ἐν διαπρεπεῖ Λυκείῳ ἐξακολουθῶν συγχρόνως τὰς Πανεπιστημιακὰς του σπουδὰς, καθ' ἃς διττῶς ὡς εἶδομεν ἤκμασεν.

Ἄλλ' ἐγὼ δὲν ἐξαίρω κυρίως αὐτὸν ὡς Φιλολόγον καὶ ὡς νομομαθῆ, ἀλλ' ὡς ἄνδρα ἡρεμόν, ἀπέριττον, ἀνεπίδεικτον εἰλικρινῆ, εὐλαβῆ θύτην εἰς τὸν βωμὸν τῆς Πατρίδος, τῆς Πολιτείας τῆς Κοινωνίας, εὐτυχῆ σύζυγον διάγοντα παρὰ τὴν θαλπώρη τῆς οἰκογενειακῆς του ἐστίας, ἐξ ἧς διέλαμψεν ἡ ποιητικωτάτη μοναχοκόρη του Λουκία, ἡ ὅποια, ἂν δὲν ἀφιέρωνε τὴν ζωὴν της εἰς τὴν ξένην χώραν πλησίον διαπρεποῦς ἐπιστήμονος καὶ εὐγενεστάτου συζύγου, παρακολουθοῦσα τὴν ἀνάπτυξιν δύο θαλερωτάτων ἀρρένων βλαστῶν, ἂν ἔδρα λογοτεχνικῶς παρ' ἡμῖν, θὰ ἀνήρχετο βεβαίως εἰς τὴν πρῶτην γραμμὴν τῆς ποιήσεως καὶ τῆς μυθιστοριογραφίας, ὡς ἠτύχισα νὰ ἀντιληφθῶ ἀποθαυμάσας χειρόγραφον ἀφηγηματικὸν της ἔργον, καὶ δημοσιευθὲν Ἀττικώτατόν της ποίημα.

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὴν 16ην Ἰανουαρίου ἀπεβίωσεν ἡ Καλλιρρόη Παρρέν, φυσιογνωμία ἐξαιρετική, ἐν τῇ ἑλληνικῇ κοινωνίᾳ τῆς τελευταίας πεντηκονταετίας.

Γεννηθεῖσα εἰς τὸ Ρέθυμνον τῆς Κρήτης τὸ 1861, ἐσπούδασε εἰς τὸ Ἀρσάκειον, συμπληρώσασα τὰς σπουδὰς τῆς εἰς τὸ Παρίσι καὶ ἀναλαβοῦσα νεωτάτη τὴν διεύθυνσιν τοῦ Παρθεναγωγείου τῆς ἐν Ὀδησῶ ἑλληνικῆς Κοινότητος. Ἐπανελθοῦσα εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰργάσθη κυρίως διὰ τὴν πρόσδον τῆς Ἑλληνίδος γυναικός. Τὸ 1888 ἐξέδωσεν τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Κυριῶν» ἡ ὁποία ἐξεβδίδετο μέχρι τοῦ 1918. Ὑπήρξεν ἡ ἰδρυτρια τῶν περισσοτέρων γυναικείων ὀργανισμῶν, οἰκοκυριακῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν σχολῶν, καθὼς καὶ τοῦ «Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων». Ἀντεπροσώπευσε τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸ μέγα διεθνὲς συνέδριον γυναικῶν ὡς καὶ εἰς πλείστα ἄλλα συνέδρια τῶν Παρισίων, τῆς Κοπεγχάγης κ. ἄ. Ἐκτὸς τῆς δράσεώς της εἰς τὸν τομέα τῆς γυναικείας ἀναπτύξεως παρουσίασε καὶ ἰκανωτάτην λογοτεχνικὴν ἐργασίαν. Ἐγραψε μυθιστορήματα ὅπως τὴν «Χειραφετημένην», ποῦ μεταφράσθη εἰς τὴν γαλλικὴν, θεατρικὰ ἔργα, ἐντυπώσεις τῆς ἀπὸ τὰ ταξίδια της ἀνὰ τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικὴν, τὴν «Ἱστορίαν τῶν ἡρωίδων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως», τὴν «Ἱστορίαν τῆς γυναικός ἐν Κίνα, Ἰνδία καὶ Ἑλλάδι ἀπὸ τοῦ 1500 μέχρι τοῦ 1800» καὶ ἄλλα.

Ἡ Καλλιρρόη Παρρέν εἰργάζετο ἀόκνως μέχρι τῆς ἡμέρας ποῦ ἡ ἀσθένεια τὴν ἀπεμάκρυνε ἀπὸ κάθε δρασίμῳ. Ἀπὸ διατίας περίπου εἶχε ἀποσυρθῆ εἰς τὴν οἰκίαν της.

Ἀπὸ τὰ πρῶτα σχεδὸν χρόνια τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν», ἡ ἐκλιπούσα δὲν ἔπαυσε διδάσκουσα, διαφωτίζουσα, φανατίζουσα. Τὸ ὄνομά της ἀντήχησεν ὡς σύμβολον νέας γυναικείας κίστεως. Ἡ Καλλιρρόη Παρρέν ἤθελε τὴν ἑγναίκα ἡγεμονίδα μὲν τοῦ σπιτιοῦ ἀλλὰ σύντροφον ἀληθινὸν τοῦ ἀνδρός ἐλευθέρου, ὅσον ἐπέτρεπον τὰ ἑλληνικὰ ἔθιμα, ἀνεπτυγμένην ὅσον καὶ ὁ ἀνδρας καὶ κατέχουσαν ἐξ ἀνατροφῆς ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἱστοικεῖα ποῦ θὰ τῆς ἐπέτρεπαν νὰ ζῆσιν χωρὶς ξένην βοήθειαν.

Εἰς τὰ 1906 ἡ ἐκλιπούσα διοργάνωσε τὰ φιλολογικὰ Σαββατόβραδα εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν», εἰς τὰ ὁποῖα συγκεντρῶντο οἱ κορυφαῖοι ἐμπρόσωποι τῶν γραμμάτων. Εἰς μίαν ἀπὸ τὰς συγκεντρώσεις αὐτὰς ὁ ἰδρυτῆς τῆς Νέας Σκηνῆς, Κων. Χρηστομάνος, ἐδιάβασε διὰ πρώτην φοράν τὴν «Κερένια Κοῦβλα».

Ἀποφασισμένη νὰ ἐπιτύχη τὴν ἐπίστασιν τῶν κοινωνικῶν ἀγώνων τῆς ἡ Καλλιρρόη Παρρέν προσῆλθε εἰς τὸ 1897 εἰς διαβήματα παρὰ τῇ Κυβερνήσει Δηληγιάννη διὰ νὰ γίνουσι δεκταὶ γυναῖκες εἰς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον. Καὶ αἱ ἐνεργεῖαι της, ἀκούσασαι ἐστέφθησαν ὑπὸ ἐπιτυχίας. Χάρης εἰς τὰς ἐνεργείας της ἐπατεύθη ἀργότερα νὰ διορισθῆ ἡ πρώτη γυναῖκα ἰατρός εἰς τὰς φυλακίας. Τὸ 1900 ἡ ἐκλιπούσα κατώρθωσε νὰ συγκληθῆ τὴν τότε Κυβέρνησιν καὶ νὰ ἐπιτύχη τὴν προστασίαν τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τὸν κανονισμὸν τῶν ὥρων ἐργασίας εἰς τὰ ἐργαστήρια τῶν ραπτριῶν, ἰδίως δὲ τὴν κατάργησιν τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας.

Ἐργαζομένη παραλλήλως διὰ τὴν χειραφέτησιν τῆς γυναικός, ἀπηύθυνε τὸ 1894 εἰς τὸν Χαρ. Τρικοῦπην αἰτήσιν ὑπογεγραμμένην ὑπὸ πολλῶν γυναικῶν, διὰ τῆς ὁποίας ἐζητοῦσε τὴν χορήγησιν ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας. Εἰς τὸ 1921 ἐπὶ Κυβερνήσεως Δ. Γούναρη, ἐπανάλαβε τὰς ἐνεργείας της. Τὰ αἰτήματα της ἔτυχον εὐμενοῦς ὑποδοχῆς παρὰ τῆς τότε Κυβερνήσεως, ἀλλὰ τὰ ἐπακολούθησαντα γεγονότα ἐματαίωσαν τὴν συζήτησιν τοῦ σχετικοῦ νόμου.

Ἡ Καλλιρρόη Παρρέν ὑπήρξε ἀκόμη ἡ ἰδρυτρια τοῦ Σχολείου τῆς Κυριακῆς τῶν ἀπόρων γυναικῶν, τοῦ Ἀσύλου Ἁγίας Αἰκατερίνης, τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνίδων (τῆς σημερινῆς Οἰκοκυριακῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς) καὶ τοῦ Ἀσύλου Ἀνιάτων.

Τὴν Καλλιρρόην Παρρέν — ὡς σύμβολον μιᾶς προσπαθείας—συχνὰ παρελάμβανον τὰ σχόλια τῶν γραφόντων, ὁ δὲ Σουρῆς ὁμιλῶν πρὸς τὰς γυναῖκας ἔλεγεν:

Καὶ ἂν χαρίσουν κ' εἰς σὰς προνόμια
μὲ τὰ δικά μας καθ' ὅλα ὅμοια,
κ' ἐξ ἴσου νέμεσθε μαζί μ' ἐμᾶς
καὶ τάξιμάτα καὶ τὰς τιμὰς.

Κι' ἂν ἡ κυρία Παρρέν ἐκδώσῃ
ἐφημερίδων σοφῶν σοφείας,
κ' ἂν ἐπιμεῖνῃ καὶ ἂν ἰδρῶσῃ
σοφὰς νὰ κάμῃ καὶ τὰς κυρίας.

Πάντα τὰ χεῖλη σας θὰ σαλιαρίζουν
γιὰ τὸν ποδόγυρο τὸν τρισμακάριο,
γιὰ ποιαιὶς παντρεύονται, γιὰ ποιαιὶς χωρίζουν,
γιὰ ποιαιὶς ἐχόρησαν μὲ Σακερτάριο.

Ἡ δυσπιστία ἐκείνη τοῦ Σουρῆ πρὸς τὸ «ὠραῖον φύλλον» διατυπωθεῖσα πρὸ τεσσαράκοντα περίπου ἐτῶν εἰς τοὺς ἀνωτέρω στίχους τοῦ «Φασουλῆ Φιλοσόφου», δὲν εἶχεν ἀπόλυτον δίκαιον.

Ἡ Καλλιρρόη Παρρέν δὲν ἐπεδίωξεν τὴν «γυναικείαν σοφίαν» ἀλλὰ τὴν «γυναικείαν ἐργασίαν». Καὶ εἰς αὐτὸ ἐπέτυχεν. Ἐξετόπισεν διὰ τῆς προπαγάνδας τῆς προλήψεως εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ ἔφερεν κατὰ τρόπον ἀθόρυβον μίαν κοινωνικὴν μεταβολήν.

Τὴν 26ην Φεβρουαρίου 1930, ἐξ ἀφορμῆς ἐνὸς χοροῦ τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων, ἐκυκλοφόρησεν ἐντὸς τῆς αἵθουσας τοῦ χοροῦ μιὰ ἑκτακτος σατυρικὴ ἐκδοσις μὲ παραστάσια, διὰ τὰς Κυρίας τοῦ Λυκείου. Εἰς τὸν γράφοντα ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Σκοπευτῆς» ἔλαχεν ὁ κλῆρος νὰ γράψῃ τότε τὸ τετράστιχον τῆς Κυρίας Παρρέν, τὸ ὁποῖον περιλείπει μίαν ἀλήθειαν, εἶχεν οὕτω:

Εἰς τοῦ Λυκείου τὸν χορὸν κανεῖς ἄς μὴν ξαχάσει
τὰς προσπαθείας τῆς Παρρέν καὶ τὴν μακρὰν της δρασίμῳ.
Ἄν αἱ γυναῖκες τῶν Ρωμηῶν τὰ τελευταῖα χρόνια
στὴν ἐργασία πάψανε νὰ ἔχουν καταφρόνια,
σκεφθῆτε ποιὰ θεμέλιωσε τὴ βᾶσι τῆς κυψέλης,
καὶ τὴν Παρρέν σκαλίσετε σὲ μάρμαρο Πεντέλης.

Ἡ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚῶΝ ΣΠΟΥΔῶΝ

Τὴν 20ην παρελθόντος Ἰανουαρίου ἐγένετο τὸ ἐναρκτήριον μάθημα τοῦ πρώτου Ὑπουργοῦ καὶ Ἐπιτίμου Προέδρου τῶν Βιομηχανικῶν κ. Ἀνδρέου Χατζηκυριακού, διδάξαντος τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Βιομηχανικὴν Πολιτικὴν. Τὴν διδασκαλίαν τοῦ κ. Χατζηκυριακού κληρονομήθησαν ὁ Πρόεδρος τῆς Σχολῆς κ. Ἐπ. Χαρίλαος, πολλὰ μέλη τοῦ βιομηχανικοῦ κόσμου καὶ ἅπαντες οἱ Καθηγηταὶ καὶ Σπουδασταὶ τῆς Σχολῆς.

Τὸ καίμενον τοῦ μαθήματος καταχωρίζομεν εἰς προηγουμένας σελίδας τοῦ παρόντος τεύχους.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ μαθήματος ὁ σπουδαστῆς τῆς Σχολῆς κ. Κωνσταντῖνος Δ. Μπαροῦτσος προσεφώνησεν τὸν κ. Χατζηκυριακὸν ὡς ἑξῆς:

«Κύριε Πρόεδρε,

Εἰς τὸ Πνευματικὸν τοῦτο Ἐργαστήριον συνεδέσαστε εἰς κρίκον ἄρρικτον τὴν φρόνησιν καὶ τὴν μάθησιν, διὰ νὰ παραγάγητε ἔργον ἀγαθὸν καὶ τῷ ὄντι θὰ παραγάγητε, λέγομεν, ἔργον ὑπεραγαθόν, διότι θέλετε τὸν βιομήχανον, τὸν βιοτέχνην καὶ ἐν γένει τὸν ἐπιχειρηματίαν, ἐπιστήμονα, νὰ ἔχη τὸ γνῶσι σαυτοῦ, νὰ γνωρίζῃ τί θὰ παραγάγῃ, ἔτσι γεννιέται ὁ Φοῖνιξ ἐκ τῆς τέφρας του.

Ἡμεῖς, οἱ τινες ἐτολήσαμεν νὰ κρούσωμεν τὴν θύραν τοῦ Πνευματικοῦ τούτου Ἐργαστηρίου, γενόμενοι οὕτως δεκτοί, θὰ προσπαθῶμεν νὰ ἐνισχυθῶμεν τὰ διδάγματα τῆς φρονήσεως καὶ τῆς μαθήσεως, νὰ φανῶμεν ἀντάξιοι τῶν προσδοκιῶν σας καὶ εὐχόμεθα εἰς τοὺς Πρωτεργάτας καὶ Συντελεστάς τοῦ Ἐργαστηρίου τούτου τὴν ὀλοκλήρωσιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ:

«Συνειδησις ἐν τῇ Τέχνῃ
καὶ Ἀλήθεια ἐν τῇ Ἐπιστήμῃ.»

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Ἀειμνήστου Πρίγκηπος Χριστοφόρου ἡ Σχολὴ μετέσχεν τοῦ γενικοῦ πένθους, καὶ ὑπέβαλλεν συλλυπητήριον ἔγγραφο πρὸς τὴν Αὐτῆς Βασιλικὴν Ὑψηλότητα τὴν Πριγκήπισσαν Φραγκίσκην. Παραλλήλως ὁ Καθηγητῆς κ. Γ. Ματζουράνης, κατὰ τὴν ἐναοξίαν τοῦ μαθήματος του τῆς 22ας Ἰανουαρίου, ἐπλεξεν ἐγκώμιον τῶν ἀρετῶν τοῦ ἀειμνήστου Πρίγκηπος.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

ΤΟΥ ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΕΤΟΥΣ

Συντάσσεται υπό την εποπτείαν του κ. ΑΛΕΞ. Θ. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ, τῆς Διευθύνου τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου.

Κατὰ τὸν παρελθόντα Μάιον εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἀθηνῶν ὁ κ. Κωνσταντίνος Τριανταφυλλόπουλος ἀνεκοίνωσε μελέτην του περὶ τῆς σχέσεως τῶν Νεορῶν τοῦ Λέοντος καὶ τῶν Βασιλικῶν. Εἰς τὸ ζήτημα ποῖα ἀντίληψις ἐκράτει περὶ τῆς σχέσεως ταύτης ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα ὡς ἠμῶν αἱ νομικαὶ σχολαί, εἶπεν ὁ κ. Τριανταφυλλόπουλος ὅτι σπουδαίον συμβεβηκὸν παρέχει κληρονομία διασωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀτταλειάτου ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτοῦ. Μιχαὴλ Ζ' ὁ Δούκας ἀπήρξατο τῆς πλουσιοπαρόχου ἀποβίθρας Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν αὐτῶν καὶ τὰς προσεκύρωσεν εἰς τὸ Δημόσιον, ἐπικαλεσθεὶς ἐπιχειρήματα «ἔωλα καὶ γεγηρακότα», ἐπὶ αὐτὰ ὡς καὶ πᾶς αἰγιολὸς κατὰ τὴν τότε ἰσχύουσαν Νεορῶν 56 τοῦ Λέοντος ἀνήκε εἰς τοὺς κυρίους τῆς παρακειμένης γῆς. Ὁ διάδοχος αὐτοῦ Βυζαντινὸς ἦρε τὴν «παρανομίαν» τοῦ Μιχαὴλ ἀποδώσας τὰς ἀποβίθρας εἰς τοὺς πρώην ἰδιοκτῆτας, οἵτινες ἦσαν ἐκ τῶν «δυνατῶν» ἐν Βυζαντίῳ καὶ ἐκ αὐτῶν ἀνήκε καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Ἀτταλειάτης.

Οἱ «γεγηρακότες» λόγοι τοῦ Μιχαὴλ δὲν ἦσαν εἰ μὴ αὐτὸ τὸ ἐν τοῖς Βασιλικαῖς ἰουστινιάνειον δίκαιον, ὅπερ δὲν ἀναγνωρίζει ἐπὶ τῶν αἰγιαλῶν, κοινοχρησίων πραγμάτων, ἀποκλειστικὸν τινος δικαίωματος.

Πῶς ὅμως ὁ Μιχαὴλ καὶ ὁ συνεργάτης αὐτοῦ Μητροπολίτης Καισαρέων προεστάνεμος ἐν ταυτῷ τοῦ Δημοσίου ἠθασαυρῶν οἵτινες, λαμβάνοντες τὸ μέτρον τοῦτο, φέρονται ἐφαρμόζοντες ἰσχύον δίκαιον—πῶς ἔθεσαν κατὰ μέρος τὴν νεωτέραν Νεορῶν 56; Τοῦτο ἐξηγεῖται ἐκ τῆς μεγάλης ἀσθενείας, ἣν εἶχον κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα αἱ συνισχύουσαι εἰσὲτι κωδικοποιήσεις τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ καὶ τοῦ Ἰδριτοῦ τῆς ἐνδόξου μακεδονικῆς δυναστείας, ὡς περικλείουσαι τὸ προγονικὸν τῶν ρωμαίων δίκαιον ἐναντι τοῦ ἀποίου δὲν ἤξιστο προσοχῆς ὑπὸ τῶν λογίων νομικῶν τὸ ζωντανόν, τὸ δημοτικὸν δίκαιον, τὸ ἀκριβῶς προβιβασθὲν εἰς νόμον, κατὰ τινὰ σημεῖα, ὑπὸ τῆς νεαρᾶς Νομοθεσίας τοῦ Λέοντος. Ἀναλογία τις δύναται νὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν γλώσσαν τὴν παρεμφερῆ κατὰ τὴν ἐξέλιξιν πρὸς τὸ δίκαιον. Οἱ λόγοι τῆς ἐποχῆς ἰδίᾳ τούτης ἀγνοοῦν εἰς τὰ ἔργα τῶν τὴν καθομιλουμένην καὶ, ὅπως ἀσυναισθητῶς ἐκ τοῦ δημοτικοῦ δικαίου, οὗτο καὶ ἐκ τῆς καθ' ἡμέραν γλώσσης ὅπως ἐξαιρετικῶς διετήρησαν εἰς τὰ συγγράμματα αὐτῶν ἐλάχιστι τεκμήρια.

Περὶ τὰ τέλη Μαΐου τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἀνεκοίνωσεν ὅτι αἱ ἀνασκευαὶ τῶν Θερμοπυλῶν ἐσυνεχίσθησαν μετ' ἐνδιαφέροντα ἀποτελέσματα. Ὁ λάφος τοῦ Λεωνίδα ἔχει ὑποστῆ ἰσοπεδώσεις καὶ ἄλλας μεταβολάς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐλαττοῦνται διαρκῶς αἱ πιθανότητες περὶ ἀνευρέσεως τοῦ τάφου τῶν πεσόντων. Ἐν τούτοις ἀπεκαλύφθησαν τὰ λείψανα τεσσάρων διαφόρων μνημείων, διὰ τὸ ἔν ἐκ τῶν ὁποίων δύναται νὰ θεωρηθῇ βέβαιον ὅτι εἶναι εἶδος βάρθρου μνημειακῆς κατασκευῆς, ἀντιστοιχεῖ δὲ πρὸς ὅλα τὰ ὑπάρχοντα δεδομένα, ὥστε νὰ θεωρηθῇ ὁ τάφος τῶν 300.

Ἀρχομένου τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου ὁ Βέλγος βυζαντινολόγος καὶ καθηγητῆς κ. Ἀνρί Γκρεγκουάρ ἀνεκοίνωσε τὰ παρίσματα τῶν ἐρευνῶν του ἐπὶ τοῦ ἱστορικοῦ πυρήνος καὶ τῆς χρονολογίας τῆς «γαλλικῆς Ἰλιάδος». Ἀπ' οὗτο ὑπὸ τοῦ Γάλλου Φραγκίσκου Μισὲλ ἐξεδόθη τὸ ἔπος τοῦτο, οἱ ἐρευνηταὶ δὲν κατώρθωσαν νὰ καθορίσουν οὔτε τὴν χρονολογίαν, οὔτε τὴν τοιότην τῶν ἀναφερομένων προσώπων τόπων καὶ δῆθεν «συρακηνῶν» φυλῶν. Οἱ μὲν, στηριζόμενοι εἰς τὸ σταυροφορικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον διαπνέει τὸ ἔργον, τείνουσιν νὰ τοποθετήσουν τὴν σύνταξιν αὐτοῦ μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων ἄλωσιν τῆς Ἱερουσαλῆμ (1099). οἱ δὲ ἕνεκα τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως σαφῶν ὑπαινιγμῶν εἰς τὰ γεγονότα τῆς πρώτης Σταυροφορίας, προαιμοῦν ὡς ἐπαχὴν τῆς συντάξεως, τὰς τελευταίας δεκαετηρίας τοῦ ΙΑ' αἰῶνος.

Ὁ κ. Γκρεγκουάρ μελετήσας ἐν τῷ φροντιστηρίῳ αὐτοῦ ἐκ παραλλήλου τὴν Ἀλεξιάδα τῆς Ἀννης τῆς Κομνηνῆς καὶ τὰς τελευταίας στροφάς τοῦ γαλλικοῦ ἔπους, κατώρθωσε νὰ ταύτιση κατὰ τρόπον πειστικώτατον ἀκρίβεια ὅσα τοπωνύμια μέχρι τοῦδε ἀνεξήγητα. κ. γ. το Βυτεντροτ=Βουθενόττα (Βούθενον, Βούθριντο). Καμικίς=τὰ Κάνινα, Jericho=ἡ Ἱερὴ τῆς Ἀννης τῆς Κομνηνῆς.

Ταῦτα πάντα μᾶς ὡδηγοῦν εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Ἠλείου καὶ Ἀλβαίος, θέατρον τοῦ

ἀληθῶς κοσμοϊστορικοῦ ἀγῶνος μεταξὺ τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ καὶ τῶν Νορμανδῶν τοῦ Ροβέρτου Γουσκάρδου (1081—1085). Εἰς τοὺς τελευταίους στίχους τοῦ ἔπους ἐμφανίζεται, ἄλλωστε, αὐτὸ τοῦτο τὸ ὄνομα τῆς Ἠλείου (Bire, Ebire), τοιοῦτοτρόπως χάρις εἰς τὰς βυζαντινὰς πηγὰς ὁ κ. Γκρεγκουάρ κατορθώνει νὰ λύσῃ ἐν τῶν πλέον δυσχερῶν προβλημάτων τῆς παλαιᾶς γαλλικῆς λογοτεχνίας.

Τὴν 7ην Ἰουνίου τηλεγράφημα ἐκ Θεσσαλονίκης ἀπέφερον ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῶν ἀνασχεθέντων ἀνεκτιμήτου ἀρχαιολογικῆς ἀξίας θησαυρῶν, διελευκάνθη πλήρως. Αἱ ἀνακριντικαὶ ἀρχαί, ἀφοῦ συνέλαβον τοὺς ἐνεχομένους εἰς τὴν ἀρχαιοκαπηλείαν, κατέσχον τὰ ἐκ καθαροῦ χρυσοῦ εἶδη καὶ παρέδωσαν αὐτὰ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Μουσείου Θεσσαλονίκης. Ἐκ τῶν ἀνακοινώσεων τούτων προκύπτουν τὰ ἑξῆς:

Περὶ τὰ μέσα Μαΐου ἡ ὑπηρεσία Γενικῆς Ἀσφαλείας Θεσσαλονίκης ἐπληροφορήθη ὅτι μερικοὶ χωρικοὶ ἐκ τῆς περιφερείας Ἀμφίπολεως ἐπόλουν ἀρχαιολογικὰ ἀντικείμενα, εὑρεθέντα εἰς τὴν περιοχὴν αὐτήν. Κατόπιν τούτου ἐγένετο συστηματικὴ παρακολούθησις καὶ διεπιστώθη ὅτι οἱ χωρικοὶ ἐπόλῃσαν εἰς τὸν χρυσοχόον τῆς Θεσσαλονίκης εἶδη χρυσᾶ μεγάλης ἀξίας. Ὁ χρυσοχόος συνελήφθη, κατασχεθέντος ἐπ' αὐτοῦ ἑνὸς περιδεραίου χρυσοῦ, ἀπολήγοντος εἰς τέσσαρας γωνίας μὲ κεφαλὰς δρακόντων. Οἱ συλληφθέντες, ἀπεκάλυψαν ὅτι εἰς τὴν Ἀμφίπολιν ἀνευρέθησαν τρεῖς τάφοι πλήρεις χρυσοῦ ἀντικειμένων. Συγχρόνως ὑπέδειξαν καὶ τοὺς ἀγορήσαντας τὰ ἀρχαιολογικὰ εὑρήματα, τὰ ὁποῖα, κατεσχέθησαν. Τὰ κατασχεθέντα εἶνε τὰ ἑξῆς: Τρεῖς χρυσοὶ στέφανοι, ἕξ ὧν ὁ εἰς βάρος 75 δραμίων. Ἐπίσης πολυτίμος πόρπη, ἐν περιδεραίῳ εἰς δακτύλιος παριστάτων Ἐρωτα κλπ. Τὰ ὡς ἄνω εἶδη εἶνε ἐκ καθαροῦ χρυσοῦ. Ἐπίσης κατεσχέθησαν πληθὺς ἀργυρῶν νομισμάτων μὲ ἐπιγραφάς. Τὰ κατασχεθέντα εἶδη ἀντιπροσωπεύουν ἀρχαιολογικὴν ἀξίαν πολλῶν ἑκατομμυρίων.

Τὰ κατασχεθέντα ἀνήκουν εἰς τὸν Δ' π. Χ. αἰῶνα καὶ μετὰ τῶν τάφων τοῦ Σάδες καὶ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι εὑρέθησαν εἰς Βουλγαρίαν, μᾶς δίδουν ἀκριτὰ σαφῆ ἰδέαν, περὶ τῆς τορνευτικῆς τοῦ αἰῶνος ἐκείνου. Τὰ κλειστά τῶν κατασχεθέντων εἶναι χρυσᾶ. Μεγάλῃς ἀξίας εἶναι ἕνας στέφανος ἐκ χρυσοῦ, φέρων φύλλα δρυός, κατασκευασμένα ἐκ λεπτοτάτου ἀκατεργάστου χρυσοῦ ἐλάσματα, διατηροῦντος ἀκόμη καρποῦς δρυός, οἱ ὁποῖοι συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ στέλεχος τοῦ στέφανου, διὰ λεπτοτάτου χρυσοῦ συνεστραμμένου σύρματος, δεμένου εἰς αὐτὸν καὶ διαπερῶντος τὸν καρπὸν. Τὸ στέλεχος τοῦ στέφανου ἀποτελεῖται ἐκ δύο κλάδων.

Δεύτερος στέφανος, εὑρεθεὶς εἰς τεμάχια, εἶναι ὁμοίως κατασκευῆς μὲ τὸν προηγούμενον καὶ φέρει φύλλα ἐλάϊας. Τὸ βάρος τούτου εἶναι 10 περίπου δραμίων. Εὑρέθη ἐπίσης ἄλλοις χρυσῆ, ἀποτελουμένη ἀπὸ σωλῆνας καὶ κόμβους χρυσοῦς, οἱ ὁποῖοι φαίνεται, ὅτι ἀπετέλουν δύο κεχωρισμένα περιδεραία. Τὸ ὅλον βάρος αὐτῶν εἶναι περὶ τὰ 10 δράμια. Εἰς ἐν ἐκ τῶν περιδεραίων αὐτῶν ἀνήκει καὶ πόρπη χρυσῆ ἐκ 4 δραμίων, ἐχόντων λεοντοκεφαλᾶς. Τὸ ἄνω μέρος τῶν δρακόντων εἶναι κατάκοσμον δι' ἀνθεμιῶν, τὸ δὲ κάτω μέρος ἀπλοῦν. Εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς πόρπης ὑπάρχει ρόδαξ. Ἀνωθεν τούτου ἔτερος ρόδαξ, ἔχων ἐκατέρωθεν σφενδόνας μικράς, αἱ ὁποῖαι ἔφερον πιθανώτατα πολυτίμους λίθους. Ἐπειτα μία ἄλλοις χρυσῆ κατασκευασμένη ἐκ λεπτοτάτου σφραγισμένου ἐλάσματος ἡ ὁποῖα, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, εἶχε μήκος μεγαλύτερον τοῦ διασπασθέντος καὶ ἔφερε ἐκατέρωθεν τῶν ἄκρων μίαν πόρπην. Ἡ πόρπη κρατεῖται ὑπὸ λεοντοκεφαλῆς, λεπτότατα εἰργασμένης, ἐξ ἧς κάτω ἐξέρχεται τὸ ἄγκιστρον τῆς πορτώσεως. Τὰ ἀνωθεν ἄκρα τῆς πόρπης κοσμοῦσιν ἑλικες.

Ἐπίσης ἀνευρέθη ζεύγος ἐνωτίων, φερόντων ἔμπροσθεν ἀνὰ ἕνα Ἐρωτα, ὅστις ἔχει λίαν κεκαμπυλωμένον πρὸς τὰ ὀπίσω τὸ σῶμα, σχηματίζων σχεδὸν ἡμικύκλιον. Παταεὶ ἐπὶ βάσεως αἰσθεῖ κωνοκράνου, στηριζομένου ἐπὶ στρεπτοῦ σύρματος λεπτινομένου βαθμηδὸν καὶ προπομπόμενου εἰς τὸ κρᾶνιον τοῦ Ἐρωτος. Οἱ Ἐρωτες ἔχουν τὰς πτέρυγας ἀναπεπταμένας ἀμφοτέρως, τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχυῶν καὶ πρὸ τοῦ στήθους.

Ἐπίσης ἀνευρέθη ἕνας χρυσοῦς δακτύλιος μὲ σφραγιδολίθον ἐρυθρὸν, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου εἶναι γεγλυμένος Ἐρως τοξεύων, μία σίνοχη ἀργυρᾶ, φέρουσα κατὰ τὸν λαίμνον κισσόν, μία ἀργυρᾶ ὑδρία εἰς τεμάχια, ἕνα ἀλάβαστρον καὶ ἄλλα.

Πάντα ταῦτα, προστιθέμενα εἰς τὰς συλλογὰς τοῦ μουσείου Θεσσαλονίκης, καθίστουσιν τοῦτο περίοπτον.

Τὴν 15ην Ἰουνίου, ἡ ἑφημερὶς «Πρωΐα» ἔγραψεν:

Αἱ καταδικαστικαὶ ἀρχαί, ἐπληροφορήθησαν πρὸς τινος ὅτι μερικοὶ ἀρχαιοκάπηλοι τῶν Μεσογείων ἀνεκάλυψαν ὄρισμένα ἀρχαία τὰ ὁποῖα καὶ προσεπάθησαν νὰ πωλήσουν. Διὰ νὰ εὑρεθοῦν ὅμως τὰ ἀρχαία καὶ διὰ νὰ συλληφθοῦν ἐπ' αὐτοφώρῳ οἱ ἐργατοκράπηλοι ἐγκρίσθησαν τὴν ἀρχαία.

Ἡ Γενικὴ Ἀσφάλεια, ἀπετάθη πρὸς τὸ ὑπερῶν τῶν Παιδείας καὶ ἐξήγησε νὰ τῆς «δανεισθῇ» τρόπον τινὰ ἀρχαιολόγος κάτοχος, ξένης γλώσσης, εὑρέθη πρόχειρος.

λοιπόν, ένας νέος αρχαιολόγος άρτι έπανελθών εκ Γερμανίας και έτέθη υπό του ύπουρ' γείου εις την διάθεσιν της Ασφαλείας. Η Ασφάλεια παρέλαβε τον αρχαιολόγον και, ούτε λίγο ούτε πολύ, τον μετέβαλεν εις Γερμανόν. Του έδωκε γερμανικόν όνομα, τον έγκατέστησεν εις ένα ξενοδοχείον παρά τὸ Παλαιόν Φάληρον και του παρέσχε τὰς σχετικὰς οδηγίας. Από τῆς έπομένης, ο αρχαιολόγος, παριστάνων πάντοτε τὸν Γερμανόν, ήρχισε νὰ έκτακτῆ περιουδείας ἀνά τὰ Μεσόγεια, νὰ δείχνῃ ένδιαφέρον διὰ τὰ αρχαία και ν' άφίνη νὰ έννοηθῆ ότι επιθυμεί ν' άγοράσῃ διάφορα εύρήματα διὰ νὰ τα μεταφέρει εις τὴν ξένην.

Οί χωρικοί τὼν Μεσογείων, ήνώθησαν τι έξήτει ο Γερμανός, τον ώδήγησαν μέχρι του εύρήματος — έπρόκειτο περί ώραιοτάτου ἀναγλύφου λέοντος — έπαζάρευσαν μαζί του και κατέληξαν εις τὴν τιμὴν τὼν 200.000 δραχμῶν. Τὴν έπισόριον ο Γερμανός θ' άνέμενε εις ώρισμένην θέσιν παρά τὸ σχολεῖον Χωροφυλακίης, οί χωρικοί δὲ θὰ διήρχοντο εκειθεν επ' αὐτακινήτου κομίζοντες και τὸ άγαλμα, θὰ παρελάμβανον τὸν Γερμανόν και θὰ τον ώδήγουν εις τὸ παρά τὸ Φάληρον ξενοδοχείον του όπου θὰ παρέδιδε τὸ ἀνάγλυφον έναντι τῆς καταβολῆς τὼν 200.000 δραχμῶν, αἱ όποῖαι προηγουμένως θὰ έπεδεικνύοντο εις τοὺς πωλητὰς πρὶν δεχθῶν τὸν Γερμανόν επὶ του αὐτοκινήτου τῶν.

Όλα αὐτὰ έκανονίσθησαν δεόντως εἰδοποιήθη βεβλῖως και ἡ άστυνομία, καθωρίσθη τὸ πὼς θὰ εἰδυποίῃ ο Γερμανός τοὺς άστυνομικοὺς περί τῆς έν τῷ αὐτοκινήτῳ παρουσίας του άγάλματος, παρέλαβε 200.000 δραχμῶν και άνέμενε παρά τὴν σχολὴν Χωροφυλακίης.

Τὴν καθορισθεῖσαν ὥραν τὸ αὐτοκίνητον ένεφανίσθη. Έντος αὐτοῦ εύρίσκοντο ο πατὴρ Μεθενιώτης, ο υἱός, μία γυναῖκα, ο οδηγός του αὐτοκινήτου και ο λέων. Ο Γερμανός επέδειξε τὸ χρέμα τὸ όποῖον εἶχε τοποθετήσει έντος χωροφυλακός, άνήλθεν εις τὸ αὐτοκίνητον και τὸ όχημα ξεκίνησε διὰ τὸ Παλαιόν Φάληρον. Ο αρχαιολόγος παρίστανε πάντοτε τὸν Γερμανόν, επ' ὃ και υπετίθετο ότι δὲν ήνθουί Έλληνικά.

Οί αρχαιοκάπηλοι λοιπόν δὲν εἶχαν κανένα λόγον νὰ προφυλαχθῶν ἀπὸ αὐτὸν και ήρχισαν έλευθέρως τὴν μεταξύ των συνομιλίαν.

— Εἶδες τὰ ψιλὰ; έρωτᾷ ο ένας.

— Ναί.

— Ἦσαν έν τάξει; Διακόσιες χιλιάδες;

— Ναί.

— Τί λέτε βρε παιδιά, δὲν τὸν καθαρίζουμε, νὰ τὸν πατάξουμε σὲ κανένα ζανθάμι και νὰ μᾶς μείνουν και τὰ ψιλὰ και τὸ αρχαῖο;

— Καλὴ ιδέα! Ἀλλὰ πὼς νὰ τὸν καθαρίσουμε; Ἔχετε ὄπλον;

— Ὁχι. Ένα σουγιὰ μόνον.

— Δώσατε μου μὲ τρόπο τὸν σουγιὰ, και ἀναλαμβάνω νὰ τὸν καθαρίσω ἐγὼ: λέγει ἡ έν τῷ αὐτοκινήτῳ εκπρόσωπος τοῦ ὠραίου φύλου.

Ο αρχαιολόγος ήρχισε νὰ αισθάνεται τὸν κόσμον ὀλίγηρον περιστρεφόμενον γύρω του. Τί νὰ κάμῃ; Νὰ μιλήσῃ; Νὰ εἰπῇ; Ἀλλὰ τότε θὰ υπήρχον δύο λόγοι διὰ νὰ «καθαρισθῆ» Ένας διὰ τὰ ψιλὰ και ένας διὰ ν' άπυλλαγοῦν ἀπὸ τὸν άνθρωπον αὐτὸ νόστος διὰ νὰ ὀμιλῇ και νὰ έννοῆ τὰ ἑλληνικά ένθ' ἔως τότε ἦτο Γερμανόςθὰ ἦτο τὸ ἑλλῆστος επικίνδυνος. Φυσικά δέ, ἡ αἰφνιδια μύησις του εις τὰ μυτήρια τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, θὰ εἶπαι τοὺς αρχαιοκαπήλους δὲ υποπτευθῶν και τὰς σχέσεις του με τὴν άστυνομίαν. Τί νὰ κάμῃ λοιπόν; Φρονιμώτερον ἦτο νὰ σιωπήσῃ και νὰ εξακολουθῆ παριστάνων τὸν Γερμανόν. Τοῦτο και έπραξε. Συγκρατούμενος μὲ κόπον, προσεπειεῖτο τὸν ἀδιάφορον και άνέμενε τὴν εξέλιξιν τὼν γεγονότων. Τὸ αὐτοκίνητον έν τῷ μεταξύ, έφθασε παρά τὸν Ἰεπόδρομον χωρὶς ο αρχαιολόγος οὔτε νὰ καταλάβῃ πὼς, οὔτε πότε οὔτε τι έπρεπε νὰ κάμῃ. Η συζήτησις πάντως διὰ τὸ «καθάρισμα» εξακολούθει και ἡ έν τῷ αὐτοκινήτῳ γυνὴ ἦτο πάντοτε πρόθυμος νὰ εντελέσῃ τὰς ἀποφάσεις τὼν συντρόφων της. Εὐτυχῶς, οί αρχαιοκάπηλοι, κυττάζοντας πρὸς τὰ ὀπίσω διὰ τὸν ὄφθον τῆς παρακολούθησως, διέκριναν ένα αὐτοκίνητον τὸ όποῖον και υποπτεύθησαν. Ἠλλαξαν λοιπόν κατεύθυνσιν, ήλλαξαν ὀμιλίαν και έτράπησαν πάλιν πρὸς τὸν Βουρλοπόταμον. Εκεί εἰσαμύτησαν κάπου, έπερίμεναν επὶ ὀλίγον και μετὰ έτράπησαν πάλιν πρὸς τὸ Φάληρον. Εἰς ένα σημείον ὁμως τῆς κεντρικῆς ὁδοῦ, τοὺς εἰσαμύτησαν με κάποιαν ἀφορμὴν δύο άστυνομικοί έν πολιτικῇ περιβολῇ και έπλησίασαν δὴθεν διὰ νὰ έρωτήσουν κάτι τὸ άσχετον πρὸς τὴν υπόθεσιν, έν τῇ πραγματικότητι ὁμως διὰ νὰ τοὺς εἰσάγῃ τὸ σύνθημα, εἰς δηλαδὴ τὸ ἀνάγλυφον εύρίσκετο μέσα εις τὸ αὐτοκίνητον ἡ ὄχι. Ἐπλησίασαν, λοιπόν, ἀλλ' ο αρχαιολόγος τὸν όποῖον κρύος ἰδρὼς περιέχυνε τὴσιν ὥραν εἶχε λησμονήσῃ και τὰ συνθήματα και τὰ πάντα. Ἐχρηιάσθη κόπος καλὸς διὰ νὰ δώσῃ εις τοὺς άστυ-

νομικοὺς νὰ έννοήσουν. Ὁπωσδήποτε, συνεννόησις έπῆλθεν. Οί άστυνομικοί επενέβησαν έγκαίρως, οί αρχαιοκάπηλοι συνελήφθησαν και τὸ άγαλμα έσώθη. Ο αρχαιολόγος έφρεν άριστά εις πέρας τὴν άποστολὴν του.

(Εἰς τὸ προσεχές ἢ συνέχεια τοῦ παρόντος ἡμερολογίου)

ΚΕΒΗΤΟΣ ΠΙΝΑΞ ΥΠΟ Δ. ΛΑΜΠΙΚΗ

Υπὸ τὸν τίτλον αὐτὸν κυκλοφορεῖ ἡνέα έργασία τοῦ διακεκριμένου λογίου και ιστορικοῦ κ. Δημ. Λαμπίκη. Σκοπὸς τοῦ μεταφραστικοῦ έργου εἶναι ἡ καθωδήγησις τῆς νεολαίας. Ο κ. Λαμπίκη προλογίζει τὴν έκδοσιν ὡς ἐξῆς: «Τὸ έργον αὐτὸ (ὁ θυρικὸς «Κέβητος Πίναξ») ἀπὸ τὰ πῶς διδακτικά τῆς αρχικῆς φιλολογίας δὲν μας, εἶνε γνωστὸ ὅσο θὰ έπρεπε. Η έκδοσις τοῦ Κοραῆ, λίγα ἀποσπάσματά του δημοσιευμένα σὲ παλιὰς χρηστομάθειες και μὴ σχολιασμένα έκδοσις ποῦ τοῦ εκκαμείδω και 70 χρόνια ένας φιλόσοφος κληρικὸς, ο Ζωσιμάς, έχουν λησμονηθῆ και δὲν υπάρχουν. Ἀπ' ὅλο τὸ βιβλίον γνωστότεροι ἦσαν ἡ δυὸ πρῶτες λέξεις τῆς αρχῆς του σὲ πρωτότυπο, ποῦ τῆς εἶχε γιὰ παράδειγμα σὲ κάποιον κανόνα τὸ Συνακτικὸ:

«Ἐτυγχάνομεν περιπατοῦντες...»

Τὰ λόγια αὐτὰ τὰ χρησιμοποίησαμε καμμιά φορά και γιὰ εἰσαγωγή στὰ χρονογραφήματά μας ἢ σὲ καμπάνιες στῆς εφημερίδες σάν μιὰ φράσι τοῦ λούσου σὲ κτυπητὴ καθαρεύουσα χωρὶς νὰ ξεύρομεν οἱ περισσότεροι και ἀπὸ ποῦ έργο εἶναι.

Η παρακάτω συνέχεια ἦταν ο άγνωστος X... Και ὁμως τὰ παρακάτω ὄχι βέβαια με σχολαστικὴ ἀποστήθια τοῦ αρχαίου κείμενου εἶναι ἡ ὄλη ποῦ θὰ έπρεπε νὰ γίνῃ ἀναγνωστικὸ γιὰ τὰ σχολεῖα και ἴσως κοινωνικοῦ περιεχομένου έγκόμισι γιὰ ἐξωσχολικὴ μὀρφωσι. Κάτι τέτοιο εἶχα σκεφθῆ, κάπως ὀριστα, δταν μαθητῆς, τὸ έπρωτοδιάβασα, με βοηθήματα, τὸ ἀπλὸ αὐτὸ βιβλίον και ἐνοιῶσα έντύπως πολὺ πῶς ζωρῆ ἀπὸ κείνη ποῦ μοῦ ἄφηναν τὰ σχολικά μας. Φαντάζομαι ὅτι τὴν ἴδια έντύπως θὰ κάμῃ στὸν κάθε νέο δταν τὸ διαβάσῃ και μάλιστα σὲ μιὰ καλῆ και στρωτῆ μετάφρασι. Γιατὶ ἀποτελεῖ με τῆς χαριτωμένες ἀλληγορικῆς σκηνῆς του τὴν πῶς παραστατικὴ εἰκόνα τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ποῦ κατὰ βάθος εἶναι ἡ ἴδια και στὴν ἐποχὴ τοῦ Κέβητος και στὴ σημερινὴ και πάντα. Τὸν ἴδιο ρόλο παίζει σαυτὸν ἡ τύχη ἡ τυφλὴ και ἡ φιλοδοξίης και τὰ συμφέροντα και ἡ πλεονεξίης και ἡ ἴδια προσπάθεια χρειάζεται γιὰ νὰ επικρατήσῃ ἡ Ἄρετὴ αὐτὸ εἶναι τὸ θέμα και ο σκοπὸς τοῦ έργου και νὰ καρποφορήσῃ ἡ πραγματικὴ μὀρφωσις ἡ ἀληθινὴ παιδεία και ἡ ἠθικὴ διδασκαλία, στὴ νεανικὴ ἡλικία μάλιστα.

Πιστεύω ὅτι αὐτὸ έργο ποῦ ἀπὸ χρόνια τὸ εἶχα μεταφράσει ἀλλὰ ο ἴδιος τὸ εἶχα παραμερίσει ὡς .... ἀκατάλληλο γιὰ καιροὺς τότε με ἄλλες πνευματικῆς προτιμήσεις, τὴν έκδίδεται στὴν πῶς κατάλληλη ἐποχῆ.

Σήμερα ποῦ τὸ Κράτος εργάζεται με θερμὸ ζήλο γιὰ τὴ διαπαιδαγώγησι τῆς νεολαίας και ἡ Κοινωνία δείχνει ζωρὸ ένδιαφέρον γι' αὐτὴ τὴν προσπάθεια, ένα έργον με τέτοιο περιεχόμενον ὅπως εἶπα, και θὰ προσεχθῆ ἐλπίζω καλῆτερα ἀπὸ ἄλλοτε και θὰ συμβάλῃ θετικά σ' ένα μορφωτικὸ σκοπὸ.

Γιὰ τὴν πληρεστάτη εμφάνισι του προσέθεσα πολλὰς ὑποσημειώσεις χρησιμες γενικώτερα ἀφοῦ και τὸ κείμενο του δὲν διεσώθη πλήρες ὡς τὸ τέλος. Ο συγγραφεὺς του, ο Κέβης ο Θηβαῖος ἦτο μαθητῆς τοῦ Σωκράτους και φίλος τοῦ Πλάτωνος. Τὸ έγραψεν κάπως ὁμοια με τοὺς Πλατωνικοὺς διαλόγους, έχοντας ὅπ' ὄψει του έναν ἀλληγορικὸ ζωγραφικὸ πίνακα στὸ Ναὸ τοῦ Κρόνου στὰς Θῆβας ποῦ τὸν ἐφιλοτέχνησε θέλει νὰ εἰπῇ κάποιος ξένος σοφὸς περαστικὸς ἀπὸ ἐκεῖ. Η ιστορικὴ ἀκρίβεια γιὰ τὴν ζωγραφικὴ σύνθεσι δὲν ένδιαφέρει ὅσον ἡ οὐσία τοῦ συντόμου αὐτοῦ φιλοσοφικοῦ διαλόγου, ποῦ ἂν λογαριαστοῦν ὡς ἐπουσιῶδεις μερικῆς κοινοτυπίας του, ἀποτελεῖ ὡς σύνολο ένα εύκολονόητο και σύντομο ὀδηγὸ γιὰ τὴν ζωὴ μας».

ΑΝΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ "ΝΕΩΝ ΔΡΟΜΩΝ",

Ἄνετυπώθησαν εἰς τεύχη αὐτοτελῆ αἰ κάτωθι εἰς τοὺς «Νέους Δρόμους» δημοσιευθεῖσαι ἐργασίαι :

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑ ΧΑΡΙΛΑΟΥ :

Ἱεσομηχανικὴ πολιτικὴ (μέρος πρῶτον)

Ν. Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ :

Ἡ Ἱεβλοθήκη καὶ τὸ Ἱστορικὸν καὶ Πολιτικὸν Ἄρχειον Νικολάου Δ. Λεβέδη

ΣΤΑΥΡΟΥ ΚΩΝΣΤ. ΤΣΑΛΔΑΡΗ :

Ὁ περὶ ἄρσεως τῆς σταθεροποιήσεως Νόμος 25422

ΕΝ ΑΡΧΑΓΚΟΝ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ

Ἡρὸς τιμὴν τοῦ κ. Ἀλεξ. Φιλαδέλφεως

ΕΥΡΩΤΑΣ ΑΛΕΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.

ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ ΑΔΕΛΦΩΝ ΚΟΥΜΑΝΤΑΡΟΥ
ΕΥΡΩΤΑΣ Α.Ε. ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1929—ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ
ΚΗΜΕΡΙΨΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ : 250.000 κελά.

Διεύθυνσις (Ἀθηνῶν—Πειραιῶς) Πειραιεύς Τηλ. : 43411
Ἐμπόρ, τμήμα (Ἀθηνῶν—Πειραιῶς) » 42218
Τηλ. Κέντρου » 44081

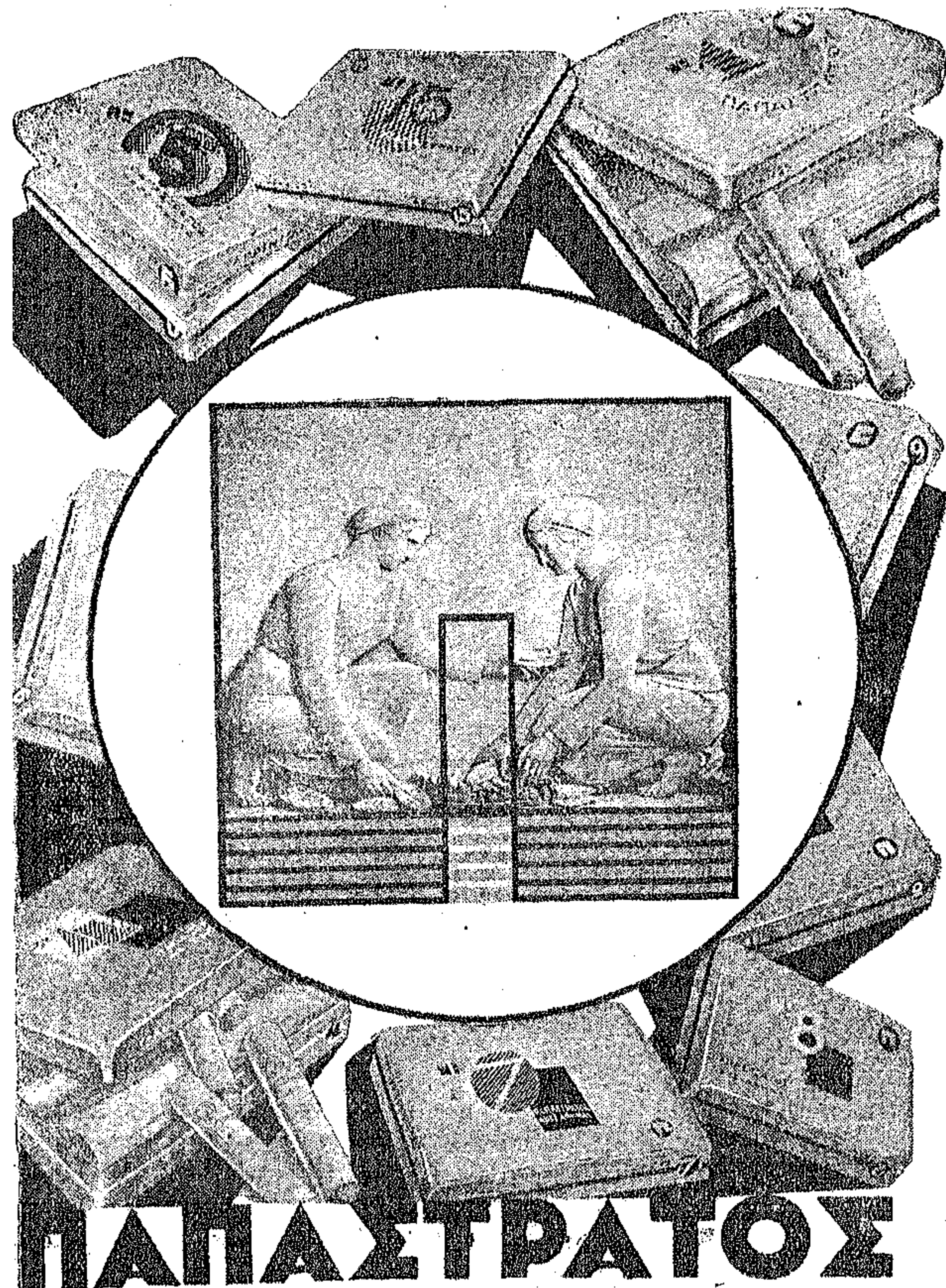
ΑΝΩΝ. ΕΙ. ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Ἀριθμὸς Τηλεφώνου 25-404

Κεφάλαιον καταβεβλημένον Δρχ. 15.000.000
Ἀποθεματικὰ τῆς 30)12)36 » 10.810.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Οἰνοποιίας καὶ Οἰνοπνευματοποιίας ἐν Καλάμαις.
Οἰνοποιεῖα Ἐν Καλάμαις—Λόγγα—Θούρια.
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Ζυμῶν Ἀλοποιεῖα ἐκ Σταφίδας ἐν Καλάμαις
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Παραγωγῆς τουρκικῶν ὀξέων ἐν Πειραιεῖ (ὁδὸς Θηβῶν)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 158

ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Η ΕΡΙΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΝΑΟΥΣΗΣ ΛΑΝΑΡΑ - ΚΥΡΤΣΗ ΣΙΑΣ Α. Ε.

Φέρει εις γνῶσιν τοῦ κοινοῦ, ὅτι ἡ εἰδικὴ ἐπεξεργασία τῶν ὑφασμάτων κατὰ τὸ σύστημα

"CIRCULAR SHRUNK,"

τὴν ὁποίαν ἐξαγγέλλει συνάδελφος, ἐπιχειρήσεις ὅτι μέλλει αὕτη τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι νὰ ἐφαρμόσῃ ἐπιτῶν ὑφασμάτων τῆς, ἐφαρμόζεται ὑφ' ἡμῶν

ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1928

καὶ εἰς αὐτὴν ὀφείλεται ὁ λόγος διὰ τὸν ὅποιον τὰ ὑφάσματά μας οὔτε μαζεύουν, οὔτε τσαλακώνουν, ἀποκτήσαντα οὕτω τὴν ἀμέριστον καὶ ἀνεπιφύλακτον ἐμπιστοσύνην καὶ ἐκτίμησιν τῆς πολυπληθοῦς ἡμῶν πελατείας.

ΕΡΙΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΝΑΟΥΣΗΣ ΛΑΝΑΡΑ - ΚΥΡΤΣΗ & ΣΙΑ Α. Ε.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. — Τέρμα Κολοκυνθοῦς

ΚΕΦΑΛΑΙΑ : Ἀποθεματικά καὶ Κρατήσεις Δρχ. 200.000.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ :

1) Ἐν Ἀθήναις	} Κλωστήριον, Ὑφαντήριον, Φινιριστήριον καὶ Βαμβακακλωστήριον
2) Ἐν Ναούσῃ	

Προϊόντα :

Ὅλα τὰ εἶδη τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων ἀνδρικῶν καὶ γυναικείων

Παραγωγή :

3.000.000 μέτρα ὑφασμάτων ἐτησίως, ἀξίας 300.000.000 δραχμῶν

Ἀπασχολούμενον προσωπικόν :

- 1) Ὑπαλληλικόν : 150
- 2) Ἑργατικόν : 4.200

ΧΡΩΜΑΤΟΥΡΓΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Σ. Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ & ΣΙΑ Α. Ε.

Βιομηχανία ἰδρυθεῖσα τῷ 1883

ΕΔΡΑ - ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ - ΓΡΑΦΕΙΑ :

Νέον Φάληρον — Τηλέφωνον : 44.151—44.152

ΑΠΟΘΗΚΑΙ ΠΩΛΗΣΕΩΝ :

Ἀθῆναι — Λυκούργου 18. Τηλέφωνον : 52 381

Πειραιεύς — Λεωφ. Μιαούλη 27α. Τηλέφ. 40-211

Θεσσαλονίκη — Ἐρμού καὶ Ἀριστοτέλους. Τηλέφ. 25-10

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

ΧΡΩΣΤΙΚΑΙ ΟΥΣΙΑΙ παντὸς εἶδους (χρώματα ἀνιλίνης, χρωμίον, ἀλιζαρίνης, θειοῦχα κλπ.) Διάφορα Φαρμακευτικά καὶ Χημικά προϊόντα, Ἀνθρακικὸν ξέῤῥ, Ἀμμωνίαι ἀέριος καὶ ὑγρᾶ, Τουρκικὸν ἔλαιον, Θεϊκὸν νάτριον κρυστ., Ὑδροφίλος βάμβαξ, Βάτται (ραπτῶν), Πάγος κλπ.

ΣΧΟΛΗ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ "ΗΦΑΙΣΤΟΣ,"

Ἰδρυθεῖσα παρὰ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συνδέσμου Ἀθηνῶν ἐγχεκριμένη ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργείου

Ἔδρα ἐν Ἀθήναις. Ὅδος Μιχαήλ Βῆδα ἀριθμὸς 8

Τηλέφωνον 52 502

ΑΝΩΝ. ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡ. ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ : ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ (Ὅδος Κοραῆ 1) — ΤΗΛΕΦ. 22 475

Μεταλλεῖα Νικελίου ἐν Λαρίμνῃ Λοκρίδος

» Χρωμιούχου Σιδήρου ἐν Λαρίμνῃ καὶ Λουτσῶ (Λοκρίδος)

» Λευκολίθου ἐν Εὐβοίᾳ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝΟΦ. ΙΩ. ΧΑΤΖΗΣΑΡΑΝΤΟΥ

ΠΟΙΝΙΚΑ — ΑΣΤΙΚΑ — ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ

ΟΔΟΣ ΚΟΡΑΗ ΑΡΙΘ. 4

ΤΗΛΕΦ. 24-532

ΑΘΗΝΑΙ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Οδός Πατησίων 30α
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ: 'Οδ. 'Ορφείας (Ρούφ)

Τηλεγρ. Δ)σις <ΟΣΤΕΔΕΡΚΟ>
ΤΗΛΕΦΩΝΑ: } 21.181 Γραφεία
563.313 'Εργοστάσιον

Προϊόντα Φυτόκαρπον:

'Ενεργός αποχρωστικός άνθραξ δι' Ολιγοποίησην, 'Αμυλοσάκχαρον, Ζακχαροποίησην, 'Ελαιουργίαν, Πυρηνελαιουργίαν, Σπορελαιουργίαν κλπ.

"Ετερα προϊόντα εργοστασίων

Κόλλας: 'Οστεόκολλα (ΓΑΥΡΟΣ), Δερματοκόλλα, Νευρόκολλα, Ζελατίνα Ολιγοποίησης, Ζελατίνα Βιομηχανική, Κόλλα Lamin Saie (Κορνιζοποίηση), Πάστα τυπογραφικών κυλίνδρων.

Σάπωνες: Rhododerma (Ροδόδερμα), Bull Kake κλπ. άρωματικοί, Saie (Τύπου Σανλάιτ), Ρούφ εις κόνιν, 'Αμυγδάλου, Κοινού πλύσεως (Τύπου Μασσαλίας).

Λιπάσματα: 'Υπερφωσφοριδόν και 'Οστεάλευρον (έξ όστών), 'Αζωτάλευρον (όργανικόν λιπασμα).

Τροφαί ζώων: Κτηνοτροφικόν (κόνις όστών) (δι' ζωα και πουλερικά)

ΑΝ. ΕΛΛ. ΕΤ. ΧΗΜ. ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: ΚΟΡΑΗ | ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΑΡΙΘ. 22 631, 22-632, 22-671

'Εμπορική Δ)νοσις και 'Εργοστάσια: έν ΠΕΙΡΑΙΕΙ (ΔΡΑΠΕΤΣΟΝΑ)
'Αριθμός Τηλεφώνου: 40 351

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΥ: 'Υαλοπίνακες: Κοινού, Διαμαντέ, 'Αδιαφανείς (Μάσ) και Λείας 'Επιφανείας. 'Υάλινα είδη Οικοδομικών: Φωταγωγοί, Τούβλα, Πλακάκια, Κέρμοι.

ΕΙΔΗ ΗΜΙΛΕΥΚΟΥ ΥΑΛΟΥ

Φιάλαι γυμναί: Κοινάι, Οίνου, Λικέρ, Σουμάδας, Ζύθου, 'Αεριούχων ποτών, Μεταλλικών υδάτων και Βιομηχανικά παντός είδους.

Γαλόνια Γυμνά και Πλεκτά.

Δαμιζάναι Γυμναί, Πλεκταί και με κόφφας.

Παγονιέραι Πλεκταί.

Καρελάκια Γυμνά και Πλεκτά.

ΠΑΓΙΔΕΣ δι' την καταπολέμησιν τής ΜΥΓΑΣ τής ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ: Πανεπιστημίου αριθμός 6
Τηλεφώνον: 27-781

Τηλεγραφική διεύθυνσις: ΟΞΕΑΛ ΑΘΗΝΑΣ ΠΕΙΡΑΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΦΑΝΤΗΡΙΑ Α. Ε.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ Τηλεγρ. Διεύθ. «Ελληνγγφ»
Νέα Σφαγεία—'Οδός Πειραιώς Τηλέφ. 92-61.

- 1) ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΒΑΜΒΑΚΕΡΩΝ α) 'Απαντα τ'α Βαμβακερά είδη εις έκλεκτάς ποιότητας β) Νήματα Βαμβακερά.
2) ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΜΑΛΛΙΝΩΝ α) Μάλλινα Νήματα. β) 'Υφάσματα Μαλλοβάμβακα, 'Ανδρικά και Γυναικεία εις πλουσίαν συλλογήν.

Α. Ε. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ "ΕΛΑΪΣ",
ΝΕΟΝ ΦΑΛΗΡΟΝ — Τηλ. 44-361

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ:

- Α) ΕΔΩΔΙΜΑ: α) 'Εξευγενισμένα: 'Ελαιόλαδον, Βαμβακέλαιον, Καρυδέλαιον, Ζωϊκόν λίπος β) 'Υδρογονομένα: 'Ελαιόλαδα, Βαμβακέλαια, Καλυδίτη, 'Ιχθυέλαια. γ) Τυποποιημένα: «'Ελαιόλαδον άγνόν» Τύπος έλαιου Ράδου πρός έξαγωγήν. «Φυτειν» 'Αγνόν φυτικόν βούτυρον. «Φυτολίτη» αντίλαθιστώσα τόξφρέσκον βούτυρον. «Σπερεδ» Μαγειρικόν βούτυρον άπο λεικωτικώς έξ έλαιολάδου «'Ελαϊς Ο'Τ'Σ» Λευκή έλληνική βρώμη συμπιεσμένη.
Β) ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ: α) Λινέλαια: 'Ομά, βρασμένα, διπλοβρασμένα, ραφινάτα, διπλοραφινάτα, λευκά, Stand-oil β) 'Οξυγόνον. γ) Λιπαρά και στεατικά όξέα.
Γ) ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ: Λινάλευρον, Βαμβακόπητα, Καρυδόπητα, Πιτυρα, βρώμης κ.λ.π.

ΜΕΤΑΞΟΫΦΑΝΤΟΥΡΓΕΙΟΝ
Η "ΧΡΥΣΑΛΙΣ",
ΣΤΥΛ. Η. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Α. Ε.

Κεφάλαιον όλοσχερώς κατήνον Δρ. 50.000.000
Κεφάλαια 'Αποθεματικά Δρ. 19.000.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ: 'Εν 'Αθήναις Πυδονίφτη) και έν Γουμένιτση (Μακεδονίας)
ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΗ: Χονδρικής πώλησεως Μητροπόλεως 48.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ: Ταχυδρομ. Γραμματ. 68 Τηλεγρ. Μεταξοχρυσάλις 'Αθήνας
ΤΗΛΕΦΩΝΑ 'Εργοστ. Πυδονίφτη άρ. 81-951-81-952 'Αποθήκης 20-248

ΕΙΔΗ ΤΙΝΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΑΣ

Κρέπ. Σιν— Φουλάρ— Ζωρζέτ— Κρεπόν— Μαροκαίν— Σατέν—
Σεμιζιέ, Λατέν, Κλοκέ, 'Εμπριμέ.

ΚΡΕΠ ΕΙΣ ΜΕΓΑΛΗΝ ΠΟΙΚΙΛΙΑΝ ΤΥΠΩΝ

Μαλλομέταξα έπανωφοριών, Σετακρούτες, Ικουκουλάρινα, φόδρες, ραπτών, φόδρες καπέλλων, Μουαρέ τσαντών.
'Εφάσματα επίπλων, Στόφες κλαδωτές.

ΑΠΑΝΤΑ ΦΕΡΟΥΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΥΓΙΑ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ Α. Ε.

Διατήρησις εἰς ψυκτικούς θαλάμους
Ταπήτων, Γουναρικῶν, Μαλλίνων Ὑ-
φασμάτων κλπ.

Ἡ Α. Ε. «ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ» καθώρισε διὰ τὴν
ἐφετεινὴν περίοδον (ἀπὸ 15 Ἀπριλίου ἕως 30 Ο-
κτωβρίου 1938) τὰ κάτωθι τεμολόγια διὰ τὸ τμήμα
τῆς διατηρήσεως ταπήτων, γουναρικῶν κλπ.

ΔΙΑ ΤΑΠΗΤΑΣ

Ἀπὸ 1 ἕως 5 τετρ. μ. Δρχ. 40 τὸ τεμάχιον
» 5 » 10 » » 75 » »
» 10 » 20 » » 7 κατὰ τετρ. μ.
Ἄνω τῶν 20 » » 10 » »

Ἐπὶ πλέον πέντε τοῖς χεῖλις ὡς ἀσφάλιστρα ἐπὶ
τῆς δηλουμένης ἀξίας ἐκάστου τάπητος, ὡς καὶ Δρχ.
30 δι' ἕξοδα παραλαβῆς καὶ παραδόσεως τούτων διὰ
τῶν αὐτοκινήτων τῆς Ἑταεῖας.

ΔΙΑ ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ

Δι' ἕκαστον τεμάχιον Δρχ. 100.

Ἐπὶ πλέον ὄξαι τοῖς χεῖλις ὡς ἀσφάλιστρα ἐπὶ
τῆς δηλουμένης ἀξίας ἐκάστου γουναρικοῦ, ὡς καὶ Δρχ.
30 δι' ἕξοδα παραλαβῆς καὶ παραδόσεως τούτων διὰ
τῶν αὐτοκινήτων τῆς Ἑταεῖας.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ: ΠΑΤΗΣΙΩΝ 307

ΤΗΛΕΦΩΝΗΣΑΤΕ: 80-191

ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΕΛΛΗΝ. ΤΑΠΗΤΑΣ

Ὁ Ἑλληνικὸς τάπητς εἶναι τὸ ἀπαραίτητον συμ-
πλήρωμα καθὲ σοβαρᾶς ἐπιπλώσεως.

Οἱ Ἑλληνικοὶ τάπητες εἶνε πλέον ἀνώτεροι τῶν
Κεραικῶν καὶ ὄλων τῶν Ἀνατολικῶν εἰς σχέδια, χρω-
ματισμοὺς καὶ σπερότητα.

Ἡ ἀγορὰ Ἑλληνικῶν χειροποιήτων ταπήτων εἶνε
μὲν πολὺ καλὴ τοποθέτησις χρημάτων καὶ παρέχει ἐρ-
γασίαν εἰς χεῖλιάδας ἐργασιῶν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῆς
πρωτεύουσας.

Ἑλληνικὸς Ταπητουργικὸς Ὄργανισμὸς

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

Κεφάλαια Μετοχικὰ καὶ Ἀποθεματικὰ Δραχ. 1.205.000.000
Καταθέσεις (τῆ 30 Ἰουνίου 1939) » 10.665.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Κεντρικὸν Κατάστημα ἐν Ἀθήναις
Ὑποκαταστήματα καὶ Πρακτορεῖα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα

Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖ πάσης φύσε-
ως τραπεζικὰς ἐργασίας καὶ ὑπὸ ἐξαιρετικῶς συμφέροντας
ὁρους. Λέχεται δὲ καταθέσεις εἰς δραχμὰς (εἰς πρώτην ζή-
τησιν, ἐπὶ προθεσμίᾳ, διαρκεῖς καὶ ταμειυτηρίου) μὲ λίαν
εὐνοϊκὰ ἐπιτόκια.

Εἶδεκα εὐκολίαι καὶ συμφέροντες ὅροι διὰ τὰ ἐμβά-
σματκα καὶ γενικῶς τὰς μετὰ τῆς Ἑλλάδος συναλλαγὰς τῶν
ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Ἑλλήνων. Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα διατηρεῖ
πλήρες δίκτυον ἀνταποκριτῶν εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ ἐξω-
τερικοῦ, εἶναι δὲ ἀνταποκριτὴς ἐν Ἑλλάδι τῶν μεγαλητέ-
ρων ξένων τραπεζῶν.

ΑΝΩΝ. ΓΕΝ. ΕΤ. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Μέγαρον Ἀφθονίδου — Δεύτερος ὄροφος ὁδὸς Παπαρρηγοπούλου 9
ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΧ. 14.600.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ: Εἰς Δραπετσῶνα Πειραιῶς τσιμέντα «Ἡρακλῆς» καὶ ὑπερ-
τσιμέντα Ἐρυθροῦ κύκλου 90.000 τόννους ἑτησίως. — Ἐν Βόλῳ τσιμέντα «Ὀλυμ-
πος» καὶ ὑπερτσιμέντα Πρασίνου τριγώνου 50.000 τόννους

ΤΗΛΕΦΩΝΑ: Κεντρικῶν Γραμμ. Διευθύνσεως 25.101. — Λογιστηρίου 21.921
Ἐργοστασίου Δραπετσῶνος Διευθύνσεως 12.863. — Ἐντολῶν 44 441 — Γραφείων
Βόλου 3.72. — Ἐργοστασίου Βόλου 5.94 — Πρατήριον Ἀθηνῶν 52 211. — Πρα-
τήριον Θεσσαλονίκης 2648.

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις ΣΙΜΗΡΑΚΛΗΣ ΑΘΗΝΑΣ — ΒΟΛΟΥΣΙΜΕΝΤ ΒΟΛΟΥ.
Αἱ μεγαλύτεραι καὶ μὲ τὰ πλέον συγχρονισμένα μηχανήματα ἐγκαταστάσεις. Τρεῖς
περιστροφικαὶ κλίβανοι. Ἀρτιώτατα ἐργαστήρια χημικῶν καὶ μηχανικῶν δοκιμῶν
παρακολουθήσεως ποιότητος προϊόντων

Ἐπίσης Σανταροῦζα 3
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΚΟΙΝΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΩΛΗΣΕΩΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ Α. Γ. Ε. Τ. (Ἡρακλῆς — Ὀλυμπος — Τιτάν Χαλκίδος).

Διεύθυνσις Σανταροῦζα 3 Ἄρ. Τηλ. 30 404
Γραμματεία Σανταροῦζα 3 » » 30 403
Λογιστήριον Σανταροῦζα 3 » » 30 405
Τμήμα Παραγγελιῶν Σανταροῦζα 3 » » 30 406

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ
ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΩΝ & ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΩΝ
ΕΤΣΙΝΙΚΑ & Κ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΚΟΥΛΕΡΙΟΥ & ΚΑΛΕΙΩΝ ΑΣΙΩΝ ΘΕΣΣΑΛΩΝ